

Bandixa band Oparëxanda baŋ Lilaya in

Akayëta and Bandixa band oparëxanda aŋ ex akinëm and yëgw ko Luk aŋ. Endey Yesu end yāna baxo gër akayëta añanar andexëm eŋ fakët ko. Akayëta aŋo këbo nangënënd ang yānak Amara and Yesu ak, yatir ofëna or Peŋëtekot, gër angol and Yerusalem. Bëte mondake Amara aŋ yodëk gër ebar ed Samari, xali gër owar ošëxe. Akayëta and oparëxanda aŋo kë sëyalind mondake ko riyenind Kaxanu gë bela bër yëmëk gë Angoc Amënëk bën. Angoc Amënëk aŋ këŋo yëlënd ar yëmëk gë mën an, ekapina ed gër epemëra ed Atëfëtan el, gë ekemëna ed gër toro ind gër andiyen and Axwën Yesu Kërisët el. Er ex gër akayëta in:

End eñana ed Amara and Yesu gër Yerusalem eŋ: 1.1–8.3.

End Amara and Yesu gër ebar ed Samari eŋ: 8.4–9.31.

End Amara and Yesu gër benëŋ becëxe eŋ: 9.32–15.35.

End Amara and Yesu xali gër Rom eŋ: 15.36–28.31.

Lilaya in

¹ Tewofil, gër akayëta añanar andam sëfëtan këmi dek bebër yāna baxo ko rind Yesu bën, do ang babi sëyalirand bela ak,

² xali yatir baka ko gër Kaxanu, yaŋ gër orën. Barikan d̄amana exo yexën afelëra felëra babi gë panga ind Angoc Amënëk in, oparëxanda od yata këbi ok.

³ And soro ko do šës ko aŋ, gër ogës odebën šanaya baxo bakëlëbëd bandanjëm. Eno wat abëngw šanaya baxo mondako ebi pënixën mëne mëŋ dëŋ ex. Do në bakey ofëxw onax felëra babi bend owun or Kaxanu beŋ.

⁴ Ata na gër ed xeta bano, fel këbi këreni ŋaŵëta na angol and Yerusalem aŋ, barikan eni cëni er beya baxo Faba Kaxanu ayël këbi yël in.

⁵ Ax gi ex na nde Šaŋ Batis, gër men babi buyind bela bën? Barikan Kaxanu, gë bakey band kë yowënd baŋo abuyi këŋun buyi gë Angoc Amënëk aŋ.

End omakan ond gër orën eŋ

⁶ Gër ed xeta bano na, wëka këno: «Axwën, gërëgako nde këy xanin owun or gër ebar ed Isërayel ol?»

⁷ Yaka këbi: «Faba gabat kë sanand gë gapak orexëm ol bamëd baŋ do nand këŋo ħatan exo di er ŷandi këŋo in, ax gi ex na wën kë nang.

⁸ Barikan wën, panga kën šot na, and ko fedaw Angoc Amënëk gër ola orewën aŋ. Ata en gi otede odam ok gër Yerusalem, gër d̄ek ebar ed Yude el, gër ebar ed Samari, do xali gër ed sëlëk ngwën.»

⁹ And ħata ko eyeyan elo aŋ, ŷana ko ko sëgënd end orën eŋ xali šiliparax ko gër baŋar.

¹⁰ Bën ga xejan këbi end orën eņ, wat kënëbi bërëxadët bela bëxi gë banjëm bapeşax ga xwëşa këni ler gër ndebën. Ata re ko abat:

¹¹ «Wën Bëgalile bëjo, inewša xeņa kën laņ ako orën ol? Yesu ir wat këno ga këņo wëla Kaxanu end orën eņ, ang wat këno ga ko şëg ak ko bakaw.»

End abëteli ar Yuda eņ

¹² Ga xucak eņo, oparëxanda ok xani këni na gër etënd ed gë bañarëka, këni bakand gër Yerusalem. Në apakan amat fo bax gër ed hi bani, ani naŵëta bana angol aņ.

¹³ Ga lil këni gër angol, barër këni gër aciŵ and yaņ, gër ed wër babi epedër. Er ebani: Piyer, gë Şaņ, gë Şak, gë Andëre; gë Filip, gë Toma, gë Barëtelemi, gë Maco, gë Şak, asëniŵ ar Alëfe, gë Simon, aŵer an, do gë Yud, asëniŵ ar Şak. ¹⁴ Bën dek xet babi eni kemëna cale iņ gë bëmaŷe bëtoxari bëņ, gë Mari, nëm ir Yesu, do gë bobinëm for Yesu.

¹⁵ Ang bani barërënd bakey baņo ak, er hi bani në bela keme gë alapem. Ata Piyer ga xani ko mërëxand ir bëmaŷe, re ko:

¹⁶ «Bëmaŷe, ax gi ex na nde aņata bax ex ŋata Oņëgw Omënëk od rek mëne gë Angoc Amënëk aņ reya baxo Dafid, emun eņ, mëne Yuda ebax ebi dëngweli bër këņo sëra Yesu bën.

¹⁷ Yuda, ar enga endebi hi baxo do andiyen amat bar bane.

¹⁸ Axana xana baxo kodı ir fanaxën baņo Yesu gër ecës in. Gë akanji and osëmbak aņo yëcaxën

ko ošenga or gër ed węc ko acëloỹ-šëloỹ do wëlëfëtak dek oxul orexëm ol.»

¹⁹ Ga wëlik endey eņo dek Yerusalem in wacaxën këni ošenga olo gë eyeyan ed Bëšëwif el: «Xakelëdama» mène ngëņ ošenga or gë ošat.

²⁰ Barikan aỹëgw yëgw këni gër akayëta and Calemoñëw:

«Cenëkëlex iciw indexëm in,

Ala kërex dëg na! Do:

Bëtëlixo ašëxen andiyen andexëm aņ☆!»

²¹ Awa ar kë bëteli andiyen andexëm an, tananëņone gër bër laņëtara këbo nand bane yexërande gë Axwën Yesu na,

²² elod ga buyi këņo Šaņ Batis xali yatir šëg ko end orën eņ. Gilexo bëte sede ir watëk ang biyi ak ang xani ko Yesu gër ecës ak.

²³ Ata sana kënëbi bëxi: Yosef ir bano wacënd Barësabas do nëngwët bano Yusëtos do gë Macas.

²⁴ Ata ga xeta kënëbi, šale këni mondako: «Axwën, wëj ar nangëk er ex gër owëkw or bela dek an, masinëlëbo ar yata këyo an gër bëmaỹe bëki bëņo.

²⁵ Comalebo gër andiyen and lawën këyëbo mi din aņo do gër ofarëxanda. Bëtëlixo gër amëd and seš ko Yuda do ye ko gër ed sana ko.»

²⁶ Na ga ri këni bëñak, ind fit bani in wëd ko Macas. Ata oparëxanda ok, ang bayi bani epëxw gabat ak, baša këno Macas gër enga endebën.

2

End Angoc Amënëk eņ

¹ Yatir Ofëna or Peñëtekot, bësëfan bër Yesu bën barër këni dek në er ebat.

² Ata na bërëxadët, wëliwëk angëbër gër orën do kë rëmëgund ang ekoc etëm fo xali lilëk dëñ gër aciw̃, gër ed yëpara bani.

³ Şanaŷarak bebër ang okodux, şapërërak, do lapandëra këbi ala kala ang ebani ak.

⁴ Yëmëra këni bën dek gë Angoc Amënëk aŷ do këni yeyanënd oyeyan oşëxe ang babi ħebëtënd Angoc ak.

⁵ Xarak, na gër Yerusalem yowëraw bani Bëşëwif bër şenene ga xaniraw bani gër dek benëng becëxe bend ex dila gër orën, lëgëra këni gër Yerusalem.

⁶ And wël këni angëbër aŷo aŷ, w̃ara këni bura-bura gër ed hi bani od Yesu. Ga ħat këni, wëlandëra këbi ga kënëbi wël ala kala eyeyan ed yeri ko el.

⁷ Ga şarandëra këbi na xali xurik, këni wëkarënd: «Oko ax gi ex na nde bën dek Bëgalile fo exëni?

⁸ Mondake cëŷ kënëbe wël nde ala kala eyeyan ed yeri ko el?

⁹ Ax gi ex na nde biyi er hi këne: Bëparët, Bëmedi, Bëhelamit, bër lëgëk gër ebar ed Mesopotami, bër gër ed Yude, Bëkapados, Bëpoŷ, bër gër ebar ed Asi?

¹⁰ Ax gi ex na nde ro fo exëni bëte bër gër: Fërişi, Paŷëfli, Misëra, bër gër ebar ed Libi gand Siren fëco? Ax gi ex na nde ro exëni bëte: Bëşëwif, Bërom,

¹¹ Bëşëwif, bëşalek, Bëkëret do gë Bënare në

ewëlen bene de ala kala gër eyeyan ed yeri ko el ga këni sêfêt becaraxik bend Kaxanu beŋ.»

¹² Mbaŋ wëlandëra babi ga kënebi nëkon do bani wëkarënd: «Ine ex ngwa endey eŋo?»

¹³ Barikan bërëmar, ga kënebi lês këni rend: «Wëni, bëjo bër wëdek ngoy ex!»

End epemëra ed Piyer eŋ

¹⁴ Ata Piyer gë boşandaŋ, epëxw gë abat bën, xani këni do xwëša këni. Re ko Piyer: «Wën Bëyude bën do gë wën dek bër yowërawëk gër Yerusalem ro bën, wëno këŋun nangën er ex in. Awa baxëtine de aye!

¹⁵ Ang kën yëland ak, bela bëjo ani med ex na de ngoy, gëbër fo ga bayik wa.

¹⁶ Barikan doro ħatak er reya baxo gana-gana fo alawënel Yowel in mëne

¹⁷ Kaxanu rek:
 “Gër bakey bapelatar, aÿëmën këmëni ÿëmën
 gë Angoc andam aŋ bosëñiŋ do gë boŋiŋ
 borewën

eni yeyanaxënënd ang bëlaŋwënel fo, ocamben-
 jar odewën ok eni watënd bebër ÿapëk
 eni dind bën, do bëxarëk bërewën bën eni
 watënd ofakeli.

Ocambenjar ok do gë odënaŋ odewën ok kë
 ÿana ex watënd gë ofakeli bendam beŋ.
 Bëxarëk bërewën bën gë ofakeli këni ÿana eni
 watënd bëte.

¹⁸ Iyo gër bëriyenin bëram, bësoşan bën, bakey
 baŋo, këmëni ÿëmën gë Angoc andam aŋ,
 do bën eni yeyandërand ang bëlaŋwënel fo.

¹⁹ Becaraxik këme ri yaŋ gër orën
 Do gëd gër ebar, bananganëme, gë

oŝat, gë xodux do gë okwëcën.

²⁰ Ata eñan eñ ex doŝ xali ex camëdfan wur in,
Do facawñ in, ex bar ang oŝat fo,
đamana ex ñataxënëgu akey and Axwën Kaxanu
añ

Akey akëbëanaxik an, akey atëm an.

²¹ Ata ar këño ŝalend yo Kaxanu gër oŵac or
Axwën, afex ko fex.”

²² «Wën Bëyisërayel, baxëtin end këme
reyand eñ, end Yesu Ibënasaret eñ. Kax-
anu lawñëngu baño do paŝ gë mëñ baxo rind
bananganëme, becarax do gë bërëcaxik. Wën
dëñ anang nang kën eño.

²³ Kaxanu, mëñ ar kë nangënd beỹ dek
đamana ex gixën an, faỹ ko gër emëkw ex kuca
end Yesu eñ mondako. Mëñ sebën këñun do wën
lëxw këno gër otaxan od bëwëndëran bësëm xali
lawñ këno mopika në osëx.

²⁴ Bari axani xani ko gër ecës, Kaxanu racët
këño gayik amënd bana eño đëkaya panga ind
ecës in.

²⁵ Ax gi ex na nde Dafid bax rend:
“Lañ bamo watënd Axwën Kaxanu an gër lëngw
iram,
Gand liwñ iram hi ko këdi këme yëdara.

²⁶ Mëñ funaraxën ke gër emëkw edam,
Do këme yeyandërand gë onënga fo.
Gër eman endam dëñ aseyëta këme seyëta, gër
eyar ed këme yarënd.

²⁷ Gayikwa gër wur ir bësësëk, ay tebëx na
enjëwñ endam eñ,
Aye tebëx na wëno Awñënek arey an me bër.

²⁸ Wëj wësin ke opëña od ke wëla gër aniyen ok,

Wěj ke yěl onēnga osēm ol and ke bare aŋ.”

²⁹ «Wēn bēmaŷe, aŷap ŷapēk mun pel kerēt end Dafid, axarēk arebi eŋ. And šēs ko aŋ, w̄ēxēta kēno, do ŷeg irexēm in gēr ndebi ro dēŋ bayik xali doro.

³⁰ Barikan ga hi baxo alaw̄ēnel nangaxēn baxo mēne Kaxanu yašarēk: “Arandēw̄ēra andexēm kēŋo yata na exo bēteli owun orexēm ol.”

³¹ End Afexēn eŋ baxo reyand gana-gana fo mēne axani ko xani gēr ecēs, Kaxanu axo teb na eman endexēm eŋ ex bēr gēr wur ir bēsēsēk.

³² Yesu ijo, Kaxanu axanin xanin kēŋo gēr ecēs do biyi đek ex otede od wat kēŋo abēngw ok.

³³ Kaxanu bakali kēŋo gēr liw̄ irexēm yaŋ orēn eŋo ketēnax gēr owun orexēm, do yěl kēŋo Angoc Amēnēk aŋ. Ata Yesu ga xana kēŋo Angoc Amēnēk aŋ yēlēgu kēbo and beya babo Sēm ak, ang kēn watēnd do kēn wēlēnd ak.

³⁴ Ax gi ex na nde Dafid elod axo cēg ex na end orēn eŋ? Barikan mēŋ bax rend:

“Axwēn Kaxanu fel kēŋo Axwēn aram an,

Ñēpal gand liw̄ iram,

³⁵ Xali mēni đat bērangoȳēra andey bēn eyēbi bēñaxēn✧.”

³⁶ «Awa wēn đek Bēyisērayel bēn nangiŋ aye mēne Yesu ijo, Kaxanu yata kēŋo do yěl kēŋo or gapak or exo gixēn Axwēn do Afexēn, xarak wēn fika baŋo gēr kērēwa.»

³⁷ Bēr gēr amēxwēr bēn ga wēl kēni eŋo, lēk kēbi gēr owēkw. Ata wēka kēnēbi Piyer do gē

✧ 2:35 2.35 Calemoñēw̄ 110.1

oparëxanda ocandaw̃ ok: «Bëmaÿe, ine këmi ri biyi?»

³⁸ Yaka këbi Piyer: «Nëngwëtin ola orewën ol do enun buyi, gaf gë gaf, gër oŵac or Yesu Kërisët eñun tebanaxën Kaxanu bamena bandewën bañ ata këno šot Angoc Amënëk añ.

³⁹ End ayël këñun yël Angoc Amënëk eñ, Kaxanu abeya beya bañun wën bête, gë obaş orewën ak, gë bela bër ex caw ak do gë dek bër këbi ŵacëraw Axwën Kaxanu ang këni ÿëmb yo.»

⁴⁰ Ata Piyer, bëdanjëm becëxe sënd babi ga ko reya end Yesu eñ. Afel babi felënd gë obal osëm: «Tanayin en pex do en can gër enga end bësëmbak bër gë okey oko.»

⁴¹ Bër ŵa bax eyeyan ed Piyer bën buyi kënebi. Er hi bani and yatijo añ fo në bela owëli otas.

End Amara añanar eñ

⁴² Bën dek xemëna bax ebaxët ed osëyali or oparëxanda ol, gër ebaÿër ed gë angwëlëra, gër ecetër ed eyamb yamb, do gër cale.

⁴³ Bër fac bën mbañ bani fëbënd Amara andebën añ, ga banëbi watënd oparëxanda ok ga këni ri becarax do gë bërëcaxik bëdanjëm.

⁴⁴ Dek bërëŵak end Axwën bën hi bax andamat do gër angwëlëra.

⁴⁵ Afan bani fanënd napul irebën in, gë facota bañ do bani šetërend kodī in dek ang hi bani ak, ala kala eno yël ang ex oñandi odexëm ak.

⁴⁶ Key yo key bani xemënanđ eni pedër gër Aciŵ and Kaxanu. Mbañ bani wëlërend do bani yambërand gë onënga fo, do gë emëkw eyemax.

⁴⁷ Ašale bano šalend Kaxanu do Bëyisërayel bën dëk babi nënganënd endebën eŋ. Ata Axwën an, key yo key babi bašëgund bela bër babi fexënënd bën, gër Amara andebën.

3

End epakën ed aseÿik eŋ

¹ Akey amat, Piyer gë Šaŋ këni yend cale gër Aciw̃ and Kaxanu, apenëka aŋ, eñan eŋ poxoš gaf in.

² Gër Aciw̃ and Kaxanu bano w̃ëlawënd key yo key ar rëw̃ këno aseÿik eno kwët gër ebët ed bani w̃acënd Ebët Ejekax, ebi kararaxënënd bër kë lilënd bën.

³ Aseÿik an ga wat këbi Piyer gë Šaŋ ga këni lil gër Aciw̃ and Kaxanu, xara këbi eno yël kodî.

⁴ Ata Piyer do gë Šaŋ ga xwëša këni, faš këno laŋ. Aŋo re ko Piyer: «Wëj, nëkonëlëbo tan aye.»

⁵ Ga këbi nëkon, ko yëland ŷeỹ këno yël na.

⁶ Ata re ko Piyer: «Wëno kodî axe gi ex na, kaŋe axe gi ex na, bari er šot këme in ayël ayël këmi yël, gër oŵac or Yesu Kërisët Ibënasaret, kanil ey yexëra!»

⁷ Piyer sëra këŋo dëp gër ataxan and liw̃, xanin këŋo. Ataŋ ocom od osapar orexëm ok bëngwëk.

⁸ Aseÿik an xani ko kwengweremët do ko yexërand. Piyer gë Šaŋ lilëx këni gë mëŋ ak lëf gër Aciw̃ and Kaxanu. Ga ko yët šenene, ko radërand do këŋo šëkwand Kaxanu.

⁹ Bulunda in dëk wat baŋo ga ko yexëra do ga këŋo šëkwa Kaxanu.

10 Bër baŋo xwitand bën kēni rend: «Ajo bax ŷēpand gēr Ebēt Ejekax ed Aciw̃ and Kaxanu exo karara.» Ata na ga ŷarandēra kēbi xali xurik, sēkwan kēni eni nang ba ine hi kēŋo ala ajo.

11 Ababi h̄awēta na Piyer gē Ŝaŋ do bër ošaran bën d̄ek kēni hērērarawēnd do kēni liland gēr lilaya ir w̄acan bano Salomon, gēr yangana ir Aciw̃ and Kaxanu.

12 Ga wat kēbi Piyer ang barērēgu kēni ak, re ko: «Wēn Bēyisērayel, inew̄a kēŋun ŷaranēnd eŋo? Bēte inew̄a kēnēbo faḃaxēnēnd biyi? Yēla kēn gē panga indebi, ba nē end oŵēnēk orebi nde ko yexēraxēnēnd ala ajo?

13 Nangin mēne Kaxanu, mēŋ ar yata kēbi bēxarēk bērebi Abēraxam, gē Isak do gē Yakob an, ašēkw šēkw kēŋo Yesu ariyenin arexēm ar laŵēnēgu kēŋo an. Barikan wēn yaxēta kēno do lēxw kēno eŋo d̄aw̄ Pilat, xarak mēŋ asebēt ŷapan baŋo eŋo tebēt.

14 Wēn yaxēta baŋo aŵēnēk an, ar ŷenene an do xara bano Pilat eŋo tebēt alaŵ ar bēla.

15 Wēn laŵ baŋo ar xwēnēk aniyan an, barikan Kaxanu xanin kēŋo gēr ecēs do biyi ex otede od watēk eŋo ok.

16 Ga xwēta kēmo Yesu mēŋ fakēnaxēn kēŋo ala ajo xali w̄acēw̄acaxēn ko mondako. Iyo ga xwēta kēŋo Yesu fakaxēn ko aye ar nang kēno do kēno watēnd ajo.

17 «Gērēgako bēmaŷe anang nang kēme mēne wēn gē bēlēngw bērewēn bēn an nang bana, mēŋ rixēn kēn eŋo.

18 Gē etēŷ ed bēlaŵēnel el reya baxo Kaxanu

mêne mbaŋ hi bax exo toro Afexën an. Ata gë er ri kën in ħata ko Kaxanu er fëna baxo in.

¹⁹ Nëngwëtın ola orewën ol do en ßakana end Kaxanu eŋ, eŋun tebanaxën ßamena ßandewën ßaŋ.

²⁰ Ayow kë yow ßakey ßand këŋun racët Axwën Kaxanu gër ocëmu odewën. Gë ßakey ßaŋo fo këŋun lawëneliw Yesu, Afexën ar yatan këŋun an.

²¹ Barikan, yaŋ gër orën ko ßayi xali Kaxanu exo kanindëra ßeÿ ßën ðek, ang fel baßi elod akarëk aŋ eni deyara ßëlawënel ßëwënëk ßërexëm ak.

²² Ax gi ex na nde Moyis re bax mêne Kaxanu, Axwën arewën an, alawënel ar ang mëŋ ak këŋo yata gër enëŋ endebi do ßëte ene ßaxëtëde ðek er këbo fel in.

²³ Barikan ar enëŋ endebi ar kë ħëp eŋo ßaxët alawënel ajo an, cëfëyëtiyidëno gër bulunda eno ðawëx.

²⁴ Dek ßëlawënel ßër Kaxanu ßën, ga ŷana ko Samiyel xali gë ßër ßëtëraw, gana-gana fo reya bani end ßakey ßand hi këne ßaŋo.

²⁵ Wën ex obaß or ßëlawënel ßër Kaxanu ol do Kaxanu, gë ßëxarëk ßërewën ßën ser bani paß gë Abëraxam yatir fel baŋo mêne benëŋ ßend gër ebar ro ßeŋ ðek kë şot obetak ol në end arandëwëra arexëm.

²⁶ Wën ex bëŷanar ßër lawëneliw këŋun Kaxanu ariyenin arexëm ar yata këŋo an. Gër ndewën lawënegu baŋo eŋun yël obetak ol do eŋun ßakali gër enjekax, eŋun wërëşët en teb ßetëmbak ßend kën rind ßeŋ.»

4

End Piyer do gë Şaş ej

¹ Ata Piyer gë Şaş, gër ed banëbi felëra bulunda bayi bani and ĩatëgu këni na gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu bëshadaxan bën, gë alëngw ar bënëkona an do gë Osadusej ok.

² Mbaş xoÿën banëbi Piyer gë Şaş ga sək kënëbi ga kënëbi sëyalind bulunda in mēne ekani ed gër ecēs exēna gayikako Yesu axani xani ko gër ecēs.

³ Ata ga sëra kënëbi, fel kënëbi bënëkona bën enëbi përa na aye xali ex weca gayik anëka xwëyar bax.

⁴ Barikan, bëranjëm w̃a këni end baxo reyand Piyer ej. Ata dek bësëfan bër Yesu bën başarëgu këni bësöşan bën fo nē owëli oco.

⁵ Ga xeyëk, bëlëngw bër Bëshëwif bën, gë bëxarëk bën do gë bëshälen bën fedër këni gër Yerusalem.

⁶ Na fo bani bēte Xanas, alëngw ar bëshadaxan ar niy ijo an, gë Kayif, gë Şaş, gë Alekësandër, do dek bër hi bax nēng ir bëshadaxan bëlëngw in.

⁷ Gër ed ÿëpara bani na, wëlaw kënëbi mërëxand Piyer do gë Şaş. Wëka kënëbi: «Wën pelinëbo fa gë panga ind fe do gër ow̃ac or noÿo fakënoxën këno ala ajo?»

⁸ Ata Piyer ga ÿëm ko gë Angoc Amënëk aņ, yaka këbi: «Wën bëlëngw bër bulunda bën,

⁹ wën bëxarëk bën, wën nde këbo wëkarand doro mun pel end enjekax end şot ko aseÿik do mondake fak ko?

10 Awa nangin wën def ang barëreğu kën ro ak, nangëlexëni bëte Bëyisërayel bën def mëne gë panga ind oŵac or Yesu Kërisët Ibënasaret, ir fika bano wën do xanin këno Kaxanu gër ecës in, xwëšaxën ko abëngw ala ajo ang këno watënd ak.

11 Ang rek Oñëgw Omënëk ak, Yesu Kërisët ex: “Ekaÿ ed šus kën wën bëbay el, Xarak ekaÿ elo ex ed ekëla el, ed gër ebaŵ el✧.”

12 Apexa aŋ gër Yesu Kërisët gabat ex gayikwa dila gër orën ro, oŵac ošëxe ax gi ex na or këne šotaxëne apexa aŋ.»

13 And wat këni mëne Piyer gë Šaŋ gë anjiÿ këm banëbi yakand aŋ, šaran këbi gayikwa bela bërëtoc, bër ax tëya ex na fo hi bani. Bëte axwita xwita banëbi mëne bën hi bax gë Yesu.

14 Ga këno nëkon aseÿik ar fakën bano an, wëlan këbi ang kënebi yaka ak.

15 Ata fel kënebi eni can na gër Amara and bëxarëk eni wëlëraxën bën fo. And šan këni Piyer gë Šaŋ aŋ, bëxarëk bën këni wëkarënd: «Mondake kënebe riye bela bëjo?

16 Gayikako ecarax end ri këni eŋo Yerusalem in def nangëra këni, biyi ane kor ex na ene wëlëbële.

17 Barikan, këdi kë wëli kaš-kaš endey eŋo gër Bëyisërayel, besanëbene mbaŋ do cëbanëbene din ala këreno pelënd na end oŵac olo eŋ.»

18 Ga wăcëgu kënebi Piyer gë Šaŋ eni bakaw lëf, wesara kënebi xali, šëban kënebi edeyara el

✧ 4:11 4.11 Calemoñëw 118.22

do gë etëyali ed bela end oŵac or Yesu el.

¹⁹ Yaka këni Piyer gë Şaŋ: «Şenene nde ex gër ogës od Kaxanu mi baxët endewën eŋ do mi teb end re ko mēj eŋ? Ata wën kë xiti de!

²⁰ Biyi cěj, er wat këmi mongwat in do gë end wël këmi mongwël eŋ, ami kor na mi cësinali.»

²¹ Ata ga wesara kënëbi gaşëxe sebët kënëbi eni ye, ani yëxw bana enëbi nöp ga banëbi yëdand bulunda in. Enimin, bër hi bax na bën dek baŋo şëkwënd Kaxanu end er wat bani eŋ.

²² Aseyik ar fak bax gë ecarax eŋo an, bëniy ofëxw onax aşand hi baŋo.

Ed cale ind bësëfan bër Yesu eŋ

²³ And sebët kënëbi aŋ, Piyer gë Şaŋ baka këni gër ed barër bani boşandaŵ do sëfëtandërax kënëbi dek ang wesara banëbi bësädaxan bëlëngw bën do gë bëxarëk bër Bëşewif ak.

²⁴ Ga baxët kënëbi, xetan këbi bën dek eni cale. Ata këni şalend: «Axwën Kaxanu, wēj rik orën ol, gë ebar el. Wēj rik angwëgw aŋ do gë dek befër hik polo bën.

²⁵ Wēj fel baŋo gë Angoc Amënëk aŋ Dafid, axarëk arebi an, ariyenin arey an, exo de:

“Ineŵa wonjoxënëk banjëlan band bër benëng becëxe baŋ? Do ineŵa şotaxën këni banjëlan band gë ofëcak këm?

Ineŵa këni yëlaraxënënd ang bëşenëk fo?

²⁶ Bemun bend gër ebar ro beŋ xanixën këŋo Axwën an,

Do gë bëlëngw bën xel këŋo Ar yata këyo an✧.”

✧ 4:26 4.26 Calemoñëw 2.1-2

²⁷ «Ata d'al ex Axwën Kaxanu, gër angol and Yerusalem ro, Erod gë Poņës Pilat axel xel këno Yesu, ariyenin awënëk arey an, ar yata këyo an. Bër ax gi ex na Bëšëwif bën do gë bamëxwër band Bëyisërayel baņ xanixën këno.

²⁸ Dek er fëna bay elod gër ŷanar ari këy ri gë panga indey in, ħata këni.

²⁹ Do gërëgako Axwën Kaxanu, ax gi ex na nde aye wat këy ang kënebo wesarand ak? Mëņ ex dëcalëbo biyi bëriyenin bërey bën mi kapina mbaņ gër epemëra ed eyeyan edey.

³⁰ Masinëlëbo panga indey in eni pakaxënënd bësëxwëra bën. Bëte diyind becarax do gë bërëcaxik gër owac owënëk or Yesu ol, ariyenin awënëk arey an.»

³¹ And šale këni mondako aņ, ebar el rëgëk na gër ed hi bani. ŷëm këni bën dek gë Angoc Amënëk aņ. Ata ga šapër këni na këni sëfëtërand eyeyan ed Kaxanu el gë anjiŷ këm.

End aminëmëra and bërëwëk eņ

³² Amëxwër and bërëwëk end Yesu bën hi këni onden omat, anjëlän amat. Er šot ko ala kala in, oxwën or bela dek ebax, ala abax xwënaya na napul irexëm in.

³³ Oparëxanda ok areyara bani reyarand gë panga itëm osede or mëne Axwën Yesu axani xani ko gër ecës ol, do oyekax osëm šot bani bën dek.

³⁴ Ar xaŷënëk ax gi bana gër bësëfan. Dek bër hi bax gë ocënga bën, gë bër gë bëciwë bën, afan bani fanënd eni mëlaw kodı in.

³⁵ Dek bani w̃ławënd eni kwët gër osapar or oparëxanda. Ata bën bax šetënd ala kala ang hik obal orexëm ak.

³⁶ Arandëwëra and Lewi ar bano w̃cäënd Yosef an, do nëngwët bano oparëxanda ok Barënabas mène ngëj «Axemën ar bëmaÿe an» xaniw bax gër ebar ed Šipër.

³⁷ Ga fan ko ošënga orexëm ol, w̃ław ko kodî in do xwët ko gër osapar or oparëxanda.

5

End Ananias do gë Safira eŋ

¹ Barikan bër gë ašan, Ananias do gë Safira hi baxëna. Ananias ga fan ko ošënga orexëm ol,

² šona ko mar kodî in ga xet këbi ga alindaŵ exo di mondako. W̃ław ko kodî ir bayi bax in xwët ko gër osapar or oparëxanda.

³ Ata re ko Piyer: «Ananias, ine sebaxën këyo Sindan xëñ ko gër emëkw edey xali këy nëgwëšënd gër Angoc Amënëk, xarak ašona šona këy mar kodî ir fanaxën këy ošënga in.

⁴ Ošënga olo, orey hi bax, and fan këy aŋ akanji and yël këni aŋ, andey hi bax. Ine yëlaraxën këy endey eŋo? Awa Kaxanu wa ŷandi baxi eyo yifa, ax gi ex na bela.»

⁵ Sam ga wël ko na eyeyan elo, Ananias wëc ko kërud, xoti ko kwël na fo. Ata dek bër wël bax endey eŋo bën lëk këbi anjiÿ atëm.

⁶ Ocambenjar ok xani këni, fëlëra këno, w̃ëla këno, do w̃ëxëtax këno.

⁷ And xucak në šapëxëd šatas aŋ, lilëgu ko alindaŵ ar Ananias nangërëxe er xucak in.

8 Ata wêka këno Piyer: «Pelële ba gë akanji aŋo dëŋ fanaxën kën ošënga orewën ol?» Yaka ko: «Iyo go dëŋ fan këmi.»

9 Aŋo re ko Piyer: «Mondake wa xet banun en tÿyi eno yifa Angoc and Axwën aŋ? Awa nëkodëbi gër ebët bër wëxëtagu këno icën indey bën, bëte bën fo ki wëla.»

10 Ataŋ Safira wëc ko kërud gër osapar or Piyer, xoti ko. Ga lilëgu këni ocambenjar ok, sêk këno ašësêk. Na wëla këno do wëxëtax këno ler gër icën indexëm.

11 Dek bër gër Amara and Yesu bën do gë bër bax wëlënd endey eŋo bën babi lëkënd anjiŷ atëm.

End becarax bend oparëxanda eŋ

12 Becarax do gë bërëcaxik bendanjëm bani rind oparëxanda ok gër ogës od Bëyisërayel. Bërëwäk bën dek abarër bani barërënd gë anjëlän amat, dila gër lilaya ir aner and wacan bano Salomon, gër yangana ir Aciw and Kaxanu.

13 Ala ašëxe abax yëxw na ebi tëka. Barikan bulunda in mbaŋ banëbi šëkwënd.

14 Ata kaš-kaš bani yëmbërënd bela bër wäk end Axwën bën xali hi këni amëxwër atëm and bësošan do gë bësoxari.

15 Awëlara banëbi wëlarawënd bëšëxwëra bën gër opëña oňangax od gër angol and Yerusalem do enëbi kwëtëra tar fëña in: bëjo në bëngaŵ, bëjo në bandago ebi kwixëtaxën ndakaŋ abat abat eñaŵ end Piyer eŋ.

16 Bela bëranjëm bax xanirawënd bangol band ler gër Yerusalem baŋ do banëbi wëlawënd

bêşêxwêra do gë bër babi soronënd bangoc
bañêjênax, do bën dek bani fakêrand.

End toro ind oparêxanda eñ

¹⁷ Ata aşadaxan alêngw an do dek gë bër
hi bani Amara amat bën, mène ngêñ amara
and Osaduseñ eñ, kêbi yakêraxind mbañ end
oparêxanda eñ xali yen kênêbi.

¹⁸ Ga sêra kênêbi, fêra kênêbi gër epêra ed gër
angol.

¹⁹ Barikan yow gêmêd meleka ir Axwên
in, fêrêtêra ko owêt or epêra oñ, nêcêt kêbi
oparêxanda ok, do fel kêbi:

²⁰ «Yeyin gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu,
enêbi pelêra bulunda in dek bënd Aniyan and
din beñ.»

²¹ Ga wël kênî eño, ye kênî mopêd gëbêr
kênêbi sêyaliraxênd bela bën gër yangana ir
Aciw̃ and Kaxanu.

Ata aşadaxan alêngw an gë bër hi bani
Amara amat bën, w̃acêr kênî gë bëxarêk bër
Bëyisêrayel bën. Ga yêpara kênî gër ed bani
fedêrênd, lawên kênî enêbi yen oparêxanda ok
gër epêra.

²² Bënêkona bën ga ñat kênî, nema kênêbi. Ata
ga wêrêşêta kênî, reyax kênî:

²³ «Ga ñat kêmi sêk epêra el mopêra aye, do
gë bënêkona bën mokwêşara ala kala gër ebêt
ed fel kêno, bari and fêrêt kêmi owêt añ, ala
gabatak amo tøk ex na lëf.»

²⁴ Ga wël kênî eño, alêngw ar bënêkona bër
Aciw̃ and Kaxanu an do gë bêşadaxan bëlêngw

bën wëlandëra këbi, do këni wëkarënd ba mondake kë ñata endey eņo.

²⁵ Ata ñatëgu ko na ala ko sëfëtënd: «Bër fëra banëbi bën, gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu kënebi sëyalirand de bela bën.»

²⁶ Alëngw ar bënëkona an do gë boşandaŵ yen kënebi. Ga sërav kënebi wëlaw kënebi endëmane fo gayikwa ayëda banëbi yëdand bër gër amëxwër bën ba afëtëra kënebi fëtëra gë oxaŵ.

²⁷ Ga ñateli kënebi, xwëşan kënebi gër lëngw ir Amara and bëxarëk. Ata re ko aşadaxan alëngw an:

²⁸ «Ax gi ex na nde wën şëban bamun etëyali ed end ow̃ac olo eņ? Nëkod gër angol and Yerusalem ro, osëyali orewën olo fo xëñëk. Bëte biyi kënebo nëpënd end ecës ed ala ajo eņ!»

²⁹ Ata Piyer gë oparëxanda ocandaŵ ok yaka këni: «Biyi edi ed er re ko Kaxanu in ŷapan këbo, ax gi ex na er re këni bela.

³⁰ Kaxanu, mëņ ar xwënëk këbi bëxarëk bërebi an xanin këņo Yesu ga laŵ bano wën mopika në osëx.

³¹ Kaxanu wa fela këņo gë ataxan and liŵ andexëm aņ, do hi ko Emun do Afexën ebi yëlxën Bëyisërayel bën enëngwëta ed dek ola orebën el do gë etëban ed beñëņëx bendebën el.

³² Biyi do gë Angoc Amënëk and këbi yëlënd Kaxanu bërëŵak endexëm aņ, biyi ex otede od watëk beņo ok.»

³³ Ga kënebi baxët, bër ŷëpara bax bën xoŷ këni xali xurik. Ata ŷandi këbi enëbi daŵ

monaw̃.

³⁴ Ata Farisenj ir bano w̃acënd Gamaliyel in, ašalen ar ñan bano mbanj bulunda ir Isërayel an dek, xani ko gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif, re ko enëbi nęcët oparëxanda ok imëd.

³⁵ Ata re ko: «Wën Bëyisërayel, yëlarayin aye ang yandi këñun enëbi di bela bëjo ak.

³⁶ Ax nëka ex na ga wat banëñone ala ar bano w̃acënd Tëdas, ga baxo rend mëne mëñ ar gapak hi ko. Sëfa këno bela okeme onax. And law̃ këno añ, dek bër xwëta baño xali këno sëfarand bën šapërëra këni, gabatak ax bayi ex na.

³⁷ Ga xucak end Tëdas eñ, bëtëgu ko Yuda, Agalile an, angwën and Oñëgw od bela añ. Mëñ bëte gë bësëfan hi baxo. Law̃ këno do dek bër w̃a bax endexëm bën šapërëra këni*.

³⁸ Mëñ ex gërëgako ga re këme, kërex bayi na ga këñun balënd end bela bëjo eñ; tebëtinëbi eni ye. Angëmëne er këni šaland eni di in end bela fo ex, ayëcar këni yëcar.

³⁹ Barikan angëmëne gër Kaxanu xaniwëk, an kor na enëbi yęc. Mëñ ex, yëlarayin aye këdi këno sakëreli Kaxanu.» Ata bër gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif bën w̃a këni eyeyan ed Gamaliyel el.

⁴⁰ Wac kënëbi oparëxanda ok, šewëra kënëbi xali, šëban kënëbi eyeyandëra ed end oŵac or Yesu el, do kwël sebët kënëbi.

⁴¹ Ata oparëxanda ok šan këni gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif, gë onënga fo gayik Kaxanu yata babi eni toro në end oŵac or Axwën Yesu.

* **5:37 5:37** Bërom bën aýëgw banëbi bela bën gaf gë gaf eni nang ba yëgwe hi këni.

⁴² Ata key yo key banëbi sëyalirand bela bën gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu do gër bëciw̃. Ani teb bana etëyali ed Atëfëtan and Afexën Yesu Kërisët el.

6

End eyata ed ojakër eŋ

¹ Ata gë bakey baŋo, bësëfan bër Yesu bën kwël dëŋ bani başërëgund. Ata bësëfan bër kē yeyanënd Gërek bën anëp banëbi nëpënd bër kē yeyanënd ed Bëşëwif bën gayik bësoxari bësebëta sebëta bër enga endebën bën alangan-gan banëbi langanganënd gër acetëra and key yo key.

² Ga nang këni eŋo, oparëxanda epëxw gë oki ok bar kënebi amëxwër and bësëfan aŋ, do re këni: «Ax ñap na mi teb andiyen and eyeyan ed Kaxanu aŋ do mi kwënda ecet ed eyamb-yamb.

³ Fëcak enëbi yata wën dëŋ ro gër Amara bësoşan bëcongëbëxi, bër gë osede or şenene, bër yëmëk gë Angoc Amënëk do gë orenik, do biyi mëni kwëtënan andiyen aŋo.

⁴ Biyi cëŋ yëlayalemi gër cale do gër andiyen and eyeyan ed Kaxanu.»

⁵ Ga wël këni eŋo, ang ebani ak dëk nëngan këbi. Ata yata kënebi: Ecen, ar xwëta baŋo mbaŋ Kaxanu do yëm baxo gë Angoc Amënëk an, gë Filip, gë Përokor, gë Nikanor, gë Timon, gë Parëmenas, do gë Nikola İbaŋëcoş, aşalek an*.

* **6:5 6.5** Nikola ijo ar enëng bër ax gi ex na Bëşëwif ar şalek cale ind Bëşëwif ebaxo.

⁶ Ga w̃elaw kënëbi gër oparëxanda, bën şalen kënëbi and mokwëtan otaxan ok.

⁷ Eyeyan ed Kaxanu el kwël dëŋ bax ŷañënd do këni ŷëmbërënd kaş-kaş bësëfan bën gër Yerusalem. Ata amëxwër atëm and bëşadaxan xwëta baŋo Yesu.

End etëra ed Ecen eŋ

⁸ Ecen, ga ŷëm ko gë oyekax do gë panga, ko rind bërëcaxik do gë becarax mërëxand bulunda ir Isërayel.

⁹ Bëşëwif bër hi bax gër aciw̃ acaleya and bani w̃acënd and Okadëp otebësebët aŋ, gë Bëşëwif Bësiren, gë Bëhalekësandëri, do gë bër xaniraw bax gër owar or Silisi do gë Asi bën këni şampërend gë Ecen.

¹⁰ Bari abani xorënd na eni cembët orenik or baŋo yëlënd Angoc and Kaxanu ol and baxo yeyanënd aŋ.

¹¹ Ata şoñëra kënëbi gë kodî bësoşan bërëmar, ata bën këni rend: «Biyi awël wël këmo ga ko reya bend şëfan këni Moyis do gë Kaxanu.»

¹² And yëlëtaw kënëbi bulunda in, gë bëxarëk bën, do gë bëşalen aŋ, yow këni gër ed hi baxo Ecen. Ga sëra këno na, w̃ëla këno dimb-dimb gër Amara and bëxarëk bër Bëşëwif.

¹³ Şalaw kënëbi otede onëgwëş, do bën këno nëgwëşandërand mondako: «Ala ajo kë reyarand bend yepënënd Aciw̃ amënëk aŋo† do acariya and Moyis aŋ.

¹⁴ Gayikwa biyi awël wël këmo ga ko re mëne Yesu Ibënasaret ayam ko yam aciw̃ aŋo do

† **6:13 6.13** Aciw̃ and Kaxanu and Yerusalem aŋ bani w̃acënd bëte mondako.

anëngwët ko nëngwët bapela band yël këbo Moyis baŋ.»

¹⁵ Ata dëk bër gër Amara and bëxarëk bën fab këno laŋ Ecen. Wat këni dëxas irexëm in ga nëngwëtak jing-jing ang ir meleka fo.

7

End epemëra ed Ecen eŋ

¹ Ata ašadaxan alëngw an wëka këno Ecen: «Dal dëŋ nde ex end këni rend eŋo?»

² Yaka këno Ecen: «Wën bëmaŷe, gë faba bën, baxëtine! Kaxanu, mëŋ ar gë enjaran an, šanaŷaxën baŋo Abëraxam, axarëk arebi an and hi baxo gër ebar ed Mesopotami aŋ, dāmana rëfaxënëgu ko gër ed Xaraŋ.

³ Mondako fel baŋo: “Canël ebar edey el do gë ekun edey el, do yel gër ebar ed këmi wāsin✧.”

⁴ Amëd aŋo šan ko Abëraxam ebar ed Bëkalède el do ye ko lëgëx ko gër Xaraŋ. And šës ko sëm aŋ, Kaxanu xucaliw këno ro gër ebar ed lëgëra kën gërëgako.

⁵ Bebët gibatak aŋo yël bana oxwën ol gër ebar elo ro, ado gër ko xwët sapar dëŋ. Barikan bëya këno mëne ayël këbi yël oxwën ol, mëŋ do gë andëwëra andexëm aŋ and ko xuca aŋ, xarak angwën aŋo Abëraxam axo gi bana gë obaš.

⁶ Kaxanu afel baŋo: “Bërandëwëra andey bën ro këni xaniđ eni ye në ebar ediyer. Fën kënëbi rixëđ okadëp do enëbi dixëra xali në bënëiy okeme onax.

✧ 7:3 7.3 Añanar 12.1

⁷ Barikan wëno këbi xitid enëng end bër kë rix okadëp odebën eñ. And kë xuca eño añ, ašan këni šanëgud eni yow ro ene caleratind[☆].”

⁸ Ata Kaxanu yata këño eter el Abëraxam gë oxac ol. Abëraxam ga rëw këño Isak, xac këño yatir sëk këño bakey banjongëbatas. Mondako fo ri baxo Isak ga rëw këño Yakob. Bëte Yakob mondako fo xacëra babi odëmëta epëxw gë oki, od hik bëxarëk bërebi ok.

⁹ «Bëxarëk bërebi bëjo, fan baño Yosef gayik ayakëraxi babi yakëraxind endexëm eñ. Do bër yëc baño bën wëla këno gër ebar ed Misëra. Barikan Kaxanu gë mëñ hi bani.

¹⁰ Aracët racët baño gër dëk ocëmu odexëm, yël këño oyekax orexëm ol do gë orenik ol gër lëngw ir Farawoñ, emun end gër ebar ed Misëra eñ. Emun eño yata baño Yosef hi ko alëngw ar ebar ed Misëra do gë dëk ekun edexëm an.

¹¹ Angwën año lil babi enjo gër ebar ed Misëra xali gër ed Kanahañ. Ata bëxarëk bërebi bën mbañ šëmura babi, abani šot na er këni yamb in.

¹² Ga wël ko Yakob mëne eyamb exëna gër ebar ed Misëra, lawën këbi aňanar bëxarëk bërebi bën.

¹³ And lawën këbi akinëm añ, xwita këno Yosef and fel këbi mëne mëñ ex imaÿe indebën in. Año fo nang ko Farawoñ enëng end fe hi ko Yosef.

¹⁴ Ata Yosef lawën ko enëbi yen sëm Yakob do gë ekun edexëm el dëk, ang hi bani bela ofëxw ocongoxi gë bëco.

☆ 7:7 7.7 Andocane 3.12

15 Mondako šëla baxo Yakob gër ebar ed Misëra, gër ed šësërax këni mëŋ gë bëxarëk bërebi bën.

16 Aŵaŷeli ŵaŷeliraw kënebi gër Sišem do wëxëtara kënebi gër ŷeg ir yëc baxo Abëraxam, gë kodî, gër otaxan od bosëniw̄ bor Amor, gër Sišem.

17 «Ga kë saxëgu amëd ebax exo ŋata Kaxanu er beya baŋo Abëraxam aŋ, bërändëwëra and Yakob bën šënar këni mbaŋ gër ebar ed Misëra,

18 xali bëtëgu ko emun ecëxe, end aŋo nang bana Yosef.

19 Ata emun eŋo ŷana ko këbi sitinaxënëd enëŋ endebi eŋ do këbi rixërand bëxarëk bërebi bën. Anëŷali babi nëŷalind bësoxari bër enëŋ endebi bën enëbi ŋaŋëtand bëtošan bëndoyer bën, këreni bayi na ga këni liya.

20 Angwën aŋo rëw këno Moyis, ata bëxarëk bërexëm bën wat këno mëne itox ikëbënaxik exo gër ogës od Kaxanu. Nëm yerin këŋo opacaŵ otas gër iciw̄ ind sëm.

21 And ŷaŋëta këŋo aŋ, abiw̄ ar Farawoŋ, wëda këŋo do rafën këŋo ang asëniw̄ ar rëw këŋo mëŋ dëŋ.

22 And raf ko aŋ, Moyis sëya ko đek onangëran ol or Bëmisëra ol, ata hi ko ar gapak, ar xamëk eyeyan do gë edi ed beŷ đek.

23 And šot ko bëniy ofëxw onax aŋ, Moyis yëlara ko ebi tëka bër enëŋ endexëm bën, Bëyisërayel bën.

24 Watëx këŋo Amisëra ga këŋo xëm Ayisërayel abat, ata yakan këŋo ar enëŋ endexëm an. Ga këŋo wăšan, ang ŷap bax acariya ak, ar bano

xëmënd an, law̃ monaw̃ Amisëra an.

²⁵ (Er yëla baxo mëne bër enëng endexëm bën afëni këbi fëni mëne Kaxanu wëlanëgu babi apexa aṅ paḅ gë mëṅ, bari abi pëni bana.)

²⁶ Në ecan ijo, Moyis sək këbi Bëyisërayel bëxi ga këni xëmër. Ga këṅo xacëra ebi bakali gër angwëlëra ko rend: “Oko wën bër aminëmëra hi kën. Inew̃a kën xëmëraxënënd?”

²⁷ Barikan ar baṅo xëmënd ašandaṅ an, fim këṅo Moyis, re ko: “Wëj noṅo wa yata ki ey gi alëngw do axiti arebi?”

²⁸ Ba ŷandi ki nde eye dfaṅ wëno bëte ang law̃ këyo ganëka Amisëra ak?”

²⁹ Ga wël ko eṅo, Moyis hër ko yeba gër ebar ed Majaṅ, gër ed rëwëx këbi bëtošan bëki.

³⁰ «Ga xucak bëniy ofëxw onax, meleka šanayaxën këṅo gër ladawe, ler gër etënd ed Sinayi, në acëc and gë xodux or bax ŷegënd xafaxafa.

³¹ Ga wat ko, Moyis šaran këṅo xali, and baxo səkand exo kamanaxën, wël ko oniṅ or Axwën Kaxanu ol:

³² “Wëno ex Kaxanu, ar yata këbi bëxarëk bërey an Abëraxam, gë Isak do gë Yakob.” Moyis ga këṅo rëgën, seb ko onëkon ol.

³³ Ata re ko Axwën Kaxanu: “Peḏëtal baped band gër osapar oreṅ baṅ, gayikwa gër ed hi këy ro ebar ecëbax ex.

³⁴ Awat këme watënd etëm end hi këbi Bëyisërayel, bulunda iram eṅ, gër ebar ed Misëra. Awël këme wëlënd ang këni wëcarënd ak: anëka fedaw këme mëni dacëtaxën. Gërëgako yow mi dfaṅën gër ebar ed Misëra.”

³⁵ «Moyis, ar yaxëta bano do bano rend: “Wëj noÿo yata ki ey gi alëngw do axiti arebi an”, Kaxanu lawën baño gër ebar ed Misëra ang alëngw do afexën gë panga ind meleka ir şanaÿaxën baño gër acëc and gë xodux in.

³⁶ Mëñ necëtëgu këbi Bëyisërayel bën ga ko ri becërëcaxik do gë becarax fën gër ebar ed Misëra, gër angwëngw ambarax, do gër ladawe, xali nëkak bënïy ofëxw onax.

³⁷ Moyis ijo fel bafi Bëyisërayel bën: “Kaxanu këño yatađ, ar enëng endewën exo gi alawënel ar ang wëno ak.”

³⁸ Bëte and hi bani gër ladawe añ, Moyis ijo hi bani gë meleka ir baño felërand gër etënd Sinayi in, and hi bani bëxarëk bërëbi gër ladawe añ. Awël wël baxo eyeyan ed anïyan ed bafi ñatelinënd el.

³⁹ Bari bëxarëk bërëbi bën abi ñandi bana eno baxët, are bano rend exo pacana; banjëlan bandebën bañ bakali bani gër ebar ed Misëra.

⁴⁰ Ata fel këno Aharon: “Wëj, dinëlëbo tan bëbër kë hi Kaxanu irebi, enëbo dëngwelixënënd fëña in. Moyis, ar necëtëgu këbo gër ebar ed Misëra cëñ, biyi ami nang ex na ba ine rix këño.”

⁴¹ Gë bakey baño ri bani Bëyisërayel bën atox and ang atombo fo. Ata gër edaş elo ri bani şadaxa, gër er ri bani gë otaxan odebën in, ri bani ofëna[☆].

⁴² Ata Kaxanu ñawëta këbi do seb këbi këni xëland bëbër bani watënd yañ gër orën. Eño ÿëgw këni gër akayëta and bëlawënel:

☆ 7:41 7.41 Andocane 32.2-6

“Wën ekun ed Isërayel
 ba wëno nde bane ĥaşënënd oyel,
 arin nde bane rinënd ocađaxa
 bñeny ofëxw onax bënd ri kën gër ladawe bñeŋ?
⁴³ Awëlara ban wëlarand aner and Molok aŋ
 do gë emal ed kën wacënd Refaŋ el,
 batox baŋo rinaya kën en poxixënënd gër lëngw
 irebën!
 Awa wëno bête awaŋ këmunn wãŋ
 yabët ebar ed Babilon el[☆]!”

⁴⁴ «Kaxanu yël babi aner and Osede aŋ
 bëxarëk bërebi bën, gër ladawe. Aner aŋo,
 Moyis ri bax ga wätinali baxo gë and wäsin
 baŋo Kaxanu aŋ. ⁴⁵ And xana këni aner aŋo
 aŋ, bëxarëk bërebi bën do gë Yosuwe, ar babi
 lëngwëlinde an, ĥateliw këni gër ebar ed xwën
 bani benëng bend wãŋ babi Kaxanu gër lëngw
 irebi eni bëtaxën beŋ. Mondako hi bax aner aŋo
 xali angwën and Dafid aŋ,

⁴⁶ mëŋ ar šot bax oyekax gër lëngw Kaxanu
 an, mëŋ ar wëka baŋo Kaxanu exo ma eŋo din
 edëg ed din gër ekun ed Jakob.

⁴⁷ Barikan asëñiw Salomon bay bax aciw aŋo.

⁴⁸ Xarak, Ar-hik-yaŋ an axo dëgënd në er rik
 otaxan od bela, ang yëgw ko alawënel mëne
 Axwën Kaxanu rek:

⁴⁹ “Orën ol ex añëpara and owun oram aŋ,
 do ebar el, ambëñaxën andam.
 Aciw and fe këne bayën?

Feye nde kë hi ateyëtaya andam aŋ?

⁵⁰ Ax gi ex na nde ataxan andam aŋ rik er ex
 yo[☆]?”

51 «Ata wën bela bër kē wëšind mbaŋ hi kën de. Owëkw orewën oŋ afarëdadi farëdadi, do banëf bandewën baŋ axem xemëk. Wën din këno wëšenënd Angoc Amënëk aŋ, ang bani rind bëxarëk bërewën ak.

52 Alawënel ar fe bayik ano dixëra ex na bëxarëk bërewën bën? Ax gi ex na nde alawëra lawëra kënebi bër babi nangënënd gana-gana fo mëne Ar šenene an nē eyow exo? Ar šenene ajo, wën lëxw këŋo, wën lawë këŋo.

53 Ax gi ex na nde omeleka ok wëlanëgu kënun acariya and Kaxanu aŋ wën bulunda ir Isërayel in? Bari an ma ex na en tēf!»

End ecës ed Ecen eŋ

54 Er wël bani in axurixën xurixën babi, ata ala kala ko ŋatënd ebasal, ga logëndëra këbi.

55 Barikan Ecen, ga yëm ko gë Angoc Amënëk aŋ, xeŋa ko orën ol. Wat ko enjaran end Kaxanu eŋ, wat këŋo bëte Yesu mokwëša gër liwë ir Kaxanu.

56 Ata re ko: «Orën ol wafërëluŋ këme watënd, bëte nē ewat emo Asëniwë ar ala an ga xwëša ko gër liwë ir Kaxanu.»

57 Ata bër baŋo wëlënd bën šoya këni banëf baŋ, ga yobali këno na, wëlën këno andamat bën dek.

58 Šonjorëra këno xali necët këno angol and Yerusalem aŋ, do fëtërax këno gë oxaÿ xali lawë këno. Otede* ok axwët xwët bani banjëm

* **7:58 7.58** Bër lawë baŋo bën banëbi rend otede gayik bën wël bax amena and lawaxën baŋo aŋ.

bandebën band bani gër osapar or şambenjar ir bano wăcënd Sol.

⁵⁹ And bano fêtërand aŋ, Ecen ko şalend mondako: «Axwën Yesu, kanal angoc andam aŋ!»

⁶⁰ And foxi ko aŋ, xeŷ ko acakax: «Axwën, këreyëbi nêp na eñëŋënax eŋo!» And ħata ko aŋ eŋo aŋ, Ecen raş këŋo gër ecës.

8

¹ Ata Sol, moŋapan ŷapan baŋo ga law ħano këno Ecen.

End edixëra ed Amara eŋ

Yatijo fo ŷana bax edixëra eyëkaxik ed bër gër Amara and gër Yerusalem el. Bësëfan bën dek hër këni angol aŋ, (bayi këni wayët oparëxanda ok). Mondako şapërëra bani bëjo gër ebar ed Yude, do bëjo gër ed Samari.

² Bela bër şenene wëxëta këno Ecen sam ga ŷawëra këno.

³ Xarak amëd aŋo ŷana baxo Sol yëc bër Amara and Yerusalem bën. Gë ebët gë ebët baxo sëfërand bëciw bëŋ ebi dëbëtëraw: hik asoşan, hik asoxari, ebi dăpëx gër epëra.

End Filip gër ebar ed Samari eŋ

⁴ Bër şapër bax bën hërëra këni do këni reyaraxënd Atëfëtan aŋ.

⁵ Ata Filip şëla ko nê angol and gër ebar ed Samari do ko femëraxënd end Afexën eŋ.

⁶ Bela bën, bamëxwër bamëxwër, gë anjëlan amat, bani xwëtand er babi felënd Filip in, ga

këni wël do ga këni wat becarax bend baxo rind bej.

⁷ Gayikwa bangoc bañëñenax bax şandërand gër bela bëranjëm, and kënebi fierëndëra aņ. Bëte bëseÿik do gë bërëgofo bëranjëm bax fakënd.

⁸ Ata onënga osëm hi bax gër angol aņo.

⁹ Xarak ala ar bano wãcënd Simoņ hi baxëna gër angol aņo, aşarinara baxo şarinarand gë mbej indexëm inj. Gër bulunda ir ebar ed Samari baxo rind mondako do baxo rend mëne ar gapak hi ko.

¹⁰ Ata Bësamari bën dek, hik itox, hik axarëk, axwëta xwëta bano, do bani rend: «Ala ajo dëņ ex ar gë panga ind Kaxanu, ind ex Panga itëm an.»

¹¹ Axwëta xwëta bano gayik elod anëka fo baxo şarinarand gë mbej indexëm inj.

¹² Barikan and xwëta këno Filip aņ, mëņ ar babi felërand Atëfëtan and owun or Kaxanu do gë oÿac or Yesu Kërisët aņ, ða këni enëbi buyi, hik asoşan, hik asoxari.

¹³ Simoņ mëņ dëņ ða ko buyi këno, ata abaņo nacëta na Filip ga baņo şaranënd becarax do gë bërëcaxik bend baņo watelind bej.

¹⁴ Oparëxanda od gër Yerusalem ok, ga wëlëx këni mëne Bësamari bën axana xana këni eyeyan ed Kaxanu el, lawënëgu kënebi Piyer do gë Şaņ.

¹⁵ Ga şëla këni gër angol aņo, şalendëra kënebi eno cotaxën Angoc Amënëk aņ.

¹⁶ (Gayikwa Angoc Amënëk aņ axo pedaw bana pere gër ola orebën. Xobuyi or gër oÿac or

Axwën Yesu ol fo buyi banëbi.)

¹⁷ Ata Piyer gë Şaş şalendëra kënëbi mokwëtan otaxan ok, ataş şot këno Angoc Amënëk aş.

¹⁸ And wat ko Simoş mēne bela bēn aşot këno şotēnd Angoc Amënëk aş gë ekwëtan ed otaxan ed oparëxanda el, wëlanëgu këbi kodî Piyer gë Şaş

¹⁹ do re ko: «Yëline wëno bëte or gapak olo, mēş këşo şana eşo cotēnd Angoc Amënëk aş ar këmo xwëtan otaxan an.»

²⁰ Ata re ko Piyer: «Kodî irey in nemilex do exi mëlali gayikako wëş ako yëla këy anjëla and ko yëlēnd Kaxanu aş ayic këni yicēnd gë kodî.

²¹ Wëş eşo ax mēnd ex na ang këy şot gayikako axi şaş ex na dēş. Gayikwa emëkw edey el asēmba sēmbak gër ogēs od Kaxanu.

²² Awa tebël anjëlan aňēşenax aşo, do karalo Axwën an exi teban oňandi od emëkw edey ok, angēmēne eşo awēnd wēndëk.

²³ Gayikwa nē ewat eme mēne wëş mokëda xëda ki oyakëraxi ol do gë osēmbak ol.»

²⁴ Yaka këşo Simoş: «Awa karanine wēn dēş gër Axwën, kërexe gi na er re kēn ijo.»

²⁵ Ata Piyer gë Şaş baş këni osede ol do epemëra ed eyeyan ed Axwën Yesu el. Ga këni wāşyi ond gër Yerusalem oş, këni femëraxēnd Atëfëtan aş tar fëña in gër bēngol bēnd Bësamari.

End Filip do gë Abecopi eş

²⁶ Ga xucak bēşo, meleka ir Axwën Kaxanu in fel këşo Filip: «Yel gand ambëtëb, tēfël fëña

ir xaniwëk gër Yerusalem do sêlak gër Gasa, ir ladawe in.»

²⁷ Ata Filip xani ko do ye ko. Xarak, sâmbenjar Ibecopi ijo, ar gapak ar gër eyang ed Kañêdas, emun etoxari end gër ebar ed Ecopi eñ, anêkona ar ðek napul ir emun etoxari elo an, yow bax cale gër Yerusalem.

²⁸ Ga ko wãyi, yêpa yañ gër saret irexëm, ko fënërand mongwëli oniw ol, akayëta and alawënel Esayi añ.

²⁹ Ata Angoc Amënëk añ fel këño Filip: «Maral ey têka saret ijo.»

³⁰ Filip ga hër ko, sêka ko, wël këño Abecopi an ga ko fën akayëta and alawënel Esayi añ, wêka këño: «Afëni nde ki fëning er këy fëning in?»

³¹ Yaka këño: «Mondake këme xor ex pëni, angëmëne ala axe paÿën ex na?» Ata wac këño Filip eño ketëna yañ gër saret.

³² Gër ed labët baxo akayëta, er yëgw baxo alawënel an:

«Alas las këno ang ifeÿ ir eñaş fo.

Ang xondo ir ax tesënd na gër lëngw ar kë

ñaşënd omban ondexëm fo hi ko,

axo yeband na etëÿ el.

³³ Gë ebana ed bana ko el xanaxën këno er xwën ko in.

Gër bër anjex andexëm, noÿo kë reya?

Gayikwa aniyandexëm añ rëxët këni gër ebar.»

³⁴ Ata Abecopi an wêka këño Filip: «Këla pelële, noÿo këño rend alawënel an? Mëñ dëñ nde ba ala aşëxe nde?»

³⁵ Ata ñebëta ko Filip, ýana ko gër Oñëgw oko dëñ nangënaxën këño Atëfëtan and Yesu an.

³⁶ Ga këni ye kwël, ñat këni ler në anjer. Abecopi an re ko: «Nëkoda men on, ine bayik, aye buyi na nde exe capëraxëne?»

³⁷ [Yaka këño Filip: «Angëmëne aũa wũa këy gë emëkw edey el, awënd wëndëk mi buyi.» Año re ko Abecopi an: «Wëno aũa wũa këme mëne Yesu Kërisët ex Asëñiŵ ar Kaxanu an.»]

³⁸ Fel këbi bëhëreli bër şaret bën eni kwëşa. Ata mëñ gë Filip fëra këni polo gër anjer. Filip buyi këño.

³⁹ And şëpëta këni an, Angoc and Axwën an wëd këño ñat Filip, Abecopi an anema fo nema këño. Mondako fakët baxo damana irexëm in gë onënga fo.

⁴⁰ Filip mëñ cëñ, watayax ko gër angol and Asot, do ko femëraxënd Atëfëtan and Yesu an gër angol gë angol, tar fëña in, xali ñat ko gër Sesare.

9

End Sol gër fëña ir Damas eñ

¹ Barikan amëd año, anjëlan and Sol an er hi bax wayët ebi narëndërand bësëfan bër Axwën Yesu bën xali ebi dawërand. Ga ye ko gër aşadaxan alëngw,

² xara këño eño yël okayëta od ebi tëraraw bër kë sëfënd end Yesu bën gër baciŵ bacaleya band gër angol and Damas, do ebi mëlaw mokap gër Yerusalem: hik asoxari, hik asoşan.

³ Ata gër fëña, and hi ko dam gër Damas aņ, xul këņo bërëxadfët angoben and xaniw bax gër orën.

⁴ Wëc ko bëdëcët gër ebar do ko wëlënd oniŵ: «Sol, Sol, inewña këye rixëraxënënd?»

⁵ Yaka ko Sol: «Axwën, wěj noŷo ŵa hi këy?» Wël ko bête: «Wëno ex Yesu, ar këyo rixërand an. Ata wěj mo ñëka ki yëka.» Sol ga wëlandëra këņo, këņo rëgënënd. Aņo ŵëka ko: «Axwën ine ŷandi ki me di?» Ata re ko Axwën an:

⁶ «Kanil ey ŋat gër angol, fën këni felëx er ŷandi ke ey di in.»

⁷ Bër hi bani enga emat bën ñaxën këbi laņ ako gër ed xwëšara këni. Dek dëņ bani wëlënd oniŵ ol, bari ala abano wat na.

⁸ Ata ga xani ko na gër ebar Sol, ańedfa yo ańedfa, abaxo watëra na. Monas fo las bano xali ñat këni gër Damas.

⁹ Okey otas ri baxo watërarëxe, yambërarëxe do cebërexe men.

¹⁰ Xarak na gër angol and Damas asëfan ar Yesu hi baxëna do bano ŵacënd Ananias. Axwën Yesu ga šanayaxën këņo në lakeli ŵac këņo: «Ananias, Ananias!» Yaka ko: «Ayaka, Axwën!»

¹¹ Re ko bête Axwën an: «Kanil ey tëf fëña ir këni ŵacënd “Ir gwer-gwer in” xali gër iciŵ ind Yuda eyëbi mëka ar këno ŵacënd Sol, Ibëtarës. Gër ed ko šalerand

¹² wat këņo në lakeli ar këno ŵacënd Ananias ga lilëgu ko do xwëtan këņo otaxan ok exo watëraxën gašëxe.»

¹³ Yaka ko Ananias: «Axwën, wëno bëranjëm

wël këmëni mëne ala ajo mbanj këbi rixërand gër Yerusalem bër yata këyëbi bën.

¹⁴ Bêşadaxan bëlëngw bën yëlëgu këno or gapak or ebi tëraxën dek bër kë şalend oŵac orey bën.»

¹⁵ Barikan Axwën Yesu fel këno bête Ananiyas: «Yel mondako dëŋ, wëno yata këno ala ajo. Wëno yata këno ebi nangëndërand end oŵac oram eŋ bela bër benëŋ becëxe bën, gë bemun beŋ, do gë Bëyisërayel bën.

¹⁶ Aŵasin këmo ŵasin ang ko soro në end oŵac oram ak.»

¹⁷ Ata ŵa ko Ananiyas do kwël ye ko. And ħat ko gër iciŵ aŋ, wat këno Sol. Ata re ko: «Abaŷe Sol, Axwën Yesu ir şanayaxënëgu ki gër fëña, laŵënëgu ke ey watëraxën gaşëxe do ey ñëm gë Angoc Amënëk aŋ.» Ga xwëtan këno otaxan ok şalen këno.

¹⁸ Ataŋ xobëtak gër bangës bebër ang okop, ata Sol watëra ko gaşëxe. Na ga xani ko, buyi këno.

¹⁹ And yambëra ko aŋ, ŵacëŵaca ko gaşëxe. Mondako şoma babi bësëfan bër Yesu bën gër Damas xali xeyëra këbi bakey bandanjëm.

²⁰ Ataŋ kwël na gër Damas fo ŷana baxo Sol ko femërand gër baciŵ bacaleya mëne Yesu ex Asëñiŵ ar Kaxanu an.

²¹ Ata dek bër baŋo wëlënd bën, ga këbi şaran këni rend: «Ax gi ex na nde ajo këbi rixërand bër këno şalend Yesu bën gër Yerusalem? Ax gi ex na nde bête ebi tërara do ebi mëlan mokap bêşadaxan bëlëngw bën yow ko gër Damas ro?»

²² Barikan Sol kwël dëŋ baxo xapinand do babi

ŵasinënd kerët Bêşewif bër lëg bax gër Damas bën mène Yesu ex Afexën an.

²³ Ga xeyërak bakey bandanjëm, Bêşewif bëjo wëlër këni eno daw Sol,

²⁴ ata Sol nang ko. Gëmëd, gë goyat bano xaşënd gër owët or angol ga yandi këbi eno daw.

²⁵ Barikan akey amat gëmëd, bësëfan boşandaŵ yëla këno gë engux yabët amen and angol aŋ, polo në akange. Ata and hix ko fac aŋ, kwël ye ko.

End Sol gër Yerusalem eŋ

²⁶ Ga hat ko gër Yerusalem, xacëra këno ebi coma gër Amara and bësëfan. Bari ayëda bano yëdand bën dëk gayik ano kwëta bana mène arëŵak end Yesu dëŋ hi ko.

²⁷ Ata Barë nabas wëla këno Sol gër oparëxanda, sëfëtan këbi mène Axwën Yesu şanayaxën këno gër fëña ir Damas xali felëra këno. Sëfëtan këbi bëte ang baxo femërand kerët end oŵac or Yesu eŋ poyoma gër angol and Damas.

²⁸ Amëd aŋo fo şoma këbi Sol. Ata mëŋ kwël ko yexërand do ko femërand poyoma end oŵac or Axwën eŋ gër Yerusalem.

²⁹ Afelëra babi felërand bëte Bêşewif bër kë wëlënd eyeyan ed Gërek bën. Barikan bën mbaŋ bani şampërend gë mëŋ xali këni şaland eno daw.

³⁰ Bëmaÿe bëŋ ga nang këni eŋo, wëla këno Sol gër angol and Sesare, do rëcax këno exo kucax gër Tarës.

³¹ Ata Amara and gër dëk ebar ed Yude aŋ, gë and gë bër gër ebar ed Galile aŋ, do gë and

gër ebar ed Samari aŋ anëka šot bax amëd aŋo eteyëta el. Bër gër amara bën kwël dëŋ bani xemëndërënd gër ekwëta, gër epëb ed Axwën Yesu, do bani yëmbërënd gë ekapina ed babi yëlënd Angoc Amënëk el.

End Ene eŋ

³² Ata amëd aŋo Piyer anëngara babi nëngarand bëwënëk bën gër owar oŋo. Ata akey amat, šëla ko gër angol and Lida.

³³ Ga ħat ko, sëk këŋo asošan ar bano wăcënd Ene ga laki ko në andago. Aseyi seyi baxo elod bëniy bënjongëbëtas.

³⁴ Ata Piyer fel këŋo: «Ene, Yesu Kërisët dorodëŋ fakën ki. Kanil ey dëkw andago aŋ.» Ataŋ Ene xani ko xwiriš.

³⁵ Ata dëk bër gër Lida bën do gë bër ebar ed Saron bën ga nangëra këni eŋo, wă këni end Axwën Yesu eŋ.

End ekanin ed gër ecës Tabita eŋ

³⁶ Bëte gër angol and Yope, asëfan asoxari ebaxëna do bano wăcënd Tabita, mène ngëŋ Dorëkas gë eyeyan ed Gërek el. Benjekax bendanjëm baxo rind do babi rëcarand bëxaŷënaxik bën.

³⁷ Ata bakey band hi baxo Piyer gër ebar edebën baŋ, Dorëkas šëxwëra ko xali xor këŋo. Ga buyi këno xwët këno në aciw and yaŋ.

³⁸ Angol and Yope aŋ do gand Lida aŋ ax ŋawër bana bon. Ga wël këni bësëfan bër Yesu bër gër Šafa bën mène Piyer gër Lida hi ko lawën kënebi bësošan bëxi eno karaw exo maraw aŋand gër ndebën.

³⁹ Ata xwiriş Piyer, sêfêr këni gë bën. And ñat këni aŋ, wëla këno gër aciŵ and yaŋ, gër ed xwët bano ašêsëk. Ata dek bësoxari bësebëta sebëta bën sêka këno gë otes fo do këno wâsinërand bacud band sêfëndëra babi Dorêkas baŋ, and bayi baxo abëngw aŋ.

⁴⁰ Ata re ko Piyer eni can dek bela bën. Ga foxi ko, ko şalend. And rënëta ko aŋ nêkon këno ašêsëk an, re ko: «Tabita, kanil!» Ataŋ xëwëta ko. Ga wat këno Piyer, xani ko kwengweremët do yëpa ko.

⁴¹ Piyer lëk këno gër ataxan, xanin këno, Tabita xwësa ko ceg. Piyer wac këbi bëwënëk bën do gë bësoxari bësebëta sebëta bën. Ga lilëgu këni sêk këno Tabita abëngw.

⁴² Ata endey eŋo nangëra këni dek angol and Yope aŋ do bëranjëm wã këni end Axwën eŋ.

⁴³ Piyer xeyëra këno na gër Yope bakey bandanjëm gër iciŵ ind ar bano wacënd Simon, abox ar banar an.

10

End Piyer gër iciŵ ind Korëney eŋ

¹ Asoşan hi baxëna ar bano wacënd Korëney gër angol and Sesare. Alëngw ar ocoroda od xaniw bax gër ebar ed Rom hi baxo.

² Gë ekun edexëm el dek bano şalend Kaxanu gë obal osëm. Bëte mëŋ mbaŋ babi rëcarand Bêşewif bëxaÿënaxik bën, do baxo şalerand key yo key.

³ Ata akey amat, and hik eñan poxoş gaf aŋ, meleka ir Kaxanu şanayaxën këno në lakeli lëf

gër ed hi baxo. Ga fabër këni, meleka in w̃ac këŋo: «Korëney, Korëney!»

⁴ Ga ñaxën këŋo Korëney, yëdara ko xali ata w̃ëka ko: «Ineŋwa Axwën?» Yaka ko meleka in: «Kaxanu lawënëgu ke mi pel mène ayakali yakali ki cale indey in, bëte awat wat ko benjekax bend këyëbi rinënd bëxaŋëanaxik beŋ, do mbaŋ këŋo nënganënd endey eŋ.

⁵ Awa gërëgako, ðawënëlëbi bela gër angol and Yope eno macëgu Simon, ar nëngwët këno Piyer an.

⁶ Gër tokora irexëm Simon, abox ar banar an, këno sək, në iciw̃ ind ler gër bëŋa ir angwëngw.»

⁷ Sam ga ye ko meleka ir felëra baŋo mondako in, Korëney w̃ac këbi bëriyenin bëxi eni tēfër gē šoroda ibat, ir lëka baŋo do sana këŋo šēf gër od fēb bax aye end Kaxanu.

⁸ Ga sēfëtan këbi ðek, lawën këbi eni ye gër Yope.

⁹ Nē ecan ijo, nē fēña fo bayi bani bërolawën bën. Tëkër fo bayi bax eni ŋat gër angol. Piyer ye ko yaŋ gër ejur ed aciw̃ and ñatëk eñan keŋ gër gaf aŋ exo calerax.

¹⁰ Na ga xor këŋo enjo eŋ, ŋandi këŋo exo yambëra. Nand bano šemërand na yelix këŋo ikwëf do ko lakelind.

¹¹ Wat ko fol orën ol do er ang andago gē ogux gër oŋaw̃ onax ga kë fedaw endëmane gër ebar.

¹² Wat këbi bëte gër er ang andago aŋo ðek oŋacar ol: or gē sapar onax, gē or kë yexërand xada-xada ol, do gē ošël or gër orën ol.

¹³ Wël ko oniŋ: «Piyer kanil, ðawëlëbi oŋacar olo eyëbi yakëra!»

14 Barikan Piyer yaka ko: «Ali Axwën, elod ame yamb ex na er šëbak, elod ame yamb ex na ebuyaraxik.»

15 Wël ko akinëm: «Er re ko Kaxanu awën wënëk in, wěj kërey yëland na abuyar buyarëk.»

16 Piyer wël ko eņo bakëlëbëd batas, ata bakak er ang andago in yaņ gër orën.

17 Ga nëngëta ko, wëlandëra këņo do ko yëlarand ba ine wacayak lakeli ir wat baxo ijo. Ata amëd aņo ħatëgu këni bër lawënëgu babi Korëney bën, ga wëkaraw këni tar angol aņ gër ed ex iciw̃ ind Simon. Sëmb këni gër ebët ed iciw̃,

18 do wëka këni: «Ro nde exo Simon, ar nëngwët këno Piyer an?»

19 Në eyëlara bayi baxo Piyer end er wat baxo gër lakeli eņ. Ata Angoc and Kaxanu aņ fel këņo: «Bela bësas ki šaland,

20 maral ey peda en tëfër gë bën. Kërexixi nëpëgënan na gë təkër ak, wëno lawënëgu këbi.»

21 Ga feda ko Piyer, yaka këbi: «Wëno ex ar këno šaland an. Inewã lawënëgu kënun ro?»

22 Yaka këno: «Korëney, emun end ocorođa eņ, ala ar šenene, ar fëbëk end Kaxanu an, lawënëgu këbo. Enëng end Bëšëwif eņ đek, enjekax fo këni reyand endexëm eņ. Meleka ir Kaxanu rek mi yowënëgu eyëbi pelëra mëņ gë ekun edexëm el.»

23 Ga ħata këni, Piyer fel këbi eni dıl gër iciw̃ do ebi key na.

Ga xeyëk, sëfër këni kwël. Bëmaŷe bënd lëg bax gër Yope bëndëmar laņëta këno.

24 Nē ecan ijo ĥat këni gër Sesare. Piyer sêk këbi Korëney gë bërexëm bën, do gë odawo odexëm ok ga šëni këno.

25 And lil ko Piyer aŋ, Korëney xaca këŋo, foxi ko gër lëngw irexëm eyiŷ el n̄jêš gër ebar.

26 Ata Piyer ga lëk këŋo gër ataxan, xanin këŋo, re ko: «Kanil, wëno ala fo hi këme ang wëj ak.»

27 Ga fulira këni Piyer gë Korëney, sêfër këni lëf gër ed barërëgu bani bela bëranjëm.

28 Ata re ko Piyer: «Ax gi ex na nde anang nang kën mëne ašëba šëba këŋo Ašëwif an edëkër el do gë edil ed gër iciw̄ ind ar enëng ecëxe an? Bari wëno Kaxanu w̄asin ke mëne ala gabatak ax gi ex na abuyaraxik, bëte gabatak ax gi ex na ar mo kwëŷëta.

29 Mëŋ ex and law̄ënëli kën ene macëgu aŋ, ame n̄jöp ex na me yow. Awa deyayin nē end ine w̄acaxënëgu këne.»

30 Ata re ko Korëney: «Doro anëka sêkëk bakey banax ga šanaŷaxën ke asošan ar gë banjëm band jing-jing nand bame šalerand eñan eŋ keŋ gër gaf na. Ga sêka ke, re ko:

31 “Korëney, Kaxanu anëka yakali ki cale indey in. Bëte awat wat ko benjekax bend këyëbi rinënd bëxaŷëanaxik beŋ.

32 Daw̄ënëläbi bela gër Yope eno macëgu Simoŋ, ar nëngwët këno Piyer an. Gër iciw̄ ind ar këno w̄acënd Simoŋ, abox ar banar an këno sêk, ler gër bëŋa ir angwëngw.”

33 Ga wël këme eŋo, ataŋ law̄ënëli këme eni macëgu, dek yek ga yow këy ako. Awa gërëgako, biyi dek nëkodëbo ro gër ogës od

Kaxanu wěj fo baxët këmi. Pelëlëbo dek er re ko Axwën in.»

³⁴ Ata ga ñebëta ko Piyer, re ko: «Enimin, ecede fëni ke mëne gër ogës od Kaxanu bela bën dek andamat hi këni, ar fit këno ax gi ex na.

³⁵ Barikan ar fëb këno an, ar sëfëk end šenene an, enëng end exo yo, Kaxanu aňan këno ñan.

³⁶ Eyeyan ed këmun felënd elo, Bëyisërayel bën lawñeneliw babi ga nangën këbi Atëfëtan and angwëlëra and gë Kaxanu pab gë Yesu Kërisët aň, mëň ar ex Axwën ar bela dek an.

³⁷ Anang nang kën endey end xucak gër ebar ed Yude eň, ga ýanawëk gër ed Galile amëd and baxo reyand Šaň Batis end xobuyi eň.

³⁸ Anang nang kën mëne Kaxanu ýëmën baňo Yesu Ibënasaret gë Angoc Amënëk aň do gë panga in. Mëň baxo rixënënd enjekax eň gër ed ko ye yo. Gë Kaxanu bar bani mëň babi fakënoxënënd bëte bësëxwëra bën do babi racëtënd bër babi narënëndërand šabucara bën.

³⁹ Biyi ex otede od dek beber ri ko gër ebar ed Bëšëwif do gër angol and Yerusalem ok. Barikan law këno mopika në osëx.

⁴⁰ Kaxanu xanin këno gër ecës yatir akey atasën do yël këno panga ind exo canaya wat-wat

⁴¹ gë ogës od biyi bër ex otede od sanan baňo gana-gana fo Kaxanu ok. Biyi bër bax yambërand do bax šebërand gë mëň bën fo wat këno and xani ko gër ecës aň, ax gi ex na bela dek.

⁴² Biyi lawñen këbo mi pemërand Atëfëtan andexëm aň gër Bëyisërayel do mi deyarand

mêne Kaxanu dëŋ yata këŋo exo gi axiti ar bëbëngw do gë bësësëk an.

⁴³ Dek bëlaŵënel bër yowërawëk gër ngwën ro bën areya reya këni osede olo: ar këŋo xwëta yo Yesu Kërisët, ašot ko šot eteban ed beñëñënax bendexëm el paŋ gë oŵac orexëm ol.»

⁴⁴ And baxo yeyan mondako Piyer aŋ, Angoc Amënëk aŋ fedaw ko gër dek bër baŋo baxëtënd.

⁴⁵ Ata Bëšëwif bërëŵak end Yesu bën, bër laŋëtaw baŋo Piyer bën, šaran këbi ga wat këni mêne Kaxanu ayël yël këbi Angoc Amënëk aŋ bër ax gi ex na Bëšëwif bën.

⁴⁶ Awël banëbi wëlënd ga këno šëkwa Kaxanu gë oyeyan ošëxe. Aŋo re ko Piyer:

⁴⁷ «Bër ŷëmëk gë Angoc Amënëk ang biyi ak bën, anëbe teb ex na buyirëxe gër men.»

⁴⁸ Ata re ko enëbi buyi gë oŵac or Yesu Kërisët ol. Bër buyi kënëbi bën xara këno exo baša bakey na gër ed hi bani.

11

End Piyer gër Yerusalem eŋ

¹ Oparëxanda ok gë bëmaŷe bënd lëg bax gër ebar ed Yude bëŋ wël këni mêne bër ax gi ex na Bëšëwif bën në ema exëni bën bëte eyeyan ed Kaxanu el.

² Do and baka ko Piyer gër Yerusalem aŋ, Bëšëwif bër ŵa bax end Yesu bën ga këno hëbandëra këni rend:

³ «Wëj gër bër ax gi ex na Bëšëwif ye bay do bëte yambëraraw kën andamat!»

4 Ata Piyer sêfêtan kêbi endey eno elod ang ãanak ak xali gër enata. Re ko:

5 «Wëno gër Yope hi bame. Akey amat ga këme şalera, ata yelix ke ikwëd do Kaxanu wşasin ke er ang andago ga xap këni gër oŵaw onax. Ga xaniwëk yaŋ gër orën, fedawëk xali gër ed hi bame.

6 Wëno nëkon këme aye me nang ba ine ex, wat këmëni oŵacar: olo oyel, olo obapuŷ, olo or kë yexërand xadfa-xadfa gër ebar, do gë oşel or gër orën ol.

7 Wël këme bëte oniŵ ga ke fel: “Piyer kanil! Dawëlëbi oŵacar olo eyëbi yakëra!”

8 Yaka këme: “Ali Axwën, wëno elod ame yamb ex na er şëbak ba ebuyaraxik.”

9 Rek akinëm oniŵ ol elod gër orën: “Er re ko Kaxanu aŵën wënëk in, wëj kërey yeland na mëne abuyar buyarëk.”

10 Mondako wşasin baxe Kaxanu er ang andago in bakëlëbëd batas, damana bakaxënëk dëk yaŋ gër orën.

11 Fedëk cey ga ħatëgu këni gër iciŵ bësoşan bësas ga xaniw këni gër Sesare.

12 Ata fel ke Angoc Amënëk aŋ mi tëfër gë bën, kërexe nêpëgënan na. Laŋëta këne bëmaŷe bënjongimat bëno xali ħat këmi biyi dëk gër iciŵ ind Korëney.

13 Korëney sêfêtan këbo ang şanayaxën këno meleka lëf gër iciŵ indexëm do fel këno: “Dawënëlëbi bela gër Yope eno macëgu Simon, ar nëngwët këno Piyer an.

14 Mëŋ ki fel eyeyan ed ki nangën ang këy ri ey pëxaxën ak, wëj gë ekun edey el dëk.”

15 Do and bamëni felërand aŋ, Angoc Amënëk aŋ fedaw ko gër ndebën ang fedaw baxo gër ndebi ak gër ŷanar.

16 Ata wëno xwita këme eyeyan ed fel babo Axwën el: “Şaŋ Batis babi buyind bela bën gër men, barikan wëno këjun ŷana ejun buyind wën gë Angoc Amënëk aŋ.”

17 Gayikako Kaxanu ayël ayël këbi bën Angoc Amënëk aŋ bëte ga wã këni end Axwën Yesu Kërisët eŋ ang biyi ak, mondake cëŋ hëpën domo Kaxanu?»

18 And baxët këni endey eŋo aŋ, bër baŋo hëbandërand Piyer bën şësina këni imëd. Ata ga këno şëkwa Kaxanu, këni rend bën dek: «Awa Kaxanu ayël nde yël këbi bëte enëngwët ed ola el bër ax gi ex na Bëşëwif bën, eni cotaxën aniyand and dal aŋ.»

End Amara and gër Aŋëcoş eŋ

19 And law̃ këno Ecen aŋ, arixëra banëbi rixërand mbaŋ bësëfan bën xali şapërëra këni: bëjo gër ebar ed Fenisi, bëjo gër Şipër, bëjo bëte xali gër angol and Aŋëcoş, do kënebi sëfëtandëraxënd end Kaxanu eŋ Bëşëwif bën fo.

20 Barikan gër bër şapër bax bëjo, Bëşipër do bër xaniw bax gër angol Siren hi bax na, ga hiat këni gër Aŋëcoş, felëra kënebi end Axwën Yesu eŋ Bëşëwif bër kë wëlënd eyeyan ed Gërek bën, do nangën kënebi Atëfëtan andexëm aŋ.

21 Ga banëbi felërand gë panga ind Axwën iŋ xwëtaxën banëbi bëranjëm do yëlayara këni gër Axwën.

22 Bër gër Amara and gër Yerusalem bën wëlëx kèni endey enjo. Ata lawën këno Barë nabas exo ye gër Anjêcoş.

23 And ñat ko aŋ, wat ko oyekax or Kaxanu ol gër bërëwāk. Ga nêngandëra këno na mbaŋ, ÿana ko këbi felërand eni dëkaya gë emëkw el dëk end Axwën eŋ.

24 Enimin Barë nabas mbaŋ nënga baxo, moñëm ÿëm baxo gë Angoc Amënëk aŋ do xwëta baŋo bëte mbaŋ Kaxanu. Ata bësëfan bër Axwën bën kèni ÿëmbërëgund gër Amara xali hi kèni amëxwër atëm.

25 Ata Barë nabas ye ko gër angol and Tarës enjo calaraw Sol.

26 Ga sëk këno, wëlaw këno gër Anjêcoş. Na ri kèni yer iniy iŋ ga kënëbi sëyalira end Axwën eŋ bela bëranjëm gër Amara aŋo. Ata na gër angol and Anjêcoş ÿana kèni bela bën emac ed bësëfan el okëreceŋ.

27 Bakey baŋo xaniraw bani gër Yerusalem bëlawënel do yow kèni gër angol and Anjêcoş.

28 Gër enga endebën hi baxo ar këno wăcënd Agabus an. Ga xani ko akey amat, Angoc and Kaxanu aŋ fel këno exo deya mëne enjo etëm kë ñatëgu dëk ebar el. Enimin, ata ñatak mondako dëŋ and wun ko Këlod gër Rom aŋ.

29 Ata bësëfan bën xetan këbi, ala kala gë er şot ko gë andiyen andexëm in, enëbi dëcara bëmaÿe bënd gër ebar ed Yude bëŋ.

30 Mondako ri bani. Ata er bar bani in yeli kèni Barë nabas gë Sol enëbi pëxwënëx bëlëngw bën.

12

End toro ind Šak do gë Piyer eŋ

¹ Ata angwën aŋo, Erod ir wun bax gër ebar ed Yude sëra këbi bërëmar gër Amara and gër Yerusalem ebi narëndëra.

² Fel këbi ocorođa ok eno ɲaš Šak, abinëm ar Šaŋ.

³ Ga wat ko mëne anëngan nëngan këbi Bëšëwif bën eŋo, lawën ko eno tëraw bëte Piyer. Bakey band ofëna or bani yambënd mburu ind gë lewir këm baŋ hi bax.

⁴ Ga sëra këno, wëla këno gër epëra. Eno nëkonaxën Piyer gër epëra, sana këbi ocorođa epëxw gë ocongiбат, šetëndër këbi bëmëxwër bënax, imëxwër kala ocorođa onax. Er ŷandi baŋo eŋo kiti gër ogës od Bëšëwif and kë xuca Ofëna or Apexa aŋ.

⁵ Awa mondako lëkaya bano Piyer gër epëra. Barikan, bër gër Amara bën gë eteyëta këm bano šalenënd.

⁶ Në ecan bayi bax Erod eŋo kiti Piyer. Ata mëŋ këŋo rašënd gëmëd gër ed fokëra këno gë ogweyele-gweyele oki, do ocorođa od baŋo nëkonand ok: ibat gand liwš, ijo gand šame, oko xaš këni gër ebët.

⁷ Ata šanayaw ko bërëxadët meleka ir Axwën do angoben aŋ ɲobak lëf gër ed fëra bano Piyer. Meleka in xëm këmo pa pa pa gër ambëb exo nëngëtaxën, re ko: «Kanił aŷand!» Ata wëcëk ogweyele-gweyele od fokaxën bano gër otaxan ok.

⁸ Re ko meleka in: «Kapal enar endey eŋ do pedal baped baŋ.» Piyer ri ko ang fel këŋo ak. Re ko bëte: «Dabayal gë acud atëm andey aŋ do tēfawëye.»

⁹ Piyer ŝan ko do kwël sēfa këŋo. Bari er yēla baxo mëne alakeli ko lakelind, axo nang bana mëne ang nēcēt baŋo meleka ak dāl dēŋ ex.

¹⁰ Xuca kënëbi ocoroŋa ok, imëxwër iŋanar iŋ do gë ikinëm iŋ, ŋat këni gër epëra ed dun. Epëra elo hi bax eni pelata dāmana eni canaxën. Ata ga fërētayak gë andexëm, ŝan këni do sēf këni fēŋa ir gër angol. Ata Piyer nem këŋo bēd-bēd meleka in.

¹¹ Piyer ga bakar këŋo na onden oŋ, re ko: «Gërégako anēka fēni ke dāl ex Axwën an lawēnēgu këŋo meleka irexëm in exe dacēt gër otaxan od Erod do gër dek er bani ŝenind ene di bulunda ir Bēšewif in.»

¹² Ga fēni këŋo na eŋo, ye ko gër iciw ind Mari, nēm ir Ŝaŋ, ar nēngwēt bano Marëk an. Fën barër bani okëreceŋ odanjëm do bano ŝalenënd.

¹³ And sēmb ko Piyer gër ebēt aŋ, sēka ko endēnaŵ end bano wacënd Roda exo faxët.

¹⁴ Ga xwita ko oniŵ or Piyer ol, hër ko gë onēnga fo re yax ko mëne Piyer kë sēmbëgund gër ebēt.

¹⁵ Yaka këno: «Wěj ba aŝen nde ŝen ki!» Barikan mëŋ xemēna ko ko rend mëne Piyer ex. Bën re këni: «Awa angoc andexëm aŋ ex.»

¹⁶ Améd aŋo Piyer ko sēmbënd tuŋ gër ebēt. Ga fërētën këno, ŝaran këbi xali ga wat këno.

¹⁷ Ata gë ataxan aŋ fo Piyer fel këbi eni cēsinarā, reya ko dek ang nēcētēgu këŋo Axwën

gër epëra ak. Fel këbi bëte enëbi tēfētan eŋo Ŝak do gē bëmaŋe bēŋ. Ata ga ŝan ko na, ye ko kwël nē ešēxe.

¹⁸ Ga xeyëk, wonjok xali gër epëra. Ocoroŋa ok këni wëkarënd ba feye exo Piyer.

¹⁹ Erod re ko eno calara, bari ano wat ex na. Ata re ko enëbi mëkara ocoroŋa od baŋo nëkonand Piyer ok do re ko enëbi đaw. Ata Erod ga xani ko na gër ebar ed Yude, ye ko kwël gër angol and Sesare. Fën xeyërax baŋo bakey bandanjëm.

End enemi ed Erod eŋ

²⁰ Amëd aŋo, Erod axoŷën xoŷën babi bela bër lëg bax gër owar or Tir gē Sidon bën. Barikan bën xetanëgu këbi eno nëngaw. Ata ga xor këno Bëlasētus, anëkona ar aciŵ and emun an, ŵa ko ebi đañeta gër Erod eni wëlërëgu, gayik er bani yamb in gër ebar edexëm bax xaniwënd.

²¹ Yatir akey and sana bani, Erod ga ŷañënaraw ko gē banjëm band owun baŋ, ŷëpa ko gër añëpara andexëm do ko yeyanënd.

²² Ata xeŷ këni ŝor bulunda in: «Oniŵ olo or Kaxanu ex, ax gi ex na or ala! Oniŵ olo or Kaxanu ex, ax gi ex na or ala!»

²³ Ata na dëŋ meleka ir Axwën fëm këŋo Erod gayik ga ŵa baxo eno cëkw ang Kaxanu fo. Ata ga fur këno oŷen, yamb këno kwël na fo, xali xoti ko.

²⁴ Barikan amëd aŋo kaŝ-kaŝ bax ŷañënd eyeyan ed Axwën Kaxanu el.

²⁵ Barënabas gē Sol ga faŷ këni andiyen and eŋateli ed olawën gër Yerusalem aŋ, baka këni

gër Aŋëcoş. Ata wëllali këno Şaŋ, ar nëngwët bano Marëk an.

13

End damana iŋanar ir Pol eŋ

¹ Gër Amara and gër Aŋëcoş, bëlawënel do gë bësëyali hi bax na: Barënabas, gë Simon ir nëngwët bano Niger, gë Lusiyos Ibësiren, gë Manayeŋ ar raf bani në er ebat gë Erod ir wun bax gër ebar ed Galile an, do gë Sol.

² Akey amat ga barër këni eno cale Axwën an, siwî këni. Ata Angoc Amënëk aŋ fel këbi: «Pitinëbi Barënabas gë Sol eni ye gër andiyen and fana këmëni.»

³ Ga këni fiata etiwî el, şalen kënëbi mokwëtan otaxan ok do seb kënëbi ye këni.

End Barënabas do gë Sol eŋ

⁴ Ata Barënabas gë Sol, ga lëngweli këbi Angoc Amënëk aŋ, şëla këni gër angol and Selësi do wëdëx këni kuluş in ond gër ebar ed Şipër oŋ.

⁵ Ga fiat këni gër angol and Salamin, ŋanax këni këni femërand eyeyan ed Kaxanu el gër baciw bacleya band Bëşëwif. Şaŋ Marëk ebax ariyenin arebën an.

⁶ Ata ga ye këni cangët oşir ol, fiat këni gër angol and Pafos. Sëkëx këno aşaki ar bano wacënd Bar Yesu. Aşëwif ebaxo do bafi yifand bela bën mëne ala wënel ar Kaxanu hi ko.

⁷ Do ala ajo na gër eyang ed gofërener Serëşus Polus hi baxo. Serëşus Polus, ala ar nangëra bax mbaŋ, hi baxo. Ga ŋandi këŋo gë obal osëm exo

wël eyeyan ed Kaxanu el, w̃ac këbi Barënabas do gë Sol.

⁸ Barikan Elimas, awejax an (mondako bani ñatelind ow̃ac orexëm ol) añëp baxo ñëpënd end bani reyand Barënabas do gë Sol eñ, do baxo şaland ang këno ri gofërëner in exo ñëp ekwëta ed Axwën el.

⁹ Ata Sol, mëñ ar bano w̃acënd bëte Pol an, ga yëm ko gë Angoc Amënëk añ faß këno tëlin awejax an, re ko:

¹⁰ «Wëj emëkw edey el er yëmëk wayët gë osit do gë owër. Asëñiŵ ar şabucara hi këy, arangoyëra and dek end şenene end ex yo. Ay teß na nde etëb ed bapela band gwer-gwer band Axwën el?

¹¹ Gërëgako, awël nde: panga ind Axwën in ki xëm, aşiŵ këy şiŵ do bakey këy ri watërëxe eñan eñ.» Atañ Elimas yana ko ko nemërand do kwël fayan këno oşiŵ ol. Ga ko şenara këno şaland ala ar këno las.

¹² And wat ko eño gofërëner añ, w̃a ko end Axwën eñ. End sëyali bano eñ lëk baño gër emëkw.

End Pol do gë Barënabas gër Anjecoş ir Pisidi eñ

¹³ Pol gë bër enga endexëm bën ga xani këni na gër Pafos, wëd këni kuluñ in eni yexën gër Perëş, gër ebar ed Pañëfli. Barikan Şañ Marëk seß këbi do kwël wërëşëta ko gër Yerusalem.

¹⁴ Gër Perëş na, xucax këni xali ñat këni gër Anjecoş ir gër ebar ed Pisidi. Yatir akey and

eteyëta, lil këni gër aciw̃ acaleya and Bêšëwif, do yëpa këni.

¹⁵ Ga fën këni gër akayëta and acariya do gër band bëlawënel, bëlëngw bër aciw̃ acaleya bën re këni: «Bëmaÿe, angëmëne gë eyeyan ed kë xemënënd gër ekwëta hi kën, deyayin.»

¹⁶ Ata xwiriš Pol, ga xwëša ko re ko: «Wën Bëyisërayel do wën bër ax gi ex na Bêšëwif bër këŋo fëbënd Kaxanu bën, baxëtine!

¹⁷ Kaxanu, mëŋ ar xwënëk bulunda ir Isërayel an, yata këbi bëxarëk bërebi bën. Ga šënanën këbi angwën and hi bani gër ebar ed Misëra aŋ, necëtëgu këbi gë panga indexëm iŋ.

¹⁸ Wëlaya këbi në bëniy ofëxw onax gër ladawe.

¹⁹ Nemin këbi bela bën benëng benjongëbeki gër ebar ed Kanahaŋ do yël këbo oxwën or ebar ed edebën ol biyi bulunda irexëm in,

²⁰ xali nekak në bëniy okeme onax gë ofëxw oco. Ata Kaxanu yël këbi bëlëngw bëxiti xali angwën and bëtëgu ko Samiyel, alawënel an.

²¹ Bëxarëk bërebi bën xara këno Kaxanu ebi yël emun. Ata yël këbi Sawul, asëñiw̃ ar Kiš, ar andëwëra and Beŋëšame. Sawul wun ko bëniy ofëxw onax.

²² And lat këŋo gër owun Sawul aŋ, Kaxanu yata këŋo Dafid, ar reya baxo osede olo an: “Wëno šala baŋo Dafid, asëñiw̃ ar Isayi an, ala ar ex ang emëkw edam an, ar kë ri dek oñandi odam an.”

²³ Ata gër andëwëra and Dafid rëw̃ këno Yesu, ga beya baxo Kaxanu alawëneli këbi lawëneliw Afexën bulunda ir Isërayel in.

24 Damana exo yowaxënëgu Yesu, Şaŋ Batis bax femërand gër dek bulunda ir Isërayel end xobuyi or enëngwët ed ola eŋ.

25 And baxo ñatand andiyen andexëm aŋ, Şaŋ Batis are baxo rend: “Wëno ame gi ex na Afexën an, ang kën yëland ak. Barikan në yow exo gand epoy edam, ar axe ñap ex na me pët ogux od baped bandexëm ok.”

26 «Awa bëmaÿe, wën bosëñiŵ bor Abëraxam do gë wën bër ax gi ex na Bëşëwif bër këŋo fëbënd Kaxanu bën, Kaxanu biyi dek lawëneliw këbo eyeyan ed apexa elo.

27 Barikan Bëşëwif bër gër Yerusalem bën do gë bëlëngw bërebën bën abi pëni ex na noÿo hi ko Yesu, bëte abi pëni ex na bend ÿëgw këni bëlawënel eŋ, xarak akey and eteyëta kala këni fënënd gër cale beŋo. Bend ÿëgw këni bëlawënel beŋ ñata këni and xiti këno Yesu aŋ.

28 Fel këno Pilat gofërëner in, eŋo daw xarak mëŋ amena and këno lawaxën ano wateli bana.

29 Mondako ñata këni dek er ÿëgw këni end Yesu in xali law këno gër kërëwa. Ga fedali këni eman eŋ, wëxëta këŋo në ÿeg.

30 Barikan Kaxanu xanin këŋo gër ecës.

31 Şanayaxëndëra këbi bakey bandanjëm bër hi bax enga endexëm bën elod gër ebar ed Galile, xali ñatëgu ko gër Yerusalem. Gërëgako bëjo ex otede odexëm ok gër bulunda ir Isërayel.

32 Do biyi këŋun nangënënd Atëfëtan aŋo: Kaxanu, er beya babi bëxarëk bërebi in,

33 këbo rinënd gërëgako biyi obaş orebën ol ga xanin këŋo Yesu gër ecës. Eŋo ÿëgw këni gër

Calemoñëw gër atëngët akinëm:

“Wëj ex Asëniwën doru, wëno ex Sorix✧.”

³⁴ Kaxanu are re baxo mëne axanin këno xanin
Yesu gër ecës do eman endexëm eñ ax
bayi na gër embër. Eño yëgw këni mëne
Kaxanu re bax:

Ayël këmün yël er beya bamo Dafid in,
Ewënëk ex, er kën xwëta ex✧.

³⁵ Are re ko bëte Kaxanu gër ed yëgw këni:

“Ar yata këyo an awënëk exo, ayo teb na exo
bër✧.”

³⁶ «Amëd and bayi baxo abëngw añ, Dafid ari
baxo rind oñandi od Kaxanu ok. Barikan and
sës ko añ, wëxëta këno gër ed wëxëta kënebi
bëxarëk bërexëm, do wër ko gër yeg.

³⁷ Bari ar xanin këno Kaxanu gër ecës an, axo
bër ex na.

³⁸ Bëmaÿe, awa nangin mëne: paß gë Yesu
Kërisët kën şot eteban ed beñëñënax el, gayikwa
gë etëf ed dek bebër rek acariya and Moyis el an
kor ex na en gi bër şenene.

³⁹ Do ar xwëta këno Yesu an kë hind ar şenene.
Ax gi ex na nde egi ed bër şenene paß gë acariya
and Moyis el bayi an kor bana?

⁴⁰ Mëñ ex titinayin këdi këñun hi er yëgw këni
bëlawënel bër Kaxanu in:

⁴¹ “Wën bër kë yepënënd end Kaxanu bën,
baxëtine.

Caranëleñun do capërin.

Ecarax end këme ri eñ,

Ado enun tëfëtan yo, an kwëta na”.»

✧ 13:33 13.33 Calemoñëw 2.7

✧ 13:34 13.34 Esayi 55.3

✧ 13:35 13.35 Calemoñëw 16.10

⁴² Pol gë bër enga endexëm bën şan këni na gër aciw̃ acaleya. Bër baxët babi bën xara kënëbi eni bakaw enëbi pelëra gaşëxe, gë akey and eteyëta and kē bëtëgund aņ.

⁴³ Ga këni şapër gër aciw̃ acaleya, and faÿ këni cale aņ, Bëşewif bëranejëm do gë bëşalek kënëbi laņëtand Pol gë Barë nabas. Ata Pol gë Barë nabas ga këni xanarëra gë bën, xor kënëbi eni ma eni dëkaya end Kaxanu eņ, mēj ar yël këbi oyekax orexëm an.

⁴⁴ Ga bëtëguk akey and eteyëta aņ, dëk angol aņ barërëgu këni eni baxët eyeyan ed Axwën el.

⁴⁵ Bëşewif bën ga wat kënëbi amëxwër aņ, yakëraxi këbi xali. Ata ÿana këni na këni şembëtënd end baxo reyand Pol eņ do këni şirënd.

⁴⁶ Pol gë Barë nabas fel kënëbi kerët: «Wën Bëşewif bën yata baņun pere Kaxanu eņun nangën eyeyan edexëm el. Barikan ga xey kēņun ako en baxët, gë andewën dēņ lëcaya kën aniyand din aņ. Gërëgako biyi bela bër ax gi ex na Bëşewif këmëni ÿana mëni pelërand.

⁴⁷ Er këmi rind biyi ijo, Axwën an fel babi eni dind bulunda ir Isërayel in and re baxo:

“Wēj yata këmi ey gi angoben and benëng becëxe aņ

Ey pemërand apexa aņ xali gër ed sëlëk ebar[☆].”»

⁴⁸ Ata bër ax gi ex na Bëşewif bën këbi nëngandërand ga këni wël eņo, do këni şëkwënd eyeyan ed Axwën el. Dek bër yata këbi Kaxanu eni cot aniyand din bën w̃a këni end Yesu eņ.

☆ 13:47 13.47 Esayi 49.6

49 Ata bela bën mondako wëlëra këni eyeyan ed Axwën el dëk ebar ed Pisidi el.

50 Barikan Bêšewif bën šoñ kënebi bësoxari bër gapak bêšalek bën, gë bëlëngw bër angol bën, enëbi dixëra Pol gë Barënabas do enëbi ŋwãñ eni can ebar edebën el.

51 Enëbi cëndënxën bëjo, Pol gë Barënabas fepe këni obar od lëka bax gër osapar ok eni canaxën ebar elo, do ye këni kwël gër Ikoñom*.

52 Ata bësëfan bën dëk ebani onënga ol do yëmëra bani gë Angoc Amënëk aņ.

14

End Pol do gë Barënabas gër Ikoñom eņ

1 Pol gë Barënabas ga ħat këni gër Ikoñom, ye këni bëte gër aciw acaleya and Bêšewif yatir akey and eteyëta. Ga xamën këni eyeyan el, bëranjëm gër amëxwër and Bêšewif do gë bër ani gi ex na Bêšewif wã këni end Yesu eņ.

2 Ata Bêšewif bër xey bafi eni ma end Yesu bën šoñ kënebi bër ax gi ex na Bêšewif bën enëbi yëlan eñëñenax bëmaÿe bëņ, Pol do gë Barënabas.

3 Barikan mbaņ nëka bani na gër Ikoñom. Axwën an xayaxën bano mëņ xemënxën bani epemëran ed end Kaxanu el gë anjiÿ këm. Yama Axwën an ga bafi yëlënd nde oyekax orexëm ol mëņ bani rixënënd bëcarax do gë bëcërecaxik eni nangëraxën bela bën mëne end këni reyand eņ đal dëņ ex.

* **13:51 13.51** Axwën Yesu fel bafi oparëxanda odexëm ok eni pepend obar od lëkak gër osapar orebën oņ gër ed këni ħëp bela bën enëbi baxët in.

⁴ Ata angol aŋ dek xucarëra këbi: bëjo ßar këni gë Bëšëwif bën, bëjo gë Pol do gë Barënabas, oparëxanda ok.

⁵ Bëšëwif bën, gë bër ax gi ex na Bëšëwif bër ßar bani bën, do gë bëlëngw bërebën bën xetan këbi enëbi mereli Pol gë Barënabas do enëbi pëtëra gë oxaÿ xali eni cës.

⁶ Barikan bën ga wata këni eŋo, hër këni gër bangol ßand ebar ed Likawoni: gër Lisëtër, gër Derëb, do gër ßand ler ler.

⁷ Fën femërax bani bëte Atëfëtan and Yesu aŋ.

End Pol do gë Barënabas gër Lisëtër eŋ

⁸ Gër angol and Lisëtër, ala hi baxëna arëgoßo, mondako rëw bano do elod axo yexëra bana.

⁹ Ata akey amat këŋo ßaxëtënd Pol ga këbi felëra end Kaxanu eŋ. Pol ga ßaß këŋo ala ajo, wat ko mëne axor ko xor exo pak gayik axwëta xwëta këŋo Kaxanu.

¹⁰ Ata xeÿ ko: «Wëj kanil!» Ataŋ xani ko xwiriš ala ajo do ko yexërand.

¹¹ Ga wat këni er ri baxo Pol in, amëxwër aŋ xeÿ këni gë eyeyan edebën: «Bangoc wa nëngwëtawëk bëla do fedaw këni gër ndëbi ro.»

¹² Ata nëngwët kënebi omac ok: Barënabas këno wäcënd Sës do Pol Erëmes gayik mëŋ bax yeyanënd.

¹³ Ata ga bax eðaš ed Sës el ler angol, alaš an ÿaŋëndëraw këbi gë opëtëfët ogaš do lasëgu këbi na gër ebët ga ÿandi këbi mëŋ gë amëxwër aŋ enëbi ŋašën šadaxa Barënabas gë Pol.

14 Oparëxanda ok and wël këni eņo aņ, ñes këni banjëm bandebën baņ, w̄ara këni mërëxand ir amëxwër do kënebi rend bela bën:

15 Lawo bën inew̄a kën rixënënd eņo? Biyi bête bela fo hi këmi ang wën ak, ami gi ex na de bangoc. Er yow këmi mun nangën Atëfëtan aņ, en dapaxën bebër gë ofëcak këm bëjo, do eno calexënënd Kaxanu, mëņ ar gë aniyan an, mëņ ar rik orën gë ebar an, mëņ ar rik angwëngw aņ do gë dek bebër ex polo an.

16 Akarëk aņ, Kaxanu aseb seb babi dek bela bën eni dind enëng kala ang këni yëland ak.

17 Barikan axo teb bana, emasinayan el paf gë benjekax bend këbi rinënd bela beņ. Gako wën ayël këņun yëlënd tēb iņ, gë eyamb ed kën xanand gë ekol el, do gë onënga ol gër owëkw orewën.

18 Gë ojaŵ fo xor banëbi bela bëjo gë end bani yeyanënd eņ, xali seb këni eņašën šadaxa el.

19 Ata ga ħatëgu këni Bëšëwif bër gër bangol band Aņëcoš do gë Ikoņom bën, šoņ kënebi bër gër Lisëtër bën enëbi pëtëra. Ga fëtëra këno xali Pol, xëx këno do nęcët këno angol aņ, ga bani yëland anëka šës ko.

20 Barikan ga xeta këno bësëfan bën, xani ko, do baka ko gër angol. Ga xeyëk, Pol gë Barënas sëfër këni ond gër angol and Derëb oņ.

End Pol gë Barënas gër Aņëcoš ir gër Siri eņ

21 Ga faŷ këni epemëra ed Atëfëtan el na gër angol aņo, do ga ri kënebi bëranjëm bësëfan bër Yesu, Pol do gë Barënas baka këni end bangol

band Lisëtër gë Ikoñom eñ, do kwël wãÿix këni gër Añëcoș.

²² Ata xemëndërax kënebi tar fëña in bësëfan bën do xara kënebi eni kemënali ekwëta ed Axwën el. Fel kënebi mène ar wãk end Yesu an, ax mënd ex na exo dîl gër owun or Kaxanu toro këm.

²³ Pol gë Barënabas sanan kënebi bëlëngw gër bamara bandebën do ga ñata këni etiwi el, šalen kënebi. Do damana eni yexën seš kënebi gër otaxan Axwën ar xwëta këno an.

²⁴ Ga xucak eño, ye këni cangët ebar Pisidi el do ñat këni gër ed Pañëfili.

²⁵ And femëra këni eyeyan ed Kaxanu el gër angol and Perëš añ, šëlxax këni gër Atali, ler gër bëña ir angwëngw.

²⁶ Fën wëdëx bani kuluñ in, do baka këni kwël gër Añëcoș, gër ed xaran banëbi oyekax or Kaxanu ol damana eni yexën gër andiyen and riw bani.

²⁷ Ga ñat këni, bar kënebi Amara añ, do sëfëtandëra kënebi dëk er ri ko Kaxanu paš gë bën in do ang fërëtën këbi ebët el bër ax gi ex na Bëšëwif bën eno kwëta Axwën Yesu.

²⁸ Ata mbañ nëka bani na gë bësëfan bër hi bax na bën.

15

End apeda and gër Yerusalem eñ

¹ Bela xaniw baxëna gër ebar ed Yude do yow këni gër Amara and gër Añëcoș. Ata ga kënebi sëyalira bëmaÿe bëñ këni rend: «Angëmëne

wën anun kac ex na, ang rëpëk gër acariya and Moyis ak, an kor na en pex.»

² Ga ñëp këni eno Pol gë Barënabas, şampëre këni xali gë bëjo. Xetan këbi dek Amara aņ enëbi dawën Pol gë Barënabas gë bëmaÿe bëndëmar eni ye eni wëlëregu gë oparëxanda ok do gë bëlëngw bën yaņ gër Yerusalem.

³ Ata bër gër Amara bën yëlëra kënëbi bërolawën bën er bax eni yambëxënd gër damana in. Ga ye këni xuca end ebar ed Fenisi do gë ed Samari eņ, këni reyaraxënd end bela bër ax gi ex na Bëşëwif bër xwëta baņo Axwën eņ. Do dek bëmaÿe bënd bax wël eno bën mbaņ babi nëngandërand.

⁴ Ga ñat këni gër Yerusalem xaca kënëbi Amara aņ, gë oparëxanda ok, do gë bëlëngw bën. Ata bërolawën bën sëfëtandëra kënëbi dek er ri ko Kaxanu paş gë bën in.

⁵ Barikan ga xani këni na bër enga end Ofariseņ od wã bax end Yesu bën, këni rend: «Kacëlenëbi de bësoşan bër ax gi ex na Bëşëwif bër ex bësëfan bën do pelinëbi eni tëfënd acariya and Moyis aņ.»

⁶ Ata oparëxanda ok gë bëlëngw bën barër këni eni ketën endey eno.

⁷ Ga fëtëk ongeÿër, xani ko xwiriş Piyer ko rend: «Bëmaÿe anang nang kën mëne wëno Aşëwif yata ke Kaxanu elod gër ÿanar eni wëloxën gër etëÿ edam Atëfëtan and Yesu aņ bër benëng becëxe bën. Abaxët këni baxëtënd Atëfëtan aņ do këni wãnd.

⁸ Do Kaxanu, mëņ ar kë nangënd er ex gër emëkw ed ala in, areya reya ko mëne bër ax

gi ex na Bêšewif bën aŵa ŵa këni, ga yël këbi Angoc Amênëk aŋ ang yël këbo biyi ak ebo masinaxën mëne aŋi cus ex na.

⁹ Epiëndër axo di ex na ed gë biyi do gë bën, gayikako aŵënën wënën ko oŵëkw orebën oŋ ga xwëta këno, epiëndërend ed gë biyi gë bën ax bo ex na.

¹⁰ Awa gërëgako, inewã këno ŷanaxënënd Kaxanu ga këneŋi nëŷalind ako bësëfan bën oxadac or sëkwan këne biyi gë bëxarëk bëreŋi ol?

¹¹ Ecëñëxët këren di de gayikako biyi gë bën paŋ gë oyekax or Axwën Yesu ol ŵa këne mëne afex fex këne.»

¹² Ata šësinara këni dek ang barërëgu bani ak. Baxët këneŋi Barënabas gë Pol ga këni reya becarax gë bërëcaxik bend ri ko Kaxanu beŋ paŋ gë bën gër owar or bër ax gi ex na Bêšewif.

¹³ And šësina këni aŋ, Šak re ko: «Bëmaŷe, baxëtine!

¹⁴ Simoŋ areya reya ko mëne aňanar sana këbi Kaxanu bër kë hi bulunda ir oŵac orexëm bën.

¹⁵ Ata end reya ko eŋo moped fedëk gë end re këni bëlaŵënel eŋ. Ga ŷëgw këni mëne Kaxanu rek:

¹⁶ “And kë nëkana aŋ, abakaw këme bakaw. Axanin këme xanin aner and Dafid and wëcëk aŋ.

Axanin këme xanin bameŋ band wëcëk baŋ

¹⁷ Mëŋ këne šalaxën wëno Axwën an bela bër bayik bën,

Iyo dek benëŋ bend bela bend kë šalend gër oŵac oram.

Mondako re ko Axwën an,

18 mēŋ ar rik beŷ bër hik monang elod din ir din beŋ[☆].”

19 «Wëno cēŋ er ŷapan ke mēne kērenēbe cëndēn ex na bër ax gi ex na Bēsēwif bër kēŋo ŷalend Kaxanu bēn.

20 Barikan ñēgwēn bene kayēta eni nangaxēn mēne afo eni kwēŷētand bemuyaraxik bend olaš beŋ, gē asēk alakirand fo in, gē eyamb ed oŷacar or šēsēk ŋašērēxe ol, do gē eyamb ed ošat el.

21 Bela bēn wa elod akarēk aŋ awēl kēni wēlënd acariya and Moyis aŋ ga kēni femērand angol kala yatir akey and eteyēta gēr ŷaciŵ bacaleya bandebi.»

End kayēta ir benēng becēxe eŋ

22 Ata oparēxanda ok gē bēlēngw bēn do dek Amara aŋ xetan kēbi enēbi tana na gēr ndebēn bër kēnēbi laŷēn gēr Aŋēcoš eni tēfēr gē Pol do gē Barēnabas. Ata sana kēnēbi bēmaŷe bēnd fēb kēnēbi: Yud, ar nēngwēt bano Barēsabas an do gē Silas.

23 Fēxwēn kēnēbi kayēta ir ŷēgw bani mondako: «Biyi bēmaŷe bēndewēn bēŋ, gē oparēxanda ok, do gē bēlēngw bēn, kēŋun šēmand wēn bēmaŷe bēnd ax gi ex na Bēsēwif, wēn bër ex gēr Aŋēcoš do gēr owar Siri gē Silisi bēn.

24 Awēlati wēlati kēmi mēne nē end osēyali or bela bër gēr ndebi ro wēlandēraxēn kēŋun gēr oŷēkw orewēn, xarak biyi amēni dāŷēnēli ex na.

☆ 15:18 15.18 Amos 9.11-12

25 Mëṅ ex, biyi ṽapanëli këbo mëne aye yek mëni tana bela bër këmëni lawñënëli eni tēfērëli gë Barë nabas do gë Pol, bën bër ex bëmaṽe bënd pëlôt gër ojomb odebi bëṅ.

26 Bën lëxwayak në end oṽac or Axwën arebi Yesu Kërisët.

27 Awa Yud do gë Silas lawñënëli këmëni, gër etëṽ edebën kën wël end ṽëgw këmi gër kayëta eṅ.

28 Enimin Angoc Amënëk aṅ do gë biyi ṽapanëli këbo mëne bayil ex er ṽapëk in fo, këremun dëbin na edëb ecëxe.

29 Mëṅ ex, kwëṽëtayindën ṽas er oṽacar or këneḃi ḃašënd gër olaš eṅ, gë eyamb ed ošat el, gë ṽas er oṽacar or šësëk ṇašërëxe eṅ, do gë asëk alakirand fo in. Beṅo kën seḃ. Bon šëma këmun.»

30 Bërolawñën bën ye këni ond gër Aṅëcoš oṅ. Ga ḃat këni, ṽac këneḃi bërëṽak bën do fëxwënëx këneḃi kayëta in.

31 And fën këni kayëta aṅ, nëngandëra këbi xali gayik er ṽëgw këni in axem xemën babi gër ekwëta.

32 Yud gë Silas bër ebax bën dëṅ bëlawñënel, xemëndëra këneḃi bëmaṽe bëṅ gër ekwëta gë eyeyan ed mbaṅ.

33 Ga xeyëra këbi na gër Aṅëcoš, felar këni gë onënga fo gë bëmaṽe bëṅ eni bakaxën gë emëkw eyemax gër bër lawñëngu babi.

34 [Barikan, Silas sana ko exo bayi na gër Aṅëcoš.]

35 Mondako xeyëra babi Pol gë Barë nabas na gër Aṅëcoš. Ata bën gë bëlëngw bëšëxe

bëranjëm asëyalira banëbi asëyalirand Amara aņ eyeyan ed Axwën el do afemëra bani femërand bëte Atëfëtan andexëm aņ.

End ōamana ixinëm ir Pol eņ

³⁶ And xucak ōakey aņ, Pol fel këņo Barënbabas: «Nënga bëye tan bëmaÿe bëņ dek gër ōangol ōand sëfëtaraw ke end Axwën eņ, ata ke nange ba mondake hi këni.»

³⁷ Ata Barënbabas ÿandi këņo eņo mëlali Őaņ ir nëngwët bano Marëk.

³⁸ Eno mëlali ar Őapaya bax elod gër ebar ed Paņëfili an, ar ÿaņëta babi gër andiyen andebën an, Pol aņo ñapan bana.

³⁹ Gë endey eņo mbaņ xucar babi, ata Őapër këni. Barënbabas ye këni gë Marëk ond gër ebar ed Őipër oņ.

⁴⁰ Pol sana këņo Silas, bëmaÿe bëņ ga xarandëra kënebi oyekax or Axwën ol, kwël ye këni.

⁴¹ Ye këni cangët ebar ed Siri el do gë ed Silisi el. Bër gër ōamara bën banëbi xemëndërand gër ekwëta.

16

End Pol do gë Timote eņ

¹ Ata Pol ñat ko gër angol and Derëb do xucax ko gër and Lisëtër. Fën sëkëx këno asëfan ar Yesu ar bano wăcënd Timote. Nëm AŐëwif ebaxo, do sëm Agërek.

² Bëmaÿe bënd gër Amara and gër Lisëtër bëņ, do gë bënd gër and Ikoñom bëņ, areya bani reyand mëne Timote ar Őenene ex.

³ Ata Pol ŷandi kēŷo exo gi ar enga endexēm. Xac kēŷo nē end Bēšewif bēr lēg bax gēr ebar elo eŷ gayik bēn anang nang bani mēne sēm ir Timote Agērek ebax.

⁴ Pol gē bēr enga endexēm bēn kēni yexērand gē angol gē angol. Bend re kēni oparēxanda do gē bēlēngw bēr gēr Yerusalem beŷ banēbi sēfētandērand bēsēfan bēn eni tēfaxēn.

⁵ Do bela bēr gēr bamara bēn kwēl bani xemēnand gēr ekwēta do bani ŷēmbērēnd gē akey gē akey.

End lakeli ir Pol eŷ

⁶ Angoc Amēnēk aŷ aŷo teb bana Pol exo pemēra eyeyan ed Kaxanu el gēr ebar ed Asi. Ata mēŷ gē bēr enga endexēm bēn ye kēni cangēt ebar ed Fēriši el do gē ed Galasi el.

⁷ Ga ħat kēni ler gēr ebar ed Misi, xacērax kēbi eni ye gēr ed Bitini, bari Angoc and Yesu aŷ abi teb bana eni ye.

⁸ Xucax kēni gēr ebar ed Misi, do šēlax kēni gēr Tērowas, gēr bēŷa ir angwēngw.

⁹ Ata gēmēd, Pol wat kēŷo nē lakeli ala ar lēg bax gēr ebar ed Masedēwan ga kēŷo xara: «Kēla, yow ir ebar ed Masedēwan in, eyēbo dēca!»

¹⁰ Gē lakeli ir Pol ijo fēni kēbo mēne Kaxanu anēka ŷandi kēŷo mēni nangēn Atēfētan and Yesu aŷ bela bēr gēr ebar ed Masedēwan bēn. Ataŷ ŷala kēmi ang kēmi ri mi yexēn fēn ak.

End Pol do gē Lidi eŷ

¹¹ And xani kēmi na gēr Tērowas aŷ xuca kēmi gē kulur in šēw, ond gēr Samotēras oŷ do ħat kēmi nē ecan ijo gēr Neyapolis.

¹² Na xani këmi do xuca këmi ond gër Filip oŋ. Angol and Filip aŋ hi bax atëm and gër ebar ed Masedëwan aŋ do xwën bani Bërom bën. Fën xeyërax babo.

¹³ Ata yatir akey and eteyëta, şan këmi angol aŋ, do ye këmi ler në lar, gër ed yëla bami fën këni şalend Bëşëwif bën. Ga yëpa këmi, felëra këmëni end Kaxanu eŋ bësoxari bër fedër bax bën.

¹⁴ Do asoxari hi bax na na do bano wăcënd Lidi, afan ar banjëm bambarax, ar baŋo şalend Kaxanu, do ar xaniw bax gër angol and Catir. Gë obal osëm baxo baxëtënd gayik Axwën an fëdëtën baŋo onden oŋ. Ata wă ko er baxo sëfëtënd Pol in.

¹⁵ And wă këni do buyi kënëbi mënŋ gë bër ekun edexëm aŋ, wăc këbo do re ko: «Angëmëne ayëla yëla kën mënë enim xwëta këmo Axwën an, ŋatëne gër ndëbi xali yatir kën xuca.» Mondako nëyali babo xali wă këmi.

End Pol do gë Silas gër epëra eŋ

¹⁶ Akey amat ga këmi ye gër ed këmi şalerand, fed këmi gë endënaŵ end lil baŋo angoc and oşaki. Aşakin babi şakinënd bela bën do bano şotëraxënënd kodi ir mbaŋ bëxwën bërëxëm bën.

¹⁷ Ata ga këbo sëfa, biyi do gë Pol, ko xeÿënd: «Bela bëjo bëriyenin bër Kaxanu, mënŋ ar hik yaŋ gër orën exëni, fëña ir Apexa in kënun nangënënd.»

¹⁸ Mondako ri baxo bakey bandanjëm. Ata ga xëñ këŋo Pol fel këŋo angoc aŋ: «Ga re këme gër

ow̃ac or Yesu Kërisët, canël gër endënaŵ erjo.»
Ataŋ ŝan ko angoc aŋ.

¹⁹ Ga wat këni bëxwën bër endënaŵ erjo bën mène ax bo na ga këno ŝotëraxën, sëra kënebi Pol gë Silas, do wëla kënebi gër yangana ir angol enëbi kitix bëlëngw bën.

²⁰ Ga ñateli kënebi gër bëxiti re këni: «Bela bëjo kë wonjonënd angol andebi aŋ, Bëšëwif exëni

²¹ do kënebi sëyalirand bela bën bacariya band ax ñap ex na ene wële do ene tefe biyi bër hi këne gër owun or Rom bën.»

²² Ata amëxwër aŋ wërinaw këni bëte, bëxiti bën fel kënebi enëbi cudëtëra Pol gë Silas do enëbi cewëra.

²³ Ga šëwëra kënebi xali xurik, wëla kënebi gër epëra do fel këno anëkona an ebi titinalind aye.

²⁴ Ata ga wël ko erjo, anëkona an wëla këbi lengwe lëf gër epëra do fokeli ko osapar orebën gë osëx osibax.

²⁵ Emëd ekarëk el, Pol gë Silas këni ŝalend do këno yasënd Kaxanu, bandepëra baŋ kënebi baxëtënd.

²⁶ Ata ñatëguk bërëxadët andëgël and ebar: edëda ed aciŵ and epëra el, ŝangënak, ataŋ na dëŋ, dek owët oŋ fërëtararak, do ogweyele-gweyele od fokëraxën banëbi bandepëra ok xotirak.

²⁷ Anëkona an nëngëta ko, and wat ko owët wafërëluŋ aŋ, reg ko duxuma in gër acëmar. Exo dawaya ŷandi baŋo ga baxo yëland anëka hër këni bandepëra baŋ.

²⁸ Nand exo kwêșaya na xeÿëgu ko Pol: «Ali, kërey kwêșaya na, biyi dek ro bayi këmi.»

²⁹ Ata anëkona ar bandepëra an xaraw ko lambo. Hërëgu ko lapaya ko mo poxi gër osapar or Pol gë Silas do ko rëgënd anjiÿ aŋ.

³⁰ Nęcët këbi fac wëkax këbi: «Bësoșan, inewă kême ri me pexaxën?»

³¹ Pol bën yaka këŋo: «Kwëtalö Axwën Yesu, ata kën fex wëj do gë ekun edey el.»

³² Felëra kënëbi end Axwën eŋ mëŋ gë bër ekun edexëm bën.

³³ Kwël gëmëd fo wëla këbi anëkona ar bandepëra an do xorax këbi ed sembaÿëra bani el. Ata Pol gë Silas buyi kënëbi mëŋ gë bër ekun edexëm bën.

³⁴ Wëla këbi yaŋ gër iciw indexëm do lëbax këbi. Anëngandëra nëngandëra babi end ga wă këni end Kaxanu eŋ mëŋ gë bër ekun edexëm bën.

³⁵ Ga xeyëk, bëxiti bën lawën kënëbi ocorođa eno pel anëkona an ebi tebët bela bëjo.

³⁶ Anëkona an ñateli ko endey eŋ gër Pol, re ko: «Bëxiti bën ga re këni mun tebët. Awa gërëgako canin en ye gë emëkw eyemax.»

³⁷ Barikan Pol yaka këbi ocorođa ok: «Yama ga ŝewëra kënëbo wat-wat gë bela nde đamana enëbo përaxën kitirëxe biyi bër xwën këbo owun or Rom bën do ŷandi këbi enëbo tebët yir. Yowëlexëni bën dëŋ enëbo tebët.»

³⁸ Ocorođa ok ñateli këni eyaka elo gër bëxiti. Ata yëdara këni ga nang këni Bërom exëni.

³⁹ Yow këni, wëka këni mëne Pol gë Silas enëbi teban. Ata kwël sebët kënëbi do xara kënëbi eni

can angol aņ.

⁴⁰ And šan kēni gēr epēra aņ, wāyi kēni gēr iciw̃ ind Lidi. And wat kēnēbi bēmaŷe aņ, xemēndēra kēnēbi do kwēl ye kēni.

17

End Pol do gē Silas gēr Tesalonik eņ

¹ Pol gē Silas ga kēni ye, xuca kēni ir owar or Amēfipolis do gē Apolini in fiataxēn kēni gēr Tesalonik, gēr ed hi bani Bēšewif bēn gē aciw̃ acaleya.

² Ata ang w̃ēr baņo ak, Pol ye ko gēr cale. Akey and eteyēta kala xali sēkēk ođoxo otas, bani xanarērand bēnd rek Oñēgw Omēnēk bēņ gē bela bēr bax barērēgund na bēn.

³ Afelēra babi felērand ebi pēni mēne Afexēn an asoro bax exo toro xali eno dāw̃, barikan exo kani gēr ecēs. Are re baxo bēte: «Do Yesu ir kēmun sēfētand ijo, mēņ ex Afexēn an.»

⁴ Ata Bēšewif bērēmar do gē bēšalek bēr ani gi ex na Bēšewif bēranjēm xor kēnēbi w̃a kēni end Yesu eņ, do sēf kēnēbi Pol gē Silas. Aw̃a w̃a bani bēte bēsoxari bēr gapak bēranjēm.

⁵ Barikan ga yakēraxi kēbi na Bēšewif bērēmar, bar kēnēbi bēšēxwēpētaxik, bēmēxwēr bēmēxwēr gēr opēna xali wonjok angol aņ. Bela bējo ye kēni gēr iciw̃ ind Yason gēr ocal od Pol gē Silas enēbi mēla gēr ed barērēgu kēni do enēbi kitix.

⁶ Ga nema kēnēbi, sēra kēnēbi Yason do gē bēmaŷe bēndēmar, w̃ēla kēnēbi gēr bēmun bēnd gēr angol do ga kēnēbi lēxw kēni rend:

«Bër wëlëk dek ebar bën yowëk gër angol andebi ro,

⁷ do Yasonj xwëtaya këbi. Bela bëjo dek kë rend mëne ar këno w̄acënd Yesu an ex emun endebën eñ mën̄ bayik ani pëbënd na bacariya band Sesar bañ.»

⁸ Eyeyan elo, wëlëk onden ond bela bër barërëgu bax na bën do gë ond bemun oñ, nang këni mëne endey eñ ecëmuk dëñ ex.

⁹ Enëbi tebëtaxën Yasonj gë bër sëra banëbi gë mën̄ bën, afo ga nęcët këni kodî.

End Pol gë Silas gër Bere eñ

¹⁰ Bëmaÿe bën̄ fel kënëbi Pol gë Silas eni naŵa gëmëd do kwël eni ye gër Bere. Sam ga ñat këni, lil këni gër aciŵ acaleya and Bëšëwif.

¹¹ Bëšëwif bër gër Bere na bën nënga babi onden oñ nëmëc gë bër gër Tesalonik bën. Bën atañ gë obal osëm bani baxëtënd eyeyan ed Kaxanu el. Key yo key bani w̄ëkarënd end Oñëgw Omënëk od bani fënënd eñ eni kamanaxën ba er kënëbi felënd in go dëñ ex.

¹² Ata mbañ hi bani bela bër w̄a bax end Yesu bën. Na fo bani bësoxari bëgërek bër gapak do gë bësošan bëranjëm.

¹³ Barikan and nangëgu këni Bëšëwif bër gër Tesalonik añ mëne Pol në pelëraabi end Kaxanu eñ gër Bere, yow këni enëbi coñ bela bën eno takëreli.

¹⁴ Ata bëmaÿe bën̄ naŵali këno atañ Pol exo ye gand bëña ir angwëngw, barikan Silas do gë Timote bayi këni na.

¹⁵ Bër lanjeta baŋo Pol bën wëla këno xali gër angol and Aten. Ata ga këni wërësëta, Pol lawën këbi enëbi pelëx Silas gë Timote eno tēfëgu atan.

End Pol gër angol and Aten eŋ

¹⁶ And babi šëninđ Silas gë Timote gër Aten aŋ, Pol wëlandëra këŋo gër onden ondexëm ga ko wat angol aŋ yer olaš fo.

¹⁷ End Kaxanu eŋ bani xanarërand gë bela bën: gë Bëšëwif bën do gë bëšalek bën, gër aciw̃ acaleya andebën, do key yo key gë bër bani fedëra gër yangana ir angol bën.

¹⁸ Fed këni akey amat Pol gë bësëyali bër bend Epikur bën, do gë bër bend Sëtoyi bën, këni xanarërand. Ata bërëmar awëkar bani wëkarënd: «Ine ko rend ar xorëk eyeyan ajo?» Bëjo yaka këni: «Ajo er këbo wëndanënd mëne bend cale ind bangoc banangërëx ko femërand.» Enimin Pol end Atëfëtan and Yesu eŋ do gë end ekani ed gër ecës eŋ babi sëfëtanđerand.

¹⁹ Ata wëla këno Pol gër bëlëngw bër bax fedërënd gër Ayeropaš. Ga ħateli këno wëka këno: «Axor nde këmi xor biyi mi nang osëyali oxašax or këyëbi sëyalirand bela olo? ²⁰ Bend këmi wëlelind beŋo mocaraxi šaraxik. Awa biyi aŋandi ŷandi këbo de mi nang er ex in.»

²¹ Er bani xwëndand Bëhaten bën do gë bëliyer bën eyeyandëran do gë ebaxët ed bend kë ħatëgund na gër angol fo.

²² And xwëša ko Pol mërëxand gër Ayeropaš aŋ, re ko: «Wëno er wat këme mëne wën Bëhaten bën, mbaŋ këŋun balënd end cale eŋ.

²³ Ga këme yexëra gër opëña od angol andewën, awat wat këme angëb gë oñëgw od rek: “Kaxanu inangërëx xwënëk!” Awa wëno end Kaxanu inangërëx ir këno şalend ijo eñ yow këme mun tëfëtan.

²⁴ Kaxanu ir rik ngwën do gë dek beber ex gër ngwën bën hik Axwën ar orën gë ebar an. Mëñ axo dëgënd na në baciw bacaleya band bay këni bela.

²⁵ Mëñ ala aņo dëband na, ala aņo dinënd na yey. Mëñ kë yëlënd anıyan aņ, gë onjën oņ, do gë beÿ bën dek.

²⁶ Mëñ ri këbi paß gë ala abat dek benëng bend bela beñ. Mëñ fitëndërëk bapaxëd bañ, yël këbi bela bën eni dëgëra ebar el dek do xer ko ed kë sël olëg orebën el.

²⁷ Mondako ri ko Kaxanu ebi kacëraxënënd bela bën ocal odexëm ok, do angëmëne awënd wëndëk eno nambanënd, xarak abo nãwëtax na biyi bela bën.

²⁸ Paß gë Kaxanu këne liyande, këne şangënarande, do hi këne bela. End këme rend eņo bëyul bërewën bën dëñ are re këni: “Biyi bëte obaş orexëm hi këne...”

²⁹ Awa gayikako bër nëng ir Kaxanu hi këne, ax ñap ex na enëņo mëndinalinde gë kaņe, gë kodı ba gë ekaÿ. Bëbijo dek ala an kë wëdënd gë orenik orexëm ol exo di edaş, xarak edaş el ax gi ex na Kaxanu.

³⁰ Gër ÿanar Kaxanu aseban babi sebanënd beņo dek gayik bela bën abani nang na bend bani rind beñ. Barikan gërëgako benëng beñ dek këbi wacënd eni nëngwët ola orebën ol.

³¹ Gayikwa asana sana ko akey and yatir këbi xiti ebar el ðek gë or šenene ol paß gë ala ar yata këno an. Bela bën ðek wăsin këbi mēne ari ko ri eño, and xanin këno ala ajo gër ecēs aŋ.»

³² And wël këno Pol ga ko yeyan end ekani ed gër ecēs aŋ, bërëmar këno lēsënd, bëjo këni rend: «Awa gwëre mi baxët bëte akey acëxe.»

³³ Ata Pol seß këbi na, ye ko kwël.

³⁴ Barikan bërëmar sēf këno do wă këni end Yesu eŋ. Šēf gër bër wă bax bëjo hi bani: Deni, alëngw abat ar gër Ayeropaș, gë asoxari ar bano wăcënd Damaris an do gë bela bēsëxe.

18

End Pol gër angol and Korejët eŋ

¹ Ga xucak eño, Pol ðawëta ko angol and Aten aŋ do kwël ye ko gër Korejët.

² Sëkëx këno ar këno wăcënd Akilas, Ašëwif ar rëw bano gër ebar ed Poŋ. Ecede ðatëgu bani gë alindaw Përisil ga xaniw këni gër ebar ed Itali. Këlod, emun etëm eŋ, re bax mēne Bēsëwif bën ðek eni dëxëta na gër angol and Rom. Ata Pol lëker këni gë bën.

³ Ga bani rind andiyen amat bën ðek, Pol ye ko lëgëx këni në er ebat: bëban bër baner hi bax.

⁴ Akey and eteyëta kala, Pol do gë bela bën axanar bani xanarënd gër aciw acaleya, do axor babi xorënd eni ma end baxo femënd eŋ Bēsëwif bën do gë bër benëng becëxe bën.

⁵ And ðatëgu këni Timote gë Silas ga xaniw këni gër ebar ed Masedëwan aŋ, Pol yëlaya ko wayët gër edeyaran ed end Kaxanu. Awăsin

babi w̄asinënd kerët Bêšewif bën mēne Yesu ex Afexën an.

⁶ Barikan Bêšewif bën aširëra bano širërand ga babi xeyënd eno baxët. Ata Pol ȳengëra ko banjëm bandexëm baṅ do fel këbi: «Wën kë w̄en angēmēne an pex ex na, w̄eno c̄eṅ Kaxanu axe n̄epēf na. Awa ḡerëgako b̄er ax gi ex na Bêšewif bën fo kēmēni ȳana mēni pelërand.»

⁷ Ga xani ko na, ye ko kwël ḡer iciw̄ ind ar këno w̄acënd Titiyos Yusëtos, ar bano šalend Kaxanu do lëg baxo ler ḡer aciw̄ acaleya.

⁸ Barikan Kërisëpos, alëngw ar aciw̄ acaleya an, ḡe ekun edexëm ak c̄ek, w̄a bani end Axwën eṅ. Do B̄ekoreṅët b̄eranjëm b̄er baṅo baxët Pol bën w̄a këni end Axwën eṅ. Ata Pol buyi këbi.

⁹ Akey amat ḡemēf, Axwën an šanayaxën këṅo Pol n̄e lakeli do fel këṅo: «Pelërayindëbi bela bën, kërey ȳëdara na b̄ëte kërey c̄ësina na!

¹⁰ Mbaṅ ȳëmb këni ḡer angol aṅo ro b̄er xwën kēmēni bën. W̄eno ki n̄ëkonand, do ala axi t̄era na exi dixëra.»

¹¹ Ata Pol ȳëpa ko iniy ḡe opacaw̄ ocongibat na ḡer Koreṅët do këbi s̄eyalirand bela bën eyeyan ed Kaxanu el.

¹² And hi ko Galiyoṅ gofërëner ir ḡer ebar ed Akayi aṅ, Bêšewif bën w̄ëlër këni eno mereli Pol. Ga s̄era këno, w̄ëla këno ḡer aciw̄ and kiti

¹³ do këno nagašandërand: «Ajo ang këbi s̄eyalind bela eno calend Kaxanu ak alandar landarëk ḡe ang rek acariya andëbi ak.»

¹⁴ Damana exo yeyanëgu Pol, Galiyoṅ yaka këbi: «Kido etëmbak, ba amena atëm ri baxo ala

ajo, abuᶇa buᶇa dome mun baxët wën Bêšëwif bën ang ᶇapëk ak.

¹⁵ Barikan angëmëne ecampëre ed osëyali, ba ed omac, ba end acariya andewën, eᶇo endewën fo ex. Wëno dëᶇ xey ke me gi axiti arewën.»

¹⁶ Ata wãᶇ kēbi eni can na gër aciᶇ and kiti. Bën dek busëtaxën këno Sosëten, alëngw ar aciᶇ acaleya an.

¹⁷ Ga sëra këno xëmëra këno na gër yangana ir aciᶇ and kiti, bari Galiyoᶇ aᶇo bal bana eᶇo.

End Pol gër angol and Anᶇëcoš eᶇ

¹⁸ Ga xucak eᶇo, Pol ᶇëpa ko na gër Koreᶇët xali nëkak. Akey amat, ga fela kēbi bëmãᶇe bëᶇ sëfër këni kwël gë bër gë ašan mëne ngëᶇ Përisil do gë Akilas ond gër ebar ed Siri oᶇ; gë kuluᶇ yex bani. Egor šëk bano Pol gër angol and Sanᶇëkëre gayik abaᶇaya baᶇaya baxo.

¹⁹ And ᶇat këni gër angol and Efes aᶇ, Pol seb kēbi bër enga endexëm bën. Ga lil ko gër aciᶇ acaleya kēbi felërand end Kaxanu eᶇ Bêšëwif bën. ²⁰ Ata bën wëka këno eᶇo keyëra na gër ndebën. Barikan mëᶇ ga ᶇëp ko,

²¹ re ko: [«Afo me gixeli gër ofëna or kë ᶇatëgund gër Yerusalem]. Abaka këme bakawëd angëmëne aᶇa wã ko Kaxanu.» Ga xani ko na gër Efes,

²² ye ko gë kuluᶇ in xali gër Sesare. ᶇatëx ko yaᶇ gër Yerusalem ebi cëmax bëmãᶇe bënd gër Amara bëᶇ, do šëlxënëx ko gër Anᶇëcoš.

End damana isasën ir Pol eᶇ

²³ Pol ga xeyëra këno na gër Anëcoê, xuca ko kwël do këbi sëfërand bësëfan bën ebi kemën gër ekwëta. Ga ýana ko gër ebar ed Galasi ñatax ko gër ed Fëriêi.

²⁴ Aêewif ar rëw këno gër angol and Alekësandëri ñatëgu bax gër Efes, do bano wácënd Apolos. Mban xam baxo eyeyan el do sëya baxo bëte mban Oñëgw Omënëk ok.

²⁵ Aye sëya baxo ang këno sëfënd Axwën ak do gë emëkw el dek baxo yeyanënd. êenene baxo sëfëtënd end Yesu eñ, barikan xobuyi or êan Batis ol fo nang baxo.

²⁶ Poyoma baxo reyarand end Yesu eñ gër aciw acaleya. Ga wël këno Përisil gë Akilas, sëfër këni gër ndebën do felërax këno eño pëni êenene ang këno sëfënd Kaxanu ak.

²⁷ Ata Apolos ga ýandi këno exo kuca ond gër ebar ed Akayi oñ, bëmaýe bëñ fel këno exo kemëna do ýëgwën kënebi kayëta bësëfan bër fën bën eno kacax aye. And ñat ko añ, pañ gë oyekax or Kaxanu ol mban rëcarax babi bër wã bax bën.

²⁸ Poyoma babi xorënd Bëêewif bën and këni êampëre añ. Gër Oñëgw Omënëk babi wásinënd mëne Yesu ex Afexën an.

19

End Pol gër angol and Efes eñ

¹ And hi baxo Apolos gër Koreñët añ, Pol ye ko, osënd osënd fo, cangët ebar ed Asi el, ñataxën ko gër Efes. Fën ga fedëx këni gë bësëfan,

² Wëka këbi: «Wën ašot nde šot këno Angoc Amënëk aŋ and wã këno Yesu aŋ?» Yaka këno: «End Angoc Amënëk exëna eŋ, biyi elod ami wël ex na dëŋ.»

³ Wëka këbi bête: «Xobuyi or fe wa buyi kënun?» Yaka këni: «Xobuyi or Šaŋ Batis ol.»

⁴ Ata re ko Pol: «Bela bën anëngwët bani nëngwëtënd ola orebën ol, efi buyixën Šaŋ Batis. Afel babi felënd eno kwëta ar këŋo sëfëgund an, mëne ngëŋ Yesu.»

⁵ Ga wël këni eŋo, buyi këñëbi gër owãc or Axwën Yesu.

⁶ Pol ga šalen këbi mokwëtan otaxan ok, yëmëra këni gë Angoc Amënëk aŋ, ata yana këni këni yeyanënd ang bëlawënel fo.

⁷ Er hi bani imëxwër ind bëla epëxw gë bëxi.

⁸ Ata Pol aye baxo yend gër aciw acaleya and Bëšëwif, gër ed babi felërand kerët xali opacaw otas. Do axor babi xorënd eni ma end owun or Kaxanu eŋ.

⁹ Barikan Bëšëwif bërëmar owëkw orebën oŋ xemën bani do këni hëpënd. Ado ayepën bani yepënënd Cale ind Axwën iŋ, gër ed këni barërëgu amëxwër. Ata ga hawëta këbi Pol, nęcët këbi bësëfan bën, do këbi felëraxënd key yo key end Kaxanu eŋ gër lekol ir ar bano wãcënd Tiranos.

¹⁰ Mondako baxo rind Pol xali nëkak bëniy bëki. Ebar ed Asi el dek wël këni eyeyan ed Axwën el: hik Bëšëwif, hik bër ani gi ex na Bëšëwif.

¹¹ Ata Kaxanu ko rind paŋ gë otaxan od Pol ok becarax bënd elod ala ax wël bana

12 xali këni wëdënd banjëm band xwixwëtak eman endexëm baŋ enëbi kwëtanaxën bësëxwëra bën. Ocëxwëra ok ex can, bëte bangoc bañëŋënax baŋ eni can gër bela bër lil banëbi.

End bosëñiŵ bor Sefa eŋ

13 Bësëwif ex baxëna bër bax sëfërand bangol baŋ do banëbi nęcëtënd bangoc bañëŋënax baŋ gër bela. Ata axacëra babi xacërand edi ed mondako el gë oŵac or Axwën Yesu ol do bani rend: «Canin gër ala ajo, gë oŵac or Yesu ir këŋo femënd Pol ol!»

14 Bër bax rind mondako bën, ocambenjar ocongoki ebani bën dek bosëñiŵ bor Sefa, ašadaxan alëngw abat.

15 Akey amat, angoc añëŋënax aŋ yaka këbi paŋ gë oniŵ or gër ar lil baxo ol: «Wëno anang nang këmo Yesu, bëte anang nang këmo Pol. Do wën wa noŋën hi kën?»

16 Ga wëlën këbi ar gë angoc añëŋënax an, nëŷ ko nëmëc bën dek. Ga xurik xëme in, sembayën këbi ata šan këni iciŵ ind gër ed hi bani in do hër këni abat abat teb gë eman eŋ.

17 Bësëwif bën do gë bër ani gi ex na benëng becëxe bër lëg bax gër Efes na bën, nangëra këni dek endey eŋo. Ata yëdara këni bën dek do fëb këni mbaŋ oŵac or Axwën Yesu ol.

18 Bërëŵak end Yesu bëranjëm bax yowënd gër ed exo Pol eni put bënd bani rind beŋ.

19 Bësaki bëranjëm wëlaraw bax bakayëta band bani rixënënd ošaki baŋ, do šor këni ogës od bela dek. Bër fënëta bax akanji and bakayëta

baŋo bën sək kēni mēne aňat ħat dox batama band kodī owēli ofēxw oco.

²⁰ Ata eyeyan ed Kaxanu el kē ŷaññend gē panga ind Axwēn inŋ do kwēl kēni ŷēmbērēnd bērēwāk end Yesu bën.

End emer ed gēr angol and Efes eŋ

²¹ Ga xucak beŋo, Pol faŷ ko gēr emēkw edexēm exo ye gēr Yerusalem do exo kuca ir owar or Masedēwan do gē Akayi in. Are baxo rend: «And kēme hix fēn aŋ, aŷandi ŷandi ke me ŋatēx gēr angol and Rom.»

²² Lēngwali kēbi bēr baŋo rēcarand bēxi, Timote do gē Erasēt, gēr ebar ed Masedēwan do mēŋ baŷi ko pere na gēr ed Asi.

²³ Amēd aŋo ŷanak bongeŷēr nē end Cale ind Axwēn eŋ xali wonjok angol aŋ.

²⁴ Ata asap ar bano wācēnd Demetēriyos bax sapēnd na gē kodī bēciw̃ bēcaleya, do bēfan bēr bēciw̃ bēŋo bën mbaŋ bani ŷotēraxēnēnd.

²⁵ Ga barēgu kēbi bējo do gē bēsap bēšandaŷ, re ko: «Bēsošan, aye nang kēn wēn đek mēne obetak orebi ol gēr andiyen aŋo ex.

²⁶ Awat kēn watēnd bēte awēl kēn wēlēnd, mēne ax gi ex na ro gēr Efes fo, barikan đek ebar ed Asi el, Pol ijo kēbi xorēnd bela bën eni ma end ko femērand eŋ. Ata mondako wērēšet kēbi amēxwēr and bela eni ma mēne olaš or ri kēni bela gē otaxan odebēn oŋ, ax gi ex na mokwēta, ang Kaxanu ak.

²⁷ Ax gi ex na andiyen andebi aŋ fo kē nēxe na. Aciw̃ acaleya and Arētemis, kaxanu isoxari aŋ kē yep. Owēlik orexēm ol kē yep bēte xarak

bela bën, ebar ed Asi el dëk, gë ngwën in dëk, mën këno şalend.»

²⁸ Ga wël këni eyeyan elo, logën këbi do këni xeyënd: «Bon wëli ko Arëtemis ir gër angol and Efes in! Bon wëli ko Arëtemis ir gër angol and Efes in!»

²⁹ Ata wonjok dëk angol aŋ. Ga wãra këni dëk enga eŋ ond gër aciw and bapeda aŋ, wëlali kënebi Gayiyos do gë Arisëtarëk, bër xaniw bax gër ebar ed Masedëwan do hi bani enga gë Pol bën.

³⁰ Pol aŋandi ŷandi baŋo exo ye eno watëx bela bëjo, bari ano teb bana bësëfan bën.

³¹ Bëte odawo odëmar odexëm od hi bax bër gër owun na gër ebar ed Asi ok, lawënëgu kënebi eno kara Pol mëne kërexo ye na gër aciw and bapeda.

³² Amëd aŋo wonjok Amara aŋ: bërëmar eni keŷ endey, bëjo eni yakaw ecëxe. Ado bëranjëm ani nang bana në end ine barëraxënëgu bani na.

³³ Ata ga fit këno na Alekësandër, Bëşëwif bën şonjorëra këno xali gër lëngw ir Amara. Ata lambaca këbi Alekësandër ga ŷandi këŋo exo nëgwëşët bend këno yëlanënd beŋ.

³⁴ Bari and nang këni bela bën mëne Aşëwif ex aŋ, këni xeyënd şor xali nëkak bapëxëd baki. Er bani rend: «Bon wëli ko Arëtemis ir gër angol and Efes in! Bon wëli ko Arëtemis ir gër angol and Efes in!»

³⁵ Ata emun end angol eŋ ga fel këbi bela bën eni cësinara, re ko: «Noŷo wa nemëk mëne wën Bëhefes bën hik bënëkona bër aciw acaleya and

Arëtemis do gë atox andexëm and latiwëk elod gër orën bën?

³⁶ Cësinara in gayikako ala ax de ex na mène enëgwêš ex do kërëñun nëkandëra na mama.

³⁷ Enimin, bëla bër wëlaw kënëbi bëjo, gebatak ani yepën ex na, bëte ano cir ex na Kaxanu isoxari irebi in.

³⁸ Awa angëmëne Demetëriyos gë bër bar këni andiyen bën ala xoÿën këno na, mëlalexëni endey eño gër ogofërëner gë bakey band kiti bañ.

³⁹ Angëmëne bend kën xwëñe exëna, gwëre ene ñëpaxëne gër Amara and kiti.

⁴⁰ Enimin, gë endey end xucak doru eño, ata këni yëla bëlëngw bën enëbe mereliye xëñëna këne gayikako er ÿapëk ene barëraxëne ax gi ex na.» Ata ga ħata ko eyeyan elo, fel kënëbi amara and bëla añ ani capër.

20

End Pol gër owar or Masedëwan do gë Gëres eñ

¹ Ga xwëtëk emer el gër Efes, Pol wãac këbi bësëfan bën do ga këni felar xemën gër ekwëta do kwël ye ko gër ebar ed Masedëwan.

² Er ye baxo cangët ebar elo do këbi xemënënd gër ekwëta bësëfan bën xali ħat ko gër Gëres.

³ Fën xeyërax baño opacaŵ otas. Do ga ko ye exo medëx kuluj in ond gër ebar ed Siri oñ, wël ko mène Bëšëwif wëlërëk eno denan eñëñëna, ata saxan këño exo baka ir Masedëwan in.

4 Bër baŋo laŋëtand bën er ebani: Sopater, asëniw̃ ar Piros ar gër Bere an, gë Arisëtarëk do gë Sekundos Atesalonik an, gë Gayus Aderëb an, gë Timote, gë Tişik do gë Tërofim, bër lëg bax gër ebar ed Asi bën.

5 Bëjo lëngwa bax do šënix kënëbo gër Tërowas.

6 Ga xucak ofëna or mburu ind gë lewir këm ol, wëdëx këmi kuluŋ in gër angol and Filip. Yatir akey anjoxën, fiat këmi gër Tërowas do seyëtax këmi loxo.

End ofelar or Pol gër Tërowas ol

7 Yatir oganjar, barër këmi genëka mi yamb ecemar ed aminëmëra el. And kë weca aŋ hi bax exo ye Pol, ata këbi felërand end Kaxanu eŋ bër barërëgu bax na bën xali wëdëk mbaŋ.

8 Gër aciw̃ and yaŋ and gër ed barër bami odambo odanjëm xaŵëra bani na jey.

9 Pol, ga nëka ko gër eyeyan, šambenjar ir këno wacënd Otikos in, yëpa ko gër opaŷa od fonetër, do këŋo rašënd. And bëro këŋo akwëd aŋ, yolëta ko elod gër aciw̃ atëndëndër atasën, lati ko parëxad, xanin këno ašësëk.

10 Pol feda ko eŋo nëkon, ga fela këŋo lapara këŋo do re ko: «Gë enjëw̃ ak bayi ko, këren yëdara na.»

11 And baka ko Pol yaŋ gër aciw̃ aŋ, šet ko mburu in do yamb këni. Ga fakët ko eyeyan el, felëra këbi xali wecak. Ga kë fënëgu eňan eŋ ye ko kwël.

12 Do şambenjar ir lati bax in wãŷeli këno abëngw. Eņo mbaņ xemën babi bën đek gër ekwëta.

End Pol gër angol and Mile eņ

13 Biyi lëngwa këmi mi medëx kuluņ ir këbo wëla gër angol and Asos in, gër ed hi bax mi pedëx gë Pol. Mondako bax mi di gayik mën gë osapar ŷandi baņo exo yeli.

14 And sëk këbo gër Asos aņ wëdëx këmo polo gër kuluņ do xucax këmi ond angol and Mitilen oņ.

15 Fën xucax këmi gë kuluņ in, ģat këmi në ecan ijo gër angol and Kiyos. Gër akey akinëm, hi këmi gër angol and Samos, do gër atasën fo ģat bami gër Mile.

16 Enimin er ŷandi baņo Pol exo kuca caparëxe gër Efes këdi ko şacaya gër ebar ed Asi. Exo ŋat gër Yerusalem đamana ex gi Ofëna or Peņëtekot ol baņo nëkanaxënënd mondako.

End bëlëngw bër gër Amara and Efes eņ

17 Gër angol and Mile na, Pol lawën ko eni yow bëlëngw bër Amara and gër Efes bën.

18 And ģatëgu këni aņ, re ko: «Aye nang kën mondake bame liyand key yo key gë wën elod yatir ģatëgu këme gër ebar ed Asi.

19 Axwën an bamo riyeninënd ang xadëp fo, gë otes ok do gë ocëmuk od bane rinënd Bëşëwif bër bax şaland ene dixëra ok.»

20 Asëfëtan bamun sëfëtanënd bëte, asëyali bamun sëyalind đek bënd ŷap bax en nang beņ gër ed kën barër, do gër bëciw, ŷoweŷ amun con ex na.

21 Gër Bêšewif do gër bër ani gi ex na Bêšewif bame reyarand eni nëngwët ola orebën ol gër ogës od Kaxanu do eno kwëta Axwën Yesu.

22 Gërëgako Angoc Amënëk aŋ ke nëyalind me ye gër Yerusalem do ame nang ex na ine ke hix.

23 Gër angol and këme ħat yo, Angoc Amënëk aŋ afel ke felënd mëne asëra këne sërax do me toro mbaŋ.

24 Barikan wëno cëŋ end aniyen andam eŋ axe yëkaxën ex na nangëde axëbënaxik hi këme. Obal oram ol ex, me bayi ga këme rind andiyen and fana ke Axwën Yesu aŋ xali me ŋata: me deyarand Atëfëtan and oyekax or Kaxanu aŋ.

25 «Wëno er yow bame gër ed hi kën wën đek me pemëra end Owun or Kaxanu eŋ. Barikan gërëgako anang nang këme mëne apelatar këne watërënde.

26 Mëŋ këme reyaxënënd doro: Wën đek ang yow kën ro ako angëmëne abat exo nemi, ax gi ex na wëno ke wëkaxëđ Kaxanu.

27 Bënd ýandi këŋo Kaxanu exo di beŋ đek nangën këmün, ýoweý amün con ex na.

28 Nëkonayindën đe ogaf odewën ok, điyayindën šenene. Gayikako Angoc Amënëk aŋ fana këŋun en gi bëxadac, nëkonayindën Amara and Kaxanu and yëc ko gë ošat or Asëñiw oŋ.

29 Anang nang këme mëne and këme fuýëtax aŋ, bela bër xeýëk ang ojëlemu këŋun lil na, abi kaýënan na amara andewën.

30 Ado gër Amara andewën dëŋ bela kë ýana na ex deyarand benëgwëš xali enëbi nambeli bësëfan bërëmar.

³¹ Awa wën titinayin do en kwitand mëne elod bënny bêtas, hik goyat, hik gëmëd, ongwën baxe şarënd and bamun xexërand aņ.

³² «Do gërëgako anëka këmun sebënd gër otaxan od Kaxanu. Gë eyeyan ed oyekax orexëm el, gë panga indexëm iņ kēņun rëca en bayi ga xwëta këno eņun yëlxën er fenan këbi dëk bër wënën këbi in.

³³ Abame şala na kodı, ba kaņe ba banjëm band ala.

³⁴ Wën anang nang kën gë otaxan odam oko dēņ bame riyenind me cot er bami liyaxënënd wëno gë bër engä endam in.

³⁵ Gër ga hik yo aŵasin ŵasin këmun mëne mondiyeni ex en cotëraxën mëņ kën ŷana enëbi dëcaxënënd bër gë ojaŵ këm bën. Kwitayindën eyeyan ed Axwën Yesu el ga re ko: “Onënga ir ala ar kë yëlënd in kë nëmëcand gë ir ar këno yëlënd in.”»

³⁶ Ga ħata ko Pol eyeyan el, foxi këni bën dëk do şale këni.

³⁷ Bën dëk bax renitand do bano wëgarand Pol gër egëla.

³⁸ Mbaņ şamina bani ga re ko mëne yatijo bano feland ewat el. Ata kwël laņëta këno xali gër kuluņ.

21

End şamana ir Pol gër Yerusalem eņ

¹ And şapër këmi gë bër laņëta babo aņ, ye këmi gë kuluņ in şëŵ, ond gër angol and Kos oņ. Ga xeyëk, xucax këmi gër Rod, do ħatëx këmi bëte gër Patara.

² Ga sĕkĕx kĕmi kuluj ir xĕnĕna bax ond gĕr ebar ed Fenisi oŋ, fĕra kĕmi do kwĕl wĕlaw kĕbo.

³ And hi kĕmi wat-wat gĕ ebar ed Ŝipĕr aŋ, kuluj ir babo wĕland in sebak gĕ ocame ok, do fabĕk gand ebar ed Siri mi ŋataxĕn gĕr Tir. Fĕn hi bax eni pedalira olĕb or wĕlaw bax kuluj oŋ.

⁴ Ata sĕk kĕmĕni na bĕsĕfan do xeyĕra kĕbo loxo gĕ bĕn. Aŋo nangĕn kĕbi Angoc Amĕnĕk aŋ eno pel Pol mĕne kĕrexo ye na yaŋ gĕr Yerusalem.

⁵ Barikan and xucak loxo ijo aŋ, fakĕt kĕmi oŋe oŋ. Laŋĕta kĕnĕbo bĕn đek gĕ bĕsoxari ak do gĕ obaš ak xali nĕcĕt kĕnĕbo angol aŋ. Gĕr bĕŋa ir angwĕngw, foxix bami mi cale.

⁶ Pol ga felarĕra kĕmi na, fĕra kĕmi gĕr kuluj do bĕn kwĕl wĕayira kĕni.

⁷ Ga kĕmi ħata oŋe ond gĕ kuluj oŋ, ye kĕmi ambad and b̄angol band Tir gĕ Pĕtolemayis aŋ. Fĕn ŝĕpĕtax bami mi cĕmar gĕ bĕmaŷe bĕŋ do wĕdĕx kĕbo gĕr ndebĕn.

⁸ Nĕ ecan ijo, ħat kĕmi gĕr Sesare, xeyĕrax kĕbo bakey gĕr iciwĭ ind Filip. Filip ijo, gĕr imĕxwĕr ind ojakĕr ocongoki od gĕr Amara and Yerusalem hi baxo. Bĕte afemĕra ar Atĕfĕtan and Yesu hi baxo.

⁹ Odĕnawĭ obeja onax ŝot babi do bĕn bax yeyandĕrand ang bĕlawĕnel bĕsoxari fo.

¹⁰ Ga xeyĕra kĕbo bakey bandanjĕm, ħatĕgu ko na alawĕnel ar Kaxanu, ar bano wĕacĕnd Agabus ga xaniw ko gĕr ebar ed Yude.

¹¹ Wĕd ko ħat enar end Pol eŋ, xapaya ko maš osapar oŋ gĕ otaxan ok do re ko: «Baxĕtin end rek Angoc Amĕnĕk eŋ, ar xwĕnĕk enar eŋo ro an

mondako këno xapëx Bêšewif bën gër Yerusalem do eno dëxw gër otaxan od bër ax gi ex na Bêšewif.»

¹² Ga wël këmi eņo, biyi gë bër barërëgu bax na bën, xara këmo Pol kërexo ye na yaņ gër Yerusalem.

¹³ Pol yaka këbo: «Ineŵa kën sesaxënënd do kën yëbunënd mondako yomb iram in? Wëno cëņ aŵelëk hi këme ene pokëra, do ado gido ene daw gër Yerusalem në end oŵac or Axwën Yesu eņ.»

¹⁴ Ga wata këmi mëne ax bo ex na mo kor gër eņo, seb këmi eyeyan el do mi cësinaxën in re këmi: «Awa dilexo Axwën an er ŷandi këņo in.»

¹⁵ Ga xeyëra këbo bête na, xëñënara këmi do kwël ye këmi yaņ gër Yerusalem.

¹⁶ Ata bësëfan bërëmar bër sëfërëgu bami elod gër Sesare bën bëteli kënëbo gër ed hi bax mi űat, gër iciŵ ind Mënason, ar hi bax anëka fo asëfan do xaniw baxo gër ebar ed Šipër an.

End Pol gër Yerusalem eņ

¹⁷ And ĥat këmi gër Yerusalem aņ, bëmaŷe bëņ xaca kënëbo gë onënga fo.

¹⁸ Në ecan ijo, sëfër këmi gë Pol gër iciŵ ind Šak. Ata sëkëx kënëbo fën bête đek bëlëngw bër Amara and Yerusalem bën.

¹⁹ And šëmarëra këmi aņ, Pol ŷana ko këbi sëfëtanënd gë betil ak bebër ko rind Kaxanu pağ gë andiyen andexëm bën gër owar or bër ax gi ex na Bêšewif.

²⁰ Bën ga këno baxët, këno šëkwand Kaxanu. Ata re këni: «Awël nde abaŷe, Bêšewif bën owëli

owëli exëni bërëw̃ak end Yesu bën do bën dëk momal këbi balënd end acariya and Moyis eṅ.

²¹ Xarak, awëlati wëlati këmi mëne wëj këbi sëyalind dëk Bëšëwif bër lëgërak gër owar or bër ax gi ex na Bëšëwif bën, eni teḅ etëf ed acariya and Moyis el, gë ekac ed obaš oreḅën el do gë etëf ed bend rëpëk el.

²² Mondake ex mo ndi gayikako aye këni nangëra mëne wëj yowëk?

²³ Mëṅ ex, afo ey ma ey di er këmi fel in. Nëkodëbi bësošan bënax bër enga endëbi, abañaya bañayã këni.

²⁴ Macëlëbi en ye en w̃unëtarax do cosënëlëbi enëbi cëk lir-lir ogaf ok. Ata aṅo fo këni nangëra mëne wëj bëte asëf këy sëfënd er rek acariya in. Mondako fo këni nangëra bëte mëne er fel kënëbi këy rind in ax gi ex na ḁal.

²⁵ End bër ax gi ex na Bëšëwif bërëw̃ak end Yesu eṅ cëṅ, ga re këmi eni teḅ eyamb ed ýas er oḅacar or ḥaš kënëbi gër olaš eṅ, gë ýas er oḅacar or šësëk ṅašërëxe eṅ, gë eyamb ed ošat el, do gë asëk alakirand fo in.»

²⁶ Ga xeyëk, Pol w̃ëla këbi bësošan bëjo, w̃unëtarax këni, do lilëx këni gër Aciw̃ and Kaxanu. Ata felëra këbi nand fe kë xwëtëk bakey band owunëtan baṅ mëṅ këni rixën ala kala šadaxa irexëm in.

End etëra ed Pol eṅ

²⁷ Ga kë xwët bakey banjongëbaki band owunëtan baṅ, Bëšëwif bër xaniw bax gër ebar ed Asi bën wat këno Pol gër Aciw̃ and Kaxanu. Ata ga šoñ kënëbi dëk amëxwër aṅ, sëra këno

28 do këni xeyënd: «Bëyisërayel, marawën! Nêkoyino wa ro ala ar këbi sëyalirand bela dek, gër ed ko ye yo, mène enëbo cus biyi Bêšëwif bën. Mëñ fo këbi sëyalirand bëte eni yepën acariya and Moyis añ do gë Aciw̃ and Kaxanu añ. Ado lëf gër Aciw̃ and Kaxanu lën këbi bër ani gi ex na Bêšëwif do buyarën këni aciw̃ amënëk año.»

29 Yeyanaxën bani mondako in, Pol gë Tërofim Ibefes watëgu banëbi ga sëfër këni gër angol. Mëñ yëlxën bani mène Pol alën lën këño ajo lëf gër Aciw̃ and Kaxanu.

30 Ata wonjok dek angol añ do hërëraw këni bulunda in bebët ir ex yo. Ga sëra këno Pol na gër Aciw̃ and Kaxanu, šonjorëra këno xali nəcët këno, do fëra këni atañ owët oñ.

31 Amëd and bani šaland ang këni ri eno dfañaxën ak, emun end enga end ocorođa Obërom eñ wëlëx ko mène dek angol and Yerusalem añ wonjok.

32 Atañ ßar këbi ocorođa ok gë bëlëngw bërebën bën do w̃araw këni gër ed ßarërëgu bani Bêšëwif. And watëgu kënebi emun eñ gë ocorođa odexëm ok añ, seb këni ekëm ed Pol el.

33 Ga sëka këbi emun end ocorođa eñ, xana këño Pol. Fel këbi ocorođa ok eno pokëra gë ogweyele-gweyele oki. Wëka këño ba noño hi ko do ine ri ko.

34 Barikan ga bani xeyërand bër gër amëxwër bën, bërëmar eño, bëjo ecëxe, emun end ocorođa eñ sëkwän ko eño pëni yëy mërëxand na. Ata re ko eno mëla endëmane fo Pol gër

akêbe ang gë oxaỹ*.

³⁵ And ñateli këno Pol gër lilaya ir akêbe aņo aņ, afo ga fela këno ocoroda ok gayik awëlen bano wëlenënd bër gër amëxwër bën.

³⁶ Ga sëfëgu këno na bën dek këni xeyënd: «Ajo ar edaw ex! Ajo ar edaw ex!»

End eyeyan ed Pol gër Yerusalem eņ

³⁷ And hi bax eno mëlax lëf gër akêbe aņ, Pol wëka këno emun end ocoroda aņ: «Axor nde këme xor me yeyan yey?» Yaka këno: «Awël nde wël këy eyeyan ed Gërek el?»

³⁸ Awa Amisëra ar ñar babi bela bëxeyax owëli onax an, ax gi ex na wëj. Ax nëka ex na ga wëla babi gër ladawe, ñoñ këbi enëbo mereli.»

³⁹ Ata re ko Pol: «Wëno Ašëwif hi këme ðe, gër Tarës rëw këne, angol angwëlik and gër ebar ed Silisi aņ. Axara xara këmi, tebële mëni pelëra bulunda in.»

⁴⁰ Emun end ocoroda eņ wã ko. Ga xwëša ko Pol yaņ ako gër lilaya ir akêbe and gë oxaỹ, lambaca këbi bulunda in. And šësinara këni aņ, yirëk mbaņ. Ata yeyan ko eyeyan ed arameyeņ el:

22

¹ «Bëmaýe do gë faba bën, gëregako baxëtine mun yaka ga nagašan këne ako.»

² And wël këno ga ko yeyan arameyeņ aņ, yirëk kaš-kaš. Ata re ko Pol:

* **21:34 21.34** Akêbe and gë oxaỹ aņo «Antoniya» bani wacënd. Gër akêbe aņo babi xeyërand ocoroda ob Rom ok and këni yow gër Yerusalem aņ.

³ Wëno Ašëwif hi këme, gër Tarës ir Silisi rëw këne, fëco gër ebar ed Sisili. Barikan ro gër Yerusalem raf këme do Gamaliyel sëyali ke me tëfënd šenene acariya and bëxarëk bëreſi aŋ. Mbaŋ baxe balënd end Kaxanu eŋ ang këjun balënd wën dek doru ak.

⁴ Arixëra rixëra këmëni xali eni çës bër sëfëk Cale ind Axwën bën. Axap bamëni xapënd mëni mëlaxën gër epëra bësošan bën do gë bësoxari bën.

⁵ Ašadaxan alëngw an do gë dek bër ex gër Amara and bëxarëk bën, otedë odam exëni. Bën dëŋ yëgwën baxe okayëta od bame wëland gër bëmaÿe bënd lëgëk gër Damas. Do wëno mëŋ bame yexënënd mëni kapëgu bërëwëk bën do mëni mëlaw ro gër Yerusalem mëni kadacati gë toro iŋ.

⁶ «Ga hi këme gër fëña do ga këme ri me ŋat gër Damas, eñan eŋ keŋ gër gaf, watëgu këme bërëxadët angoben ga ħobaw ke elod gër orën do xul ke.

⁷ Wëc këme bëdëcët gër ebar do këme wëlënd oniw ga ke wëka: “Sol, Sol inewã këye rixëraxënënd?”

⁸ Yaka këme: “Wëj noÿo wa hi këy Axwën?” Yaka ke: “Wëno ex Yesu Ibënasaret, ar këyo rixërand an.”

⁹ Bër enga endam bën awat wat bani angoben aŋ bari ani wël bana oniw or ar baxe yeyanelind ol.

¹⁰ Ata wëka këme: “Inewã këme ri Axwën?” Yaka ke Axwën an: “Kanil ey ŋat gër Damas, fën këni felëx dek er ÿapëk ey di in.”

¹¹ Ga nemëra këme bëd-fëd në end enjaran

end angoben and wat bame eŋ, bër sêfër bami bën las këne monas fo xali ĥateli këne gër Damas.

¹² «Xarak na gër angol and Damas, asošan ar ŝenene paß gë acariya hi bax na do bano wacënd Ananias. Bëšewif bër gër Damas bën dek enjekax fo bani reyand endexëm eŋ.

¹³ Mëŋ xacaw baxe, re ko: “Abaŷe Sol, watëral gašexe.” Sam ga yeyan ko mondako, wëno šiwëta këme do wat këmo.

¹⁴ Baš ko: “Kaxanu, mëŋ ar yata këbi bëxarëk bërëbi an, yata ki wëj bëte ey nangaxën oñandi odexëm ok, eyo wat Ar ŝenene an, do ey wël eyeyan el gër etëŷ edexëm dëŋ.

¹⁵ Wëj sede irexëm këy hi, gër lëngw ir bela dek këy ŷana ey kwëšand ey deyaraxën er wat këy do wël këy in.

¹⁶ Do gërëgako ine këy šëninind? Kanil eni buyi! Dëxëtalex beñëŋënax bendey beŋ and këy šale gër oŵac orexëm aŋ.”

¹⁷ «Ga bakaw këme gër Yerusalem ro, këme šalerand gër Aciw̃ and Kaxanu, ata lakeli këme.

¹⁸ Wat këmo Axwën an ga ke fel: “Maral ey can aŷand angol and Yerusalem aŋ gayik bër lëgëk ro bën ani baxët na osede orey ol.”

¹⁹ Yaka këmo: “Axwën bën dëŋ aye ga nang këni wa mëne wëno amat amat bame sêfënd baciw̃ bacaleya baŋ gër ocal od bërëw̃ak endey bën. And këmëni sëra aŋ, mëni këmëra do mëni përa.

²⁰ Do and law̃ këno Ecen, sede irey aŋ, wëno dëŋ na bame. Ašëkwa šëkwa bamëni bër law̃

këŋo bën do lëkayan bamëni banjëm bandebën banj.”

²¹ Ata Axwën an fel ke: “Yel gayik caw këmi lawën, gër bër ax gi ex na Bëšëwif.”»

End Pol do gë emun end ocorođa eŋ

²² Mondako baxët bano xali fiat ko gër eyeyan elo. Barikan xeÿ këni šor: «Ala arako rako an, ar edaŵ ex! Ax ñap ex na exo bayi ga ko liya gër ebar!»

²³ Ata ga logën këbi këni xeÿ, këni šudëtand banjëm banj do këni xaninënd yaŋ ebëkwërëbëkw el.

²⁴ Emun end ocorođa eŋ fel këbi odexëm eno dënëx Pol gër akëbe and gë oxaÿ do eno cewërax. Mondako bax eno nëÿali exo deya në end ine këno yobalixënënd bela bën.

²⁵ Barikan and xap këno eno ceŵaxën aŋ, Pol wëka këŋo alëngw ar ocorođa an: «Aÿap nde ÿapëk paß gë acariya andewën aŋ eno ceŵ gë ogux ar xwën këŋo owun or Rom an, xarak ano kiti ex na pere?»

²⁶ Sam ga wël ko eyeyan elo, alëngw ar ocorođa an ye ko gër emun endebën do wëka këŋo: «Mondake këy ri? Ala ajo ar xwën këŋo owun or Rom exo de!»

²⁷ Emun end ocorođa eŋ yow ko do re ko: «Wěj pelële fa, ar xwën këŋo owun or Rom nde hi këy?» Yaka këŋo Pol: «Iyo, ar xwën këŋo owun or Rom hi këme.»

²⁸ Re ko bëte emun end ocorođa eŋ: «Wëno kodi ir bon necët këme me gixën ar xwën këŋo owun or Rom?» Re ko Pol: «Do wëno mondëwëli rëwëli këne.»

²⁹ Ataŋ nacëta këni bër hi bax eŋo mëkara bën. Emun end ocorofa eŋ yëdara ko ga nang ko mëne Pol ar xwën këŋo owun or Rom hi ko xarak mëŋ re bax eno kap.

End Pol do gë bëxarëk bër Bëšëwif eŋ

³⁰ Në ecan ijo, ga ŷandi këŋo exo nang aye në end ine këno lëxwaxënënd Bëšëwif bën, re ko eno pëtëgu Pol. Fel këbi bëšadaxan bëlëngw bën do gë Amara and bëxarëk bër Bëšëwif aŋ dek eni barër. Ga wëlaw këŋo Pol xwëšan këŋo mërëxand irebën.

23

¹ Pol ga faß këbi Amara and bëxarëk aŋ, re ko: «Bëmaŷe wëno gë onden onjekax fo liya këme gër ogës od Kaxanu xali gë akey and doru aŋo.»

² Ata Ananiyas ašadaxan alëngw an, fel këbi bër hi bax ler gër Pol bën eno këm gër etëŷ.

³ Aŋo re ko Pol: «Wëj wa ki xëm Kaxanu, ey di këre amenŋ and fešën këni ex! ŷëpa këy eye kiti gë acariya aŋ do këy lifënd bëte acariya aŋ ga këy rend ako ene këm.»

⁴ Bër hi bax ler gër Pol re këni: «Yama ašadaxan alëngw ar Kaxanu an nde këyo širënd?»

⁵ Yaka ko Pol: «Awa ašadaxan alëngw an nde ex. E bëmaŷe ame nang bana. Akayëta and Kaxanu aŋ ga rek: “Këreyëŋo yeyanan na eñëŋënaŋ alëngw ar bulunda irey an.”»

⁶ Ga nang ko mëne na gër Amara, Osaduseŋ gë Ofariŋeŋ barërëgu bax, Pol xeŷ ko: «Bëmaŷe wëno Fariseŋ hi këme, orëw or Ofariŋeŋ. Në end

eyar ed këme yarënd ekani ed bêsêsëk el këne xitixënënd doru.»

⁷ And yeyan ko mondako aņ, Ofariseņ ok gë Osaduseņ ok këni xeÿrënd, na šetërek Amara aņ.

⁸ Osaduseņ ok kë rend enimin ekani ed gër ecës ax gi ex na, meleka ax gi ex na, angoc ax gi ex na, xarak Ofariseņ ok bën beņo dek aŵa ŵa këni.

⁹ Ata fëtëk ongeÿer, bêsâlen bër enga end Ofariseņ bën xani këni xemëna këni këni rend: «Biyi cëņ amena amo wateli exëna ala ajo. Bamat angoc ba meleka yeyaneli këņo.»

¹⁰ Ga xumak ekeÿer el, emun end ocorođa eņ yëdara ko ga baxo yëland ašosëtëra këno šosëtëra Pol. Ata lawën këbi ocorođa ok eno kanaw, do eno mëla gër akëbe and gë oxaÿ.

¹¹ Yatijo gëmëd, Axwën an šanaÿaxën këņo Pol do fel këņo: «Kapinal! Ang reya këy endam gër Yerusalem ro ak këy reyax gër Rom.»

End eđawë ed Pol eņ

¹² And xeyëk aņ, Bêsëwif bën xetan këbi eno đawë Pol. Yašar këni mëne afo eno đawë pere eni yambëraxën, do eni cebëraxën. Angëmëne ax gi ex na mondako ebi wëcanëd kata.

¹³ Bër xetan babi eņo bën në bela ofëxw onax hi bani.

¹⁴ Ye këni gër bêsâđaxan bëlëngw do gër bëxarëk bër Bêsëwif do re këni: «Biyi ayašar yašar këmi mëne afo mo đawë pere Pol mi yambëraxën. Angëmëne ami de ex na mondako ebo wëcanëd kata.

¹⁵ Awa wën Amara and bëxarëk aŋ wëlërin eno kara emun end ocoroŋa eŋ eŋun mëlanëgu Pol nangëde en kaman enim endexëm eŋ ýandi këŋun fo. Biyi bëwëlek hi këmi mo đaw̃ đamana exo ŋatëgu ro.»

¹⁶ Aýiŵ ar Pol an wëleli këbi eŋo. Ata ye ko gër akëbe and gë oxaý, lilëx ko eŋo nangënëx Pol.

¹⁷ Ata Pol w̃ac këŋo alëngw ar ocoroŋa abat do re ko: «Bëteli tan šambenjar ijo gër emun endewën. Gë endey exo end këŋo sëfëtan.»

¹⁸ Alëngw an wëd këŋo do bëteli këŋo gër emun. Ga řat këni, re ko: «Pol andepëra an w̃ac ke do xara ke mo bëteliw šambenjar ijo ro. Gë endey exo end ki sëfëtan.»

¹⁹ Ata emun eŋ las këŋo nacët ako do wëka këŋo: «Ineŵa ýandi eye tëfëtan?»

²⁰ Yaka ko: «Yama Bëšëwif bën ga xetan këbi nde eni mëka eyëbi mëlanëgu ecan Pol gër Amara, nangëde eni kaman endexëm eŋ ýandi këbi fo.

²¹ Këreyëbi yakad na. Bela ofëxw onax exëni bër xëñënak eno đaw̃ bën. Ayašar yašar këni mëne afo eno đaw̃ pere eni yambëraxën do eni cebëraxën. Angëmëne ax gi ex na mondako ebi wëcanëd kata. Anëka wël këni, gërëgako wëj fo šëni këni.»

²² Ata emun end ocoroŋa eŋ xëŋa këŋo šambenjar in mëne ala këreŋo pel na end nangën këŋo eŋo. Seb këŋo baka ko kwël.

End Pol gër lëngw ir Felikës eŋ

²³ Ata emun end ocoroŋa eŋ w̃ac këbi bëlëngw bëxi do re ko: «Barinëbi ocoroŋa okeme oki, od

gë opanac ok, ofëxw ocongoxi do od gë bendoka ok, okeme oki. Këñënayin en ye gër Sesare and kë wëd aŋ.

²⁴ Tanayinëbi bëte opanac eno mëlaxën Pol xali eno ŋatelixën abëngw gër Felikës, gofërëner in.»

²⁵ Ata emun eŋ yëgw ko kayëta mondako:

²⁶ «Wëno Këlod Lisiyas ki yëgwënëlinde, wëj Felikës, gofërëner in! Ašëma šëma këmi!

²⁷ Ala ar këmi lawënelilind ajo, Bëšëwif bën sëra baŋo do alaŵ law dono kido ami ŋatëgu bana aŋand wëno gë ocoroða odam ok, do racët këmo ga nang këme ar xwën këŋo owun or Rom hi ko.

²⁸ Ga yandi ke me nang në end ine këno nagašandërand, wëla këmo gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif.

²⁹ Sëk këme mëne në end bend gër acariya andebën këno nagašandërand. Amena amo wateli ex na and yapëk exo gixën monaw ba mopokëra gë gweyele-gweyele.

³⁰ Ga nangën këne osit or këni šënarand eno dawaxën ol këmo lawënelilind ataŋ. Afel fel këmëni bër këŋo nagašandërand bën eni yeli do eno dëxwëx gër ndey.»

³¹ Ata ocoroða ok ri këni end fel këbi emun endebën eŋ. Wëd këno Pol do wëla këno gëmëd fo xali gër angol and Aŋëtipatëris.

³² Në ecan ijo, baka këni gër akëbe ang gë oxaŋ do seß kënebi bër gë opanac bën eno mëlax Pol.

³³ And hat këni gër Sesare aŋ, fëxwën këno kayëta in gofërëner in do re këni: «Awa nëkodo Pol.»

³⁴ Ga fën ko kayëta in, gofërëner in wëka këno gër ebar ed fe xaniw ko. Ga nang ko aß Silisi ex, gofërëner in re ko:

³⁵ «And këni ñatëgu bête bër lëxw ki aŋ fo këmi wëkara.» Ata fel këbi ocoroða ok eno kwëtëx gër eyang ed Erod.

24

End edëxw ed Pol eŋ

¹ Ga xucak bakey banjo, Ananiyas, aßadaxan alëngw an, sëla ko gër Sesare. Sëfër këni gë bëxarëk bër Bëšëwif bërëmar do gë ar bano wacënd Terëtilos. Andiyen and ala ajo aŋ hi bax, bandëmar enagaşan, baŋo eyakan ed bela gër kiti. Ga ñat këni, wac këno Pol ebi yaka gër gofërëner.

² And wëlaw këno aŋ, Terëtilos ŷana ko këno lëxwënd mondako: «Felikës, wëj gofërëner in, enëng endëbi eŋ paß gë owun oreŷ ol şot këmi obetak or dal ol, do gë bebër nëngwëtak bebët ir ex yo gër ebar elo ro bën.

³ Felikës, wëj ar gapak an, biyi ðek nëngan këbo end andiyen andey aŋ do këmi şëkwand mbaŋ.

⁴ Barikan këdi ki lëbëlëba kaş-kaş, axara xara këmi wëj ar gë onden onëngax an, eyëbo baxët.

⁵ Biyi er wat këmi in mëne ala ajo aŷëŋënaŷ ex. Gër ed ko ye yo kë fëtënd bongeŷër gër ðek Bëšëwif gër ed exëni yo gër ebar ro. Ata mëŋ ex alëngw ar Bënasareŋ an, Bëšëwif bër şapayak cale bën.

⁶ Axacëra xacëra këŋo exo yepën Aciw̃ and Kaxanu aŋ, biyi sëra këŋo. [Er ŷandi babo mo kiti gë acariya andebi aŋ.

⁷ Barikan yow ko Lisiyas, emun end ocoroŋa eŋ, xana këŋo foroŋe gër otaxan odebi

⁸ do re ko mëne bër këŋo nagaŋanënd bën eni yow gër ndey ro]. Wëj dëŋ axor këy xor eyo mëkara ey nangaxën ðek er këmo nagaŋanënd biyi in.»

⁹ Do ga këni xëmëyëtarara Bëŝëwif bën këni rend mëne go dëŋ ex endey eŋo.

End Pol gër lëngw ir Felikës eŋ

¹⁰ Ata gofërëner in lambaca këŋo Pol exo yeyan. Re ko Pol: «Anang nang këme mëne wëj elod bënny bëndanjëm hi këy axiti ar bela bër enëŋ endebi an. Awa wëno gë ekwëta këmëni yaka bër ke lëxwënd gër lëngw irey bën.

¹¹ Ang këy xor ey mëkara wëj dëŋ ak, eced fo sëkëk bakey epëxw gë baki, ga këme ye yaŋ gër Yerusalem mo calex Kaxanu.

¹² Ala axe tək ex na lëf gër Aciw̃ and Kaxanu; ala axe tək ex na gër baciw̃ bacaleya. Bëte ala axe tək ex na gër angol ga këmi ŝampëre gë aŝëxen, ba ga këmëni ŝoñ bela na amëxwër eni meraxën.

¹³ Bër ke nagaŋanëndërand bëjo ani kor na eni masin mëne er këni reyand gërëgako in ðal ex.

¹⁴ Areyä këme reya ro gër lëngw irey: aŝale këmo ŝalend Kaxanu ang bëxarëk bëram ak, gë cale ind këni rend bën enëgwëŝ ex iŋ. Barikan aŵa w̃a këme ðe ðek er ŷëgw këni gër acariya

and Moyis do gër bakayëta band bëlaŵënel bër Kaxanu in.

¹⁵ Wëno bëte ayar këme yarënd ang këni yarënd bën ak mëne Kaxanu axanin këbi xani gër ecës bër ŝenene bën do gë bësëmbak bën.

¹⁶ Mëŋ ex, wëno bëte axemëna xemëna këme me bayi laŋ gë onden onjekax ex gi din end ŝenene eŋ gër ogës od Kaxanu do gër od bela.

¹⁷ Ga ri këme bëniy bëndanjëm yerëxe gër Yerusalem, wëlan bamëni edëca bër enëŋ endam bën do kwël me kwëtëx oyël oram ol gër Aciŵ and Kaxanu.

¹⁸ Ata bën sëk këne aŵunëtarak lëf gër Aciŵ and Kaxanu, bela axe keta bana, end ŝode-ŝode ax gi bana.

¹⁹ Barikan Bëŝëwif bër xaniw bax gër ebar ed Asi hi bax na na. Bën ŷap bax eni kwëŝa gër lëngw irey ro ene dëxw angëmëne endey xoÿën këne na.

²⁰ Ado bëjo ro dëŋ deyalexëni ngwa ba etëmbak end fe xitixën këne bëxarëk bën gër Amara andebën.

²¹ Angëmëne cëŋ ga xeÿ bame mërëxand irebën: “Në end ga ŵa këme ekani ed gër ecës exëna eŋ këne xitixënënd doro gër lëngw irewën!”»

²² Felikës ga nang baxo aye end cale ind Axwën Yesu eŋ, fela këbi eni bakaw akey acëxe gër kiti. Er re baxo: «And ko yow Lisiyas, emun end ocoroŝa eŋ, axaman këme axaman endey endewën eŋo.»

²³ Ata fel këŋo alëngw ar ocoroŝa an eŋo mëla Pol gër epëra bari këreŋo pokëraf na bëte, ebi

tebënd bërexëm bën eno dëcara.

²⁴ Ga xeyërak, Felikës sëfërëgu këni gë Dërusil, asoxari Ašëwif ar yër baño an. Lawën ko eno mël原因 Pol. Na faxët këño ga ko reya end ekwëta ed Yesu Kërisët eñ.

²⁵ Barikan ga ko yeyan end ediya ed gë or šenene eñ, gë end ekwëyëta ed betëmbak eñ, do mëne Kaxanu axiti këbi xiti bela bën akey amat, ata yëdara ko Felikës do re ko: «Gwac ex and doru añ, bakal, and ke řatan añ aŵac këmi ŵac.»

²⁶ Ayëla baxo, yëland bëte mëne kodï këño yël na Pol, mëñ baxo lawëanaxënënd lañ eno mël原因 eni kanar gë mëñ.

²⁷ Mondako xucak bëniy bëki, Felikës ga rëfali këno owun ol bëtëgu ko Porësos Fesëtis. Do ebi din oyekax Bëšëwif bën, Felikës sëb këño Pol gër epëra.

25

End Pol do gë Fesëtis eñ

¹ Bakey batas ga xucak elod ga řatëgu ko Fesëtis na gër Sesare, ye ko yañ gër Yerusalem.

² Ata bëšadaxan bëlëngw bën gë bëxarëk bër Bëšëwif bën xacali këno endey end Pol eñ. Axara xara bano

³ exo ma ebi din oyekax ga ŵëlaw ŵëlaw këño Pol gër Yerusalem. Xarak bën anëka bani xëñënannd enëbi kaš bëŵëla bën gër fëña eno dawaxën.

⁴ Fesëtis yaka këbi mëne Pol gër Sesare xwëtaya këno do mëne mëñ gogo ko baka fën.

5 Re ko bête: «Awa bër gapak bër gër Amara andewën bën, tēfērēlemi do angēmēne eñēñēnax exēna gër ala ajo eno dēxwēx.»

6 Fesētis baka ko gër Sesare, aņo keyēra bana na gër Yerusalem nēmēc bakey banjongēbatas ba epēxw. Nē ecan ijo, ga ŷēpa ko gër aciŵ and kiti, laŵēn ko eno mēlaw Pol.

7 And űateliw kēno Pol aņ, Bēsēwif bër xaniw bax gër Yerusalem bën xeta kēno do kēno nagaűanērand betēm bēndanjēm bēnd ani kor bana eno masin axiti an mēne dāl dēñ kēni reyand.

8 Barikan ga kēbi yaka, Pol re ko: «Wēno ŷoweŷ ame men ex na. Ame dīf ex na acariya and Bēsēwif aņ, ame men ex na paḅ gē Aciŵ and Kaxanu aņ, do amo menan ex na Sesar.»

9 Fesētis ga ŷandi kēņo ebi din oyekax Bēsēwif bën, ŵēka kēņo Pol: «ŷandi ki nde ey ye yaņ gër Yerusalem eni kitix xarak wēno me gixeli?»

10 Pol yaka kēņo: «Ga xwēűa kēme ako gër aciŵ and kiti and Sesar, awa ro fo ŷapēk ene kiti. Wēj dēñ aye nang kēy mēne gematak amēni menan ex na Bēsēwif bën.

11 Angēmēne aŵen ŵen kēme, bête angēmēne ari ri kēme amena and ŷapēk ene dāŵaxēn, ame mēka ex na ene kwēŷētali ecēs el. Bari angēmēne end dāl ax gi ex na gër bēnd kēne nagaűandērand, gabatak ax kor na exe dēxw gër otaxan odebēn. Wēno Sesar ŵēka kēme exe kiti gër Rom!»

12 Fesētis ga wēlērēgu kēni gē bēla bër baņo rēcarand gër kiti bën, fel kēņo Pol: «Awa

gayikako Sesar re këy exi kiti, aye këy ye gër lëngw irexëm.»

End Pol, gë Agëripa do gë Berenis eñ

¹³ Ga xeyërak, emun end bano wăcënd Agëripa eñ sëfërëgu këni gë Berenis na gër Sesare eno cëma Fesëtis.

¹⁴ Ga babi xeyërand na bandanjëm, Fesëtis ga këño felëra Agëripa, emun eñ, endey end Pol eñ, re ko: «Felikës ala seb këño na ro gër epëra kitirëxe.

¹⁵ And ye bame gër Yerusalem añ, bëshadaxan bëlëngw bën gë bëxarëk bër Bëshëwif bën lëxw këno gër ndam do re këni mo nöp.

¹⁶ Ayaka yaka këmëni mëne Bërom bën ani wata ex na enöp ed ala, xarak ala ajo abi yaka ex na pere bër këño lëxwënd bën gër bend këno nagaşanënd.

¹⁷ Ayow yow bani ro gër Sesare, bëte wëno amëni cac ex na, atañ në ecan ijo yëpa këme gër aciw and kiti do re këme eno mëlawa ala ajo.

¹⁸ Bër këño lëxwënd bën ga xani këni yeyandëra këni. Bari amena gamatak gër band bame yëland wëno ari ri ko ani deya ex na.

¹⁹ Er bani şampërend wayët bend cale indebën do gë end ala ar këno wăcënd Yesu. Bën këni rend aşës şës ko, barikan Pol mëñ ko rend mëne abëngw exo.

²⁰ Wëno cëñ, ga wëlandëra ke gë endey end mondako eño, wëka këmo Pol ba aşıandi şandi këño exo ye gër Yerusalem eno kitix.

²¹ Barikan Pol re ko mëne endey endexëm eño, emun etëm end gër Rom eñ kë xiti. Ata fel

këmëni ocoroda ok eno kwëtaya gër epëra xali mëni dāwën eno mëla gër Sesar.»

²² Ata re ko Agëripa: «Wëno aŷandi ŷandi ke bête mo baxët ala ajo.» Yaka këŋo Fesëtis: «Awa ecan, awël këyo wël.»

²³ Ga xeyëk, Agëripa gë Berenis sëfërëgu këni sir-sir gë enga end bër lanëtëgu babi eŋ: gë bemun bend ocoroda beŋ, do gë bela bër gapak bër angol and Sesare bën, lil këni gër aciŵ and kiti. Ga lawën ko Fesëtis, wëlaw këno Pol.

²⁴ Ata re ko Fesëtis: «Agëripa wëj emun eŋ, do wën dëk ang barërëgu këne ro ak, awat këno watënd ala ajo. Bulunda ir Bëšëwif in dëk lëxw këno gër ndam hik gër Yerusalem, hik ro gër Sesare. Caw ako bani xeyënd mëne aŋo ñap ex na exo bayi ga ko liya.

²⁵ Wëno cëŋ afëni fëni ke mëne amena and këno lawaxën ax gi ex na. Barikan ga re ko mëŋ dëŋ mëne Sesar, emun etëm end gër Rom eŋ, këŋo xiti, ŷapanaxën ke mo dāwënëli.

²⁶ Barikan er këmo ŷëgwën gë endey eŋo in, ame cot ex na. Mëŋ wëlawaxënëgu këmo gër ed barërëgu këne ro, adofa eyo wël Agëripa, wëj emun eŋ. And këyo wëkara aŋ, wëno ašot këme šot er këme ŷëgw in.

²⁷ Wëno mo dāwënëli andepëra ñëgwërëxe bend lëxwaxën këno gër kiti beŋ, axe yexënan ex na.»

26

End Pol do gë Agëripa eŋ

¹ Agëripa fel këŋo Pol: «Anëka sebën këmi eyeyan el, eyëbi yaka bër ki lëxwënd bën.» Ata Pol ga yën ko ataxan aŋ, ŷana ko ko rend:

² «Agëripa, wëj emun eŋ, awa doro wëno mbaŋ nëngan ke ga këmëni yakand ako gër lëngw irey Bëšëwif bën gër dek bend këne nagašandërand beŋ.

³ Gayikako aye nang këy bend rëpëk gër Bëšëwif do gë bend këni šampërend beŋ, awa axara xara këmi ey buŋa eye baxëtaxën.

⁴ «Bëšëwif bën dek anang nang këni aniyandam aŋ elod and hi bame šambenjar aŋ. Anang nang këni mëne šëf gër bër enëng endam hi bame gër Yerusalem.

⁵ Bën elod anëka fo nang këne, do axor këni xor eni deya, ga ŷandi ŷandi këbi, mëne wëno aniyand ofariseŋ bame liyand, bën bër ex amara and Bëšëwif and kë balëkënalind enim cale indebi aŋ.

⁶ Barikan doro wëlaw këne gër kiti në end ga wã këme mëne anëka ħatëguk er bani yarënd bëxarëk bërebi in, er beya babi Kaxanu in.

⁷ Do bandëwëra epëxw gë baki band bulunda irebi baŋ, band këŋo šalend Kaxanu gëmëd gë goyat baŋ, ayar këni yarënd er beya baxo Kaxanu in ex ŋata amëd and liya këni bën aŋ. Mëŋ ex wëj emun eŋ, nangël mëne në end ga wã këme anëka ħatëguk er këni yarënd ijo in këne nagašandëraxënënd Bëšëwif bën!

⁸ Inewã hi kën gë oŋëpëgënan od mëne ax mënd ex na ex gi dal mëne Kaxanu axanin këbi xaninënd bëšëk bën eni bakaw gër aniyand?

9 «Wëno er bame yëland aÿap ÿap ke me kemëna mbaŋ me wëlëbël oÿac or Yesu Ibënasaret ol.

10 Eŋo bame rind gër Yerusalem: wëno dëŋ babi sëränd bëwënëk bëranjëm do mëni mëla gër epëra, gë or gapak or bane yëlënd bëšadaxan bëlëngw ol. Do and këni xetan enëbi daw aŋ, wëno šëf gër bër bax rend dawëlenëbi bame hind.

11 Ata gër dek faciÿ bacaleya band Bëšëwif asoron bamëni soronënd mëni nëÿalixën eno cir Kaxanu. Ga ke xureli ekoÿën ed xoÿën bamëni el, xali gër bangol baniyer bamëni yenënd.»

End osede or Pol eŋ

12 «Mondako xani bame ond gër Damas oŋ ga laÿën këne bëšadaxan bëlëngw bën gë okayëta ir baxe yëlënd or gapak ok.

13 Agëripa, wëj emun eŋ, and hik eñan keŋ gër gaf aŋ, gër fëña watëgu këmi, elod gër orën angoben and kë ÿegënd nëmëc eñan eŋ ga ñobaw këbo wëno gër bër enga endam bën.

14 Wëcëra këmi dek rebe-rebe gër ebar do wël këme oniÿ ga ke yeyaneli gë eyeyan ed arameyeŋ el: “Sol, Sol, ineÿa këye rixëraxënënd? Mama fo këy legënant ang ejel ed këŋo xacërand exo mëši xarak gë bebër kesëkes këno facënd el.”

15 Ata wëka këme: “Axwën, wëj noÿo wa hi këy?” Yaka ko Axwën an: “Wëno ex Yesu, ar këyo rixërand an.

16 Barikan kanil, ey kwëša gër osapar orey gayik në eŋo šanaÿaxën këmi: asana sana

këmi ey gi ariyenin aram do sede iram ey tēfētaxēnēnd bebēr wateli këye bēn do gē bebēr këmi wāsinēd bēn.

17 Wēno ki racēt mērēxand ir Bēšēwif do gē bēr ax gi ex na Bēšēwif do këmi lawēnēnd gēr ndebēn

18 eyēbi pēdētaxēn bangēs baŋ, eni can gēr ecamēdan, eni dilaxēn gēr angoben; eni can gēr mbēña ind Sindan, eni dilaxēn gēr owun or Kaxanu. Do angēmēne aŵa wā këni, eni cotaxēn eteban ed beñēŋēnax bendebēn el do gē er fenan kēmēni bēr wēnēk paß gē ekwēta ed xwēta këne el.”

19 «Awa nangēl Agēripa wēj emun eŋ mēne wēno ame ŋēp ex na me tēf er wāsin ke orēn in.

20 Barikan ga ŷana këme gēr Damas, ye këme gēr Yerusalem, sēf këme dēk ebar ed Yude el, do ŷaw këme gēr owar or bēr ax gi ex na Bēšēwif. Afel fel kēmēni bela bēn eni nēngwēt ola orebēn ol, eno kwēta Kaxanu do eni di bebēr ŷapēk eni dind bēr nēngwētēk ola orebēn bēn.

21 Nē end eŋo sēraxēn këne Bēšēwif bēn gēr Aciw̄ and Kaxanu, do xacēra këbi ene dāw̄.

22 Barikan Kaxanu nēkona ke gē oyekax orexēm ol. Mēŋ bayixēn këme abēngw xali doro do këme reyarand gēr ed këni barēr bela, hi këni bērētoc, hi këni bēr gapak, wayēt er re bani aŋatēgu kē ŋatēgu Moyis gē bēlaŵēnel bēr Kaxanu in.

23 Er reya bani ijo ex mēne Afexēn an asoro bax exo toro xali eno dāw̄ do mēne mēŋ kē hid aŷanar ar kē xani gēr ecēs an. Mēŋ këbi

sëfëtëtandëra angoben and apexa aŋ Bëšëwif bën do gë bër ax gi ex na Bëšëwif bën.»

²⁴ Ata Pol ga ko yeyan mondako Fesëtis fërëfata ko do xeÿ ko: «Pol, wëj anëka šen ki! Onangëran osëm orey ol šenën ki!»

²⁵ Yaka këŋo Pol: «Ali, alëngw Fesëtis, axe cen ex na đe. Barikan eyeyan ed đal ed gë onden el këme reyand.

²⁶ Emun eŋ anang nang ko beŋo đek, do wëno mëŋ këme yëxwaxënënd me yeyan kerët. Gayikwa afëni fëni ke mëne ŷoweÿ axo nem ex na, enimin, beŋo đek ax gi ex na beconëšon.

²⁷ Agëripa, wëj emun eŋ, aŵa nde ŵa këy er re këni bëlawënel bër Kaxanu in? Anang nang këme mëne aŵa ŵa këy.»

²⁸ Ata Agëripa fel këŋo Pol: «Tëkër fo bayik eye kor me gi këreceŋ!»

²⁹ Yaka këŋo Pol: «Bayik tëkër fo bayik mbaŋ, kido Kaxanu aŵa ŵa ko en gido ang wëno ak wëj gë đek bër ke baxëtënd bën xarak, anun pokërax na gë gweyele-gweyele!»

³⁰ Ata emun eŋ Agëripa, gë gofërëner in Fesëtis, gë Berenis do gë đek bër ŷëpara bax na bën xani këni.

³¹ Ga këni ŵaÿira këni rend: «Gër ala ajo, amena and këno laŵaxën ba eno pokëraxën gë gweyele-gweyele, ax gi ex na.»

³² Agëripa fel këŋo Fesëtis: «Ala ajo ar etebët hi doxo kido axo de bana eŋo kiti Sesar.»

27

End emëla ed Pol gër Rom eŋ

¹ And faÿ këni gër owëkw mëne mi ye gë kulun in ond gër ebar ed Itali oñ, gë alëngw ar ocoroda od emun etëm end gër Rom eñ hi bami, do Yuliyus bano wãcënd. Mëñ lawën bano ebi mëla Pol do gë bandepëra bacandaŵ.

² Kulun ir angol and Adëramit babo wëland. Ata xasëk gër angwëngw bëña fo bëña fo, ebar ed Asi el. Ga xucak ebar elo, wëla këbo gand etiŵax. Arisëtarëk, ar gër ebar ed Masedëwan do hi baxo Atesalonik an, na baxo polo gër kulun gë biyi.

³ Në ecan ijo, ñat këmi gër bëña ir angwëngw and gër Sidon. Ata Yuliyus ga likina baxo paß gë Pol, seb këño exo ye gër odawo odexëm do eno yëlaraw sëlafana.

⁴ Ga fakët këmi na oñe oñ, kulun irebi in sëfak bëña ir gand oñir or Şipër in gayik aped fed bax xocëgund bongoc boñ.

⁵ Ata ga xas këmi cangët angwëngw and jey gër owar or Silisi do gë Pañëfili añ, ñat këmi gër Mira, gër ebar ed Lisi.

⁶ Fën şotënëx babo alëngw ar enga end ocoroda an kulun ir këbo wëla ir Alekësandëri in ond gër Itali oñ. Ata nëmbëta këbo gër kulun ijo.

⁷ Bakey bandanjëm xas bami endëmane fo. Hat këmi gë ojaŵ fo gër angol and Kënidos. Do ga bax xocënd mbañ ekoc el sëkwän këmi mi kwëşa gër bëña. Ata xuca këmi gër angol and Këret gand bebët ir Salëmone.

⁸ Kwël gë enëÿër el fo sëfa këmi bëña in, ñataxën këmi gër ed këni wãcënd «Bakegëtaya

Banjekax», ler gër angol and Lase.

⁹ Bandanjëm xeyëra babo yerëxe mbanj do kwël bax fiğënënd ekas ed gë kuluj el gayik anëka xuca bax etiwi ed gë amëd and gë ayem el. Mëñ felaxën babi Pol bër bax yerëtënd end oñe bën:

¹⁰ «Lawo bën, wëno er këme watënd mëne angëmëne kwël fakët këne oñe ond gë kuluj oñ, oñe oño ax gi na ond gë enemi këm, do ond gë er kë nëxena këm gër oÿënga or këne wëlande, do bëte ax gi na ond gë enemi ed aniyän andebi këm.»

¹¹ Barikan Yuliyus, alëngw ar ocoroda an, xwëta ko nëmëc er re bani abërëš an do gë axwën ar kuluj in, yepan këño er yeyan baxo Pol in.

¹² Nëmëc eño, eni bayi gër bëña ir angwëngw año na gë amëd and gë ayem añ, abi mëndan bana. Ata ÿëmbëta këni bela bër rek eni dëkwët anjëm and këni xawënd yañ gër kuluj añ ex kasaxën. Axacëra babi xacërand, angëmëne awënd wëndëk eni ñat gër Fenikës, gër bëña ir angwëngw and gër Këret. Ga hi bax xegëtaya in ambëtëb ir acëla-eñan do gë ambataš ir acëla-eñan, fën ÿandi babi ebi kucax amëd and gë ayem añ.

¹³ Ingoc ind xaniw bax ambëtëb bax xocënd ata yëla këni axor këni xor eni di er fëna bani in. Neÿ këni eni cëpët dun isibax ir kë xwëšaxënënd kuluj in, do këni xasënd bëña fo bëña fo ler gër Këret.

¹⁴ Barikan gogo nde ga rëmëguk ekoc etëm ed tëb ed këni wacënd «Ekoc ed ambataš ir apën-

eñan» ga xaniwëk gand ošir.

¹⁵ Ata ekoc etëm ed tēb elo lëfërirak kuluj in xali sëkwanëk ex kas aped-fed do kwël sebaya këmi këbo wëland sam-sam.

¹⁶ Ata ga këbo ri ebo kucali gand ambëtëb and ošir osil or këni wăcënd Kahuda aŋ, bëriyeni bër gër kuluj bën gë ojaŵ xor këni ikuluj ind ecëpëtaxën in.

¹⁷ Ga nëy këni yaŋ, wëd këni ogux ok šerixën këni jey kuluj isëm in. Do ga bani yëdand ebi capali gër Sirët, do kuluj in ex dëgwayax gër edini, fedali këni anjëm and bax xasaxënënd aŋ. Mondako bami xasënd sam-sam.

¹⁸ Ga xurik ang bafo lëfërira ekoc etëm ed tēb ak, në ecan ijo, bëriyeni bër gër kuluj bën lap këni olëb orëmar polo gër angwëngw.

¹⁹ Do yatir akey atasën, bëriyeni bëjo dëŋ lap këni oÿënga or kë xasaxënënd kuluj oŋ.

²⁰ Ata mondako ri këmi bakey bandanjëm watërëxe and goyat aŋ eñan eŋ do and gëmëd aŋ, oŵal oŋ. Ata ga këŋo bëndër ekoc etëm ed tēb el, seb këmi eyëlara ed afex këmi fex el.

²¹ Abami yambëra na elod anëka fo. Ata ga xani ko xwiriš Pol, re ko: «Kido abaxët baxët bane and re bame ene bayiye gër Këret aŋ, oÿënga or nëxenarak oŋ ax nëxena dona do or lap kën oŋ an đap dona.

²² Barikan gërëgako er këmum felënd in ene kapinaye, ala gabatak ax nemi na. Kuluj in fo këŋo noÿeli.

²³ Yama meleka ir Kaxanu ir xwën ke do këmo šalend in ga šanayaxën ke gëmëd felëra ke.

²⁴ Re ko: “Pol aňat këy ħat gër kiti ind Sesar,

kërey yédara na. Do Kaxanu wa seban këjun wëj do gë dëk bër bar kën kuluj bën.”

²⁵ Mëñ ex, bësošan kapinayin! Wëno axwëta xwëta këmo Kaxanu mëne ang fel ke ak kë hi.

²⁶ Biyi në bëña ir ošir këbo šilenix.»

²⁷ Yatir sëkëk bakey epëxw gë banax gëmëd, ekoc etëm ed tëb el në emëla babo gër angwëngw and këni wăcënd Mediterane. Emëd ekarëk el, bëriyeni bër gër kuluj bën hik këbi nangëde ebar këmi sëkand na fo.

²⁸ Lap këni atëyixën and etiwax añ sëk këni ometër ofëxw osas gë ocongoki. Ga wëla këbo imbađ, lap këni gašëxe atëyexën añ, sëk këni etiwi el ometër alapem gë ocongotas.

²⁹ Ata ga bani yédand ba ekoc el aňëyën kë ñëyën kuluj in gër bëña ir gë bongay, lap këni odun onax okwëšaxën ok gand epoy ed kuluj do këni yarënd ex weca.

³⁰ Barikan bëriyeni bër gër kuluj bën ašala bani šaland eni naŵa na gër kuluj. Ata këni fedalind ikuluj itil in polo gër angwëngw ga këni ri nangëde eni kas elod na gër ecën ed kuluj fo yandi këbi eni đapaxën nacët odun okwëšaxën ok.

³¹ Ata Pol fel këbi ocoroda ok do gë alëngw arebën an: «Angëmëne bela bëjo ani bayi ex na yo polo gër kuluj, wën an pex na de.»

³² Ata ocoroda ok saŵ këni bad ogux od ikuluj ind ecëpëtaxën ok do seb këni latik polo gër angwëngw.

³³ Damana ex wecaxën, Pol ga wăc këbi bela bën dëk, fel këbi eni kapina do eni yambëra. Ata

re ko: «Doro sĕkĕk bakey epĕxw gĕ banax elod ga kĕn ŝĕnind gĕ enjo eŋ.

³⁴ Mĕŋ kĕmun felaxĕnĕnd en kapina do en yambĕra. Mondako fo kĕn fexaxĕn. Ala ax cĕs na, ado gĕ emban ematak an đapĕta na.»

³⁵ Ga ĥata ko eyeyan elo, wĕd ko amburu, ŝĕkwa kĕŋo Kaxanu ogĕs od bela đek, ŝobĕta ko do ko yambĕnd.

³⁶ Ata bĕn đek ga xapina kĕni, yambĕra kĕni.

³⁷ Biyi đek er hi bami polo gĕr kuluŋ bela okeme oki gĕ ofĕxw ocongoxi gĕ bĕcongabab.

³⁸ And yambĕra kĕni bĕn đek aŋ, yĕfĕnd kĕni eyamb el gĕr men eni baŝĕtaxĕn asibĕtifa ir kuluŋ in.

End enoŋeli ed kuluŋ eŋ

³⁹ Ata ga wecak, nemĕra kĕni bĕriyeni bĕr gĕr kuluŋ bĕn xali ani kwita ex na ebar el. Wat kĕni moŋang gĕr ed ĥĕfĕsĕk angwĕngw aŋ ebar el. Ata yandi kĕbi eni mĕla fĕn kuluŋ in angĕmĕne awĕnd wĕndĕk.

⁴⁰ Ata ŝĕpĕt kĕni odun okwĕŝaxĕn ok, eni kasaxĕn polo gĕr angwĕngw. Fĕt kĕni ogux od xapaxĕn bani amĕrĕŝaya ok do lĕkwĕt kĕni yaŋ anjĕm akasaxĕn atil and gĕr lĕngw ir kuluŋ aŋ, ebo kocelixĕn gand bĕŋa.

⁴¹ Barikan kuluŋ in ŝĕŝi kĕŋo nĕ amun and edĭni mĕrĕxand ir bengux beki bend men. Aŋo rĕgwayak ecĕn ed kuluŋ el. Do men oŋ ga bax xanind bomeŋ bomeŋ gĕ ojaŵ od mbaŋ, yoyĕk epoy ed kuluŋ el xali hĕbirak.

⁴² Ocorođa ok ŷandi kēbi enēbi daw̃ bandepēra baŋ kēdi ko naŵa amat exo kas xali exo kegēta.

⁴³ Barikan alēngw ar ocorođa an ga faŷ baxo gēr emēkw edexēm eŋo pexēn Pol, sēban kēbi eni di er faŷ bani in. Fel kēbi bēr xam bax men bēn eni dēngwa gēr men do eni kas xali eni kegēta gēr ebar.

⁴⁴ Bēr kē bayi bēn ebi kacēra eni kas bērēmar gē ŷangomb-gomb baŋ, bējo gē baton band ŷangētarak gēr kulun baŋ. Do mondako xegēta bani bēn dek bēbēngw gēr ebar.

28

End Pol gēr ošir or Malēt eŋ

¹ Ga xegēta kēmi mondako bēbēngw, nang kēmi mēne gēr ošir or gēr ed xegēta bami na, Malēt kēni wācēnd.

² Bēr lēg na bēn xaca kēnēbo aye fo. Ga bax sēbēnd do bax yemēnd, wēla kēnēbo dek ler nē xodux or fētēn bani.

³ Pol barēgu ko imok ind obeñēt exo dēxwaxēn gēr xodux nangērēxe andēn wēdēli kēŋo na. Ata ga yēkak xodux ol, ekifoxifo el ŷanēgu ko gēr imok, do lara ko gēr ataxan andexēm.

⁴ And wat kēno ekifoxifo el ga lara ko gēr ataxan and Pol aŋ, bēr lēg bax na gēr ed ebani bēn kēni felērēnd andebēn rebēn: «Awa ala ajo, alaŵ ar bela dēŋ exo, gayikako ecede fexēgu ko gēr angwēngw, kiti iŋ aŋo teŷ ex na exo dīya.»

⁵ Barikan Pol wērēngēnja kēŋo andēn aŋ bērēfēt gēr xodux do ŷoweŷ aŋo gi ex na.

⁶ Er bani šênind bela bëjo eno wat ga këno bëlân ataxan aŋ, ba exo wëc këruđ. Barikan ga šênira këni xali nëkak, wat këni mëne ŷoweŷ aŋo gi ex na. Nëngwët këni anjêlan aŋ do këni rend mëne Pol angoc exo.

⁷ Ler na, iciw̃ hi bax na ind xwën baxo alëngw ar gër ošir olo do bano w̃acënd Pubëliyos. Mëŋ xwëtaya babo ang odawo odexëm fo do lakira këmi bakey batas gër ndebën.

⁸ Sëm ir Pubëliyos monaki hi baxo. Ašëxw šëxw baŋo do lëk baŋo angëreli and gë ošat. Ga lil ko Pol gër ed laki baxo, šalen këno mokwëtan otaxan ok, ata fak ko.

⁹ Ga xucak eno, yowëraw këni bësëxwëra bësëxe bër lëg bax na gër ošir, bën bëte fakëra këni.

¹⁰ Ata mbaŋ fëb banëbo bela bën do and fakët këmi damana aŋ, fenitaran kënëbo ocëlafana od ŷap bax mi mëlali ok.

End Pol gër Rom eŋ

¹¹ Ga xucak opacaw̃ otas, w̃ëla këbo kuluj ir gër Alekësandëri in, ir bani w̃acënd «Josëkir»* in. Kuluj ijo na gër ošir olo xuca baŋo amëd and gë ayem aŋ.

¹² Ga ñat këmi gër bëŋa ir angwëngw, ler gër angol and Sirakis, xeyëx këbo bakey batas.

¹³ Ga xanik na kuluj ir babo w̃ëland in, xasëk bëŋa fo bëŋa fo xali gër angol and Regiyo. Në ecan ijo, ekoc el ambëtëb bax xocënd, ata bakey

* **28:11 28.11** Ow̃ac olo gër bendacan bend Bëgërek wëđëgu bani. Bëtox bëca bënd wëli bax mbaŋ hi baxëna bënd banëbi w̃acënd Casëtor gë Polikës do banëbi w̃acënd bëte «Josëkir ok».

baki fo ri bami ĥataxën këmi gër angol and Pusol.

¹⁴ Fën sêkëx bamëni bëmaÿe bënd xara babo mi teyëta loxo na gër ndebën. Ata mondako xuca këmi ond gër angol and Rom oŋ.

¹⁵ Ga wëlëx këni endebi eŋ, bëmaÿe bënd gër angol aŋo bëŋ xacaw kënëbo xali gër lumo ir gër Apiyus, do xali gër ed bani wăcënd «Baciw̄ band bëliyer batas». Pol, sam ga wat këbi šëkwa këŋo Kaxanu do xapina ko.

End epëmëra ed Pol gër Rom eŋ

¹⁶ And ĥat këmi gër Rom aŋ, wëla kënëbi bandepëra baŋ gër epëra. Barikan fel këno Pol exo dëg në ešëxen, gë šoroda ir baŋo nëkonand in.

¹⁷ Ga xucak bakey batas, Pol wăc këbi bëlëngw bër Bëšëwif bën. Do and barërëgu këni aŋ, ga këbi felëra ko rend: «Bëmaÿe, wëno afëra fëra bane gër Yerusalem do lëxw këne gër otaxan od Bërom, xarak ŷoweÿ ame men ex na. Amëni menan ex na Bëšëwif bën, bëte ame yepën ex na bebër rëpën këni bëxarëk bërebi bën.

¹⁸ And wëkara këne Bërom aŋ aÿandi ŷandi babi ene tebët gayik amena and këne lawaxën ane wateli ex na.

¹⁹ Barikan Bëšëwif bën ga ĥëp këni ene tebët in, nëŷali këne me mëka exe kiti Sesar. Xarak, mëni bar kiti bër enëng endam gë Bërom bën, gë təkër ak axe ĥandi ex na.

²⁰ Në end endey eŋo xara këmun en yow ene watëre do mun pelëra. Ga wă këme mëne er këni yarënd bulunda ir Isërayel in anëka

ħatëguk fokëraxën këne gë gweyele-gweyele ijo.»

²¹ Bëšëwif bër yow bax na bën yaka këno: «Biyi kayëta ir xaniwëk gër ebar ed Yude ir gë endey eno ami kana ex na. Bëte imaÿe gimatak ax yow ex na gë endey end këbo felati, ba gë eñëñenax end ri këy.

²² Barikan aÿandi ÿandi këbo mi wël er këy yëland wëj in gayik cale ind sëf këy ino gër ed ex yo kë fëtënd akucara.»

²³ Ata fënëta këni akey and këni bakaw aŋ na gër iciw ind Pol. Ga ħatëguk akey aŋo, nëmëc ÿëmb bani bër yow bax bën. Gër eyeyan edexëm, Pol areya reya baxo end owun or Kaxanu eŋ. Gë acariya and Moyis aŋ do gë er ÿëgw këni bëlaŵënel bër Kaxanu in baxo šaland ebi kor eno kwëta Yesu, elod gëbër xali genëka.

²⁴ Bërëmar xor këbi xali wã këni end babi felënd eŋ, bëjo ħëp këni eni ma in.

²⁵ Ga këni šapër ketërëxe në end emat, fëco bërëwãk bën, fëco bër ħëpëk bën. Pol baš ko wayët eno: «Dal reya baxo Angoc Amënëk aŋ and babi felërand bëxarëk bërewën aŋ gë etëÿ ed alaŵënel Esayi el:

²⁶ “Yel gër bulunda ijo eyëbi pel:
Aye kën ÿana en wëlënd bari aŋun pëni na;
aye kën ÿana en nëkonënd bari ÿoweÿ an wat na.

²⁷ Gayik oŵëkw or bulunda ijo oŋ afarëdfadi farëdfadik;

Banëf baŋ šoya këni do bangës baŋ xëw këni;
këdi këni wat gë bangës bandebën baŋ,
këdi këni wël gë banëf bandebën baŋ;

kēdi kēbi fēni gē oŵēkw orebēn oŋ,
do eni nēngwēta mēni pakēnaxēn.”

²⁸ «Awa nangiŋ mēne apexa and yēlēgu kēbo
Kaxanu aŋo, alawēneli lawēneliw kēbi bēr ax gi
ex na Bēšēwif bēn: bēn abaxēt kēni baxēt.»

²⁹ And ħata ko Pol eyeyan elo aŋ, Bēšēwif bēn
wāyira kēni do kēni šampērexēnd.

³⁰ Mondako yēpa baxo Pol bēniy bēki na gēr
iciw ind wēf baxo luwas. Na babi xacand dek
bēr bax yowēnd eno wat bēn.

³¹ Afem baxo femēnd end owun or Kaxanu eŋ
do babi sēyalind end Axwēn Yesu Kērisēt eŋ gē
anjiy kēm do ala abaŋo šēban na.

Oniyan
Oniyan: Oniyan (New Testament+)

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Oniyan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source
files dated 29 Apr 2025
8b7902f3-5e35-5b89-86b2-c6da1be458b9